

*Світлій пам'яті моїх батьків
Дзвінки Івана Івановича
Дзвінки Меланії Федорівни
присвячується*

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

ДЗВІНКА Р. І.

СОПЛКАРСТВО РІВНЕНЩИНИ

Енциклопедичний довідник

Рівне
2019

УДК 780.8:780.61(177.81) (03)

Д 43

Д 43 Дзвінка Р.І. **Сопілкарство Рівненщини**: Енциклопедичний довідник / [автор-упорядник Р.І.Дзвінка]. Рівне : Овід, 2019 – 124 с. ISBN 978-617-7514-27-4

Рецензенти:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри духових та ударних інструментів, директор Інституту мистецтв РДГУ

Дем'янчук О.Н. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Мельничук С.Ф. – народний артист України, професор, завідувач кафедри народних інструментів Інституту мистецтв РДГУ

Столярчук Б.Й. – заслужений діяч мистецтв України, професор, завідувач кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ

Видання здійснене за кошти міського бюджету відповідно до Програми підтримки книговидання місцевих авторів та популяризації української книги в місті Рівному на 2016-2020 роки

“Сопілкарство Рівненщини” – перше довідкове видання, в якому робиться спроба цілісного відтворення історії сопілкового виконавства на Рівненщині.

Книга містить понад 100 статей, з яких читач довідається про поліських дударів, виконавців-сопілкарів, керівників оркестрів та ансамблів народної музики, викладачів класу сопілки та етнодухових інструментів навчальних закладів різного рівня. Поряд з цим в енциклопедичному довіднику подано історію сопілкарства Рівненщини в датах.

Видання адресується музикантам-професіоналам, музикознавцям, викладачам, студентам музичних навчальних закладів і широкому колу шанувальників традиційної культури, які цікавляться народною музикою та сучасним виконавством на етнодухових інструментах.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного
університету (протокол № 2 від 26 лютого 2019 року)*

ISBN 978-617-7514-27-4

© Роман Дзвінка, 2019.

ВІД АВТОРА

Енциклопедичний довідник "Сопілкарство Рівненщини" – перша спроба зібрати постаті всіх поліських дудкарів та виконавців-сопілкарів нашого краю, які народилися чи навчалися, працювали чи працюють, жили і живуть на Рівненщині.

Особливість довідника та його актуальність полягають насамперед у висвітленні музичного життя Рівненщини через біографічні відомості про виконавців на етнодухових інструментах та їхніх педагогів. З одного боку, висвітлюються процеси становлення та розвитку сопілкарства, а з іншого – характеризується система професійного навчання гри на етнодухових сопілкових інструментах в навчальних закладах. Така інформація необхідна численним музикантам-педагогам, що викладають у консерваторіях та інститутах мистецтв, музичних училищах і школах, на курсах підвищення кваліфікації тощо, музикантам-виконавцям, музикознавцям та дослідникам. Незважаючи на те, що на Рівненщині видано чимало енциклопедичних та інших мистецьких видань, жодне з них не дає цілісної картини про виконавців на етнодухових інструментах.

У пропонованій праці автор зробив спробу зібрати та систематизувати добутий фактичний матеріал, дуже потрібний для історії музики, але майже цілком відсутній в українській музикознавчій літературі. Таким чином, через призму сопілкового виконавства, з'являється можливість представити широку картину історії традиційного музикування на дудці-викрутці і дудці-колянці, сучасного сопілкового виконавства та діяльності оркестрів і ансамблів народної музики в нашому краї.

Основну частину енциклопедичного видання складають понад 100 біографічних статей, розташованих за алфавітом. З книги читач довідається про музикантів-виконавців, керівників оркестрів та ансамблів, які вели активну творчу роботу, педагогів, чия діяльність відіграла важливу роль у процесі становлення та розвитку сопілкового виконавства на Рівненщині. Поряд з цим у виданні вміщено статті про музикантів, які на території нашої області здобули професійну освіту, але їхня творчість проходила поза її межами. У цьому аспекті енциклопедичне видання охоплює різні регіони України.

У статтях про музикантів-сопілкарів, які працювали переважно в інших жанрах музичного мистецтва, висвітлено в основному ті сторінки їх біографій, що стосуються етнодухових інструментів.

Автор не ставив перед собою завдання давати творчі характе-

ристики і обмежився лише конкретними фактами. У кожній біографічній статті наводяться прізвище, ім'я та по-батькові музиканта, дата і місце народження та смерті за колишнім і сучасним адміністративним поділом, вказані навчальний заклад, де отримана музична (початкова, середня та вища) освіта, прізвище та ініціали викладачів із музичного інструмента та його назва, вказані основні місця роботи за фахом, висвітлені музично-громадська діяльність, участь у фестивалях та конкурсах, гастрольних поїздках, зазначені вчене звання та науковий ступінь, а також творчі звання, державні відзнаки, премії тощо.

У біографічних статтях поліських дудкарів подається обмежена інформація щодо їх трудової діяльності та особливостей музикування представників пастушої традиції у побуті, а також як учасників сільської художньої самодіяльності. Тільки в окремих випадках не вдалося відшукати світлини поліських музикантів-дудкарів. Видання не претендує на вичерпність та не виключає незначних неточностей, похибок на 1-2 роки у біографічних довідках про музикантів (передусім це стосується періоду 1950-1980 рр.). Фактаж перевірений станом на 1 грудня 2018 року, окрім збору додаткової інформації щодо поліських дудкарів. Переважна більшість матеріалів публікується вперше.

Окремим розділом представлена історія сопілкарства Рівненщини у датах, яка відображає цілісну картину виконавства на етнодухових інструментах у нашому краї, що конкретизується в науково-пошуковій діяльності, сопілкових імпрезах та концертно-виконавській практиці сопілкарів на фестивалях і конкурсах в Україні й за кордоном. Це дозволить більш широко й глибоко осмислити творчу майстерню науковців-фольклористів і музикантів-сопілкарів та культурологічні процеси музичного життя Рівненщини. Також подано іменний покажчик.

У книзі використано матеріали і документи з архіву Р.Дзвінки, що комплектувався упродовж 15 років, а також із особистих архівів фольклористів, музикантів, керівників колективів, педагогів класу сопілки. Це частково полегшило роботу над висвітленням періодів традиційного дудкарства на Рівненському Поліссі початку ХХ-го століття та становлення народносценічного сопілкового виконавства краю у другій половині ХХ-го – початку ХХІ-го століть. Проте перед автором виникали значні труднощі, оскільки поліське дудкарство пов'язано із побутовим музикуванням та має давню історію, а музиканти-сопілкарі – подвижники аматорського

народносценічного виконавства досить часто були учасниками творчих колективів без офіційного оформлення та відповідного запису в трудовій книжці.

Автор прагнув найбільшій повноті та інформативності біографічних довідок, що передусім стосувалася сопілкового виконавства. З цією метою довелося провести широку пошукову роботу у фондах офіційних відомчих і мистецьких установ, бібліотек. Проте, незважаючи на всі зусилля, запити в музичні заклади не завжди були успішними. Тому автор використовував перехресне опитування музикантів і співставлення інформації з метою перевірки та уточнення відомостей від широкого кола інформантів. Про окремих музикантів-сопілкарів залишилися обмежені відомості. Проте будемо сподіватись, що інформацію про багатьох музикантів ще вдасться виявити.

У процесі роботи автор користувався також інформацією, отриманою на основі особистого спілкування з родичами поліських дудкарів та митцями, віднайденою на сторінках довідкових та періодичних видань. Під час підготовки довідника опрацьовано книги: "Рівненське музичне училище" (Рівне, 2000); "40 років факультету музичного мистецтва РДГУ" (Рівне, 2011), "Митці Рівненщини" (Рівне, 2011), "Саксофоністи Рівненщини" (Рівне, 2014) та інші.

Автор висловлює подяку Б.Й.Столярчуку, І.А.Федорову, М.Г.Дітчуку, С.С.Ткачу, Б.І.Забуті (Рівне), Н.Ф.Ярмошко (Рокитне), В.П.Смоляку, С.І.Кучерешку (Зарічне), Н.М.Мозоль (Дубровиця), Т.К.Гаврилук (Володимирець), В.Г.Шнайдеру (Квасилів), Р.В.Левковичу (Дубно), працівникам архівів, установ культури Рівненщини, численним музикантам, керівникам творчих колективів, окремим особам, які надали допомогу в роботі над книгою.

Довідник адресований музикантам-професіоналам, викладачам і студентам музичних навчальних закладів. Матеріали книги можуть бути використані з метою популяризації досягнень фольклорного музикування та сучасного сопілкового виконавства і залучення талановитої молоді до навчання гри на етнодухових інструментах. Окрім фахівців, вона стане у пригоді й широкому загалу читачів, котрі цікавляться народною музикою, минулим і сучасним виконавства на етнодухових інструментах.

У дослідженні даної проблеми автор висвітлив лише основні історичні факти та постаті, що стосуються становлення та розвитку сопілкарства Рівненщини. Сподіваємося, що даний матеріал

стане основою для підготовки більш ґрунтовного видання про поліських дудкарів і музикантів-сопілкарів та доповнить сторінки краєзнавчих наукових студій про музичне життя краю.

Проте немає сумнівів, що сопілкарство в Україні вивчене ще недостатньо, а історія традиційної сопілкової культури Рівненського Полісся сягає глибини віків. Об'єктивне та повноцінне розкриття становлення та еволюції сопілкового виконавства в нашій державі можливе лише за умови його глибокого та всебічного вивчення. Завдячуючи науковим дослідженням на рівні кожного регіону, вже в недалекому майбутньому вдасться відтворити реальну картину розвитку цього виду музичної творчості загальнонаціонального рівня.

ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ СОПІЛКАРСТВА РІВНЕНЩИНИ

Одним із найбільш поширених народних музичних інструментів в Україні є сопілка. Вітчизняне музикування на сопілці та етнодухових інструментах має давню історію. Традиційні виконавці на сопілкових інструментах зазвичай самостійно оволодівали технологіями їх виготовлення та мистецтвом гри.

Як професійний, академічний, сольний та ансамблевий інструмент сопілка починає використовуватися у другій половині ХХ століття, продовжуючи таким чином своє активне функціонування у фольклорному середовищі. Як наслідок – процес хроматизації сопілки у ХХ столітті став результатом послідовного її еволюціонування впродовж попередніх століть. Становлення сопілкового виконавства на Рівненщині тісно пов'язане із локальною народною музичною традицією, яка самобутніми рисами збагачує національну культуру.

Фонд музично-етнографічних матеріалів щодо висвітлення сопілкової музики Полісся започатковують Ф. Колесса та К. Мошинський [4]. Пізніше наукові розвідки були продовжені у працях О.Ошуркевича, М.Лисенка-Дністровського, М.Хая, І.Клименко, а також рівненських фольклористів М.Бабиц, В.Ковальчука та цілої плеяди дослідників молодшої генерації. Дослідженню музично-акустичних, технічних, художніх проблем виконавства на сопілці та етнодухових інструментах присвячено низку мистецтвознавчих, музично-методичних праць науковців, митців, майстрів музичних інструментів (І.Скляр, Є.Бобровников, І.Мацієвський, М.Хай, П.Круль, В.Гуцал, М.Тимофіїв, М.Корчинський, Б.Яремко, Я.Мазур, А.Кондрашевський, Р.Дверій, Б.Корчинська-Яскевич, Р.Дзвінка та ін.) [1, с. 205].

Значний внесок у дослідження сопілкарства Рівненщини зробили й науковці Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (далі – РДГУ) М.Лисенко-Дністровський, С.Шевчук, В.Логвін, Б.Яремко, М.Бабиц, Ю.Рибак, В.Ярмола, Р.Дзвінка та ін.

В історії розвитку сопілкового виконавства Рівненщини нами виокремлено два напрями: традиційне сопілкарство, що базується на усній народній творчості, та сучасне виконавство, пов'язане з подальшою модифікацією діатонічної сопілки в хроматичну мажорну десятиотворну сопілку (конструкції Д.Демінчука) й утворенням осередків академізації.

Зауважимо, що на сьогодні лише незначна частина дослідників

по-справжньому торкалися вивчення традиційної сопілкової музики Рівненщини загалом та дудки-викрутки і дудки-колянки зокрема, а також їх побутування та трансформації. Важко переоцінити науково-творчий доробок дослідників поліської сопілкової музичної культури та особливостей побутування унікальних автентичних інструментів (дудка-викрутка, дудка-колянка) поліщуків.

Усвідомлюючи необхідність повноцінної фіксації та подальшого вивчення самотутньої традиційної музичної культури рідного краю наприкінці 70-х рр. ХХ ст., активну фольклористично-збирацьку роботу здійснювали науковці Рівненського державного інституту культури (сьогодні – Інститут мистецтв РДГУ). Так, під керівництвом кандидата мистецтвознавства, доцента М.Лисенка-Дністровського, організатора кафедри народного хорового співу та засновника першого на Рівненщині молодіжного фольклорного ансамблю “Горина” В.Павлюка, викладачів-фольклористів Л.Сазонік, С.Кітової та ін., завідувача відділу етнографії Обласного будинку народної творчості, а згодом – його директора С.Шевчука проводилися фольклорні експедиції на терени Рівненщини [3, с. 6].

Значний внесок у дослідження інструментальної музики Рівненщини зроблений саме Михайлом Лисенком-Дністровським, який одним із перших у 1978 році від жителя с. Кураш Дубровицького району Рівненської області **П.Степанюка** записав технологію виготовлення дудки-викрутки. Пізніше у своїй статті “Про техніку виготовлення сопілки” науковець докладно описав процес виготовлення дудки-викрутки, не лише розкрив деякі її конструктивні особливості й аспекти функціонування, а й оцінив звучання щойно виготовленого інструмента: “Дудка звучала м’яко, соковито і достатньо чисто. На завершення П.Степанюк виконав на інструменті популярну танцювальну мелодію “Хустиночка”, яку ми записали на магнітофон” [7].

Сьогодні із технологією виготовлення дудки-викрутки можна ознайомитися в низці публікацій [7; 12], на інтернет-ресурсах [9], а також завдяки матеріалам приватних архівів рівненських фольклористів Ю.Рибак, О.Нагорнюка, В.Ярмоли, молоді дослідниці із Києва Я.Товкайло та ін.

Системне вивчення народної сопілкової музики Полісся наприкінці ХХ ст. започаткували фольклористи Національної музичної академії ім. П.І.Чайковського І.Клименко, А.Загайкевич. Починаючи із 1987 р., ними проводилися фольклористичні експедиції в північні райони Рівненської області. У наступні роки географія му-

зично-фольклористичних досліджень розширилася. Так, у середині 1990-х рр. до активної науково-пошукової роботи долучаються рівненські фольклористи – керівник етнокультурного центру “Веснянка” Рівненського Палацу дітей та молоді В.Ковальчук та науковці Рівненського державного інституту культури, викладачі кафедри музичного фольклору В.Логвін та Б.Яремко.

У 2001 році було здійснено комплексну фольклористичну експедицію в північні райони області, зокрема села Рокитнівського району. Викладачі та студенти кафедри музичного фольклору (координатор проекту – викладач Ю.Рибак) спільно із львівськими етномузикологами Л.Добрянською і Л. Лукашенко впродовж п’яти днів у семи селах опитали 54-х виконавців, зафіксували 601 народний музичний твір та зробили більше 50-ти фотознімків [10, с. 5]. У селах Дроздинь (інформанти – **С.Крупич, Л.Яскевич**), Старе Село (**І.Петровець, І.Пишняк**), Вежиця (**П.Чмуневич**) від п’яти поліських дудкарів записано 67 народних інструментальних мелодій. Крім того, Ю.Рибак у Старому Селі від **І.Петровця** зафіксував технологію виготовлення дудки-викрутки. Матеріали експедиції вперше були опубліковані у збірнику “Народна музика північної Рокитнівщини”, що побачив світ у 2002 р.

У подальшому значна видавнича робота була пророблена рівненським фольклористом Віктором Ковальчуком. Наукові статті, етнографічна інформація, світлини народних виконавців та транскрипції творів традиційної сопілкової музики опубліковані в наукових виданнях “Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся” [2] та “Народна музика Рівненського Полісся” [11].

Науково-пошукова робота впродовж більше ніж сорока років дає змогу створити загальну картину географії побутування та розкрити деякі аспекти функціонування сопілкових інструментів у музичній культурі поліщуків. Поліська дудка – інструмент пастушої традиції. Варто зазначити, що поліські дудкарі зазвичай грали на власноруч виготовлених музичних інструментах, а серед поліських дудок віддавали перевагу дудці-викрутці. На Поліссі на цьому інструменті найчастіше грають у полі, лісі, на лузі. Також на дудці грали вдома на призьбі, на родинних святах (весілля, христини та ін.), а інколи поліські дудкарі залучалися до клубної самодіяльності як учасники фольклорних колективів, особливо ті, що добре співали, грали на гармошці чи барабані та епізодично використовували дудку-викрутку в супровід співу.

Унікальна техніка виготовлення цього музичного інструмента

в природних умовах за допомогою ножа впродовж 20-30 хвилин збереглася до наших днів. Також поліські дудкарі майстрували дудки-колянки, а також виготовляли поліські дудки із кори крушини, металевих трубок, пластикових лижних палиць, тощо. Традиційні поліські сопілкові інструменти мали шість отворів, були технічно недосконалыми й діатонічними, призначалися переважно для пастушого музикування, а також слугували як супровід до танців та співів.

Кількість сопілкових народних творів у сольному та ансамблевому виконанні, зафіксованих на Рівненському Поліссі наприкінці ХХ – початку ХХІ століть, сягає понад 300 зразків, записаних від 26 виконавців із 16 сіл Володимирецького, Дубровицького, Заріченського та Рокитнівського районів.

Серед поліських музикантів-дудкарів: Володимирецький р-н.: с. Великі Телковичі – **Ковальчук** Микола Лазарович 1916 р.н. (дудка-викрутка), **Масло** Пилип Опанасович 1935 р.н. (дудка); с. Мульчиці – **Калінка** Олександр Якович 1943 р.н. (дудка-викрутка). Дубровицький р-н.: с. Переброди – **Денищиць** Іван Гаврилович 1920 р.н. (дудка), **Петровець** Іван Михайлович 1937 р.н. (дудка-колянка), **Хомич** Герасим Карпович 1944 р.н. (дудка-викрутка), **Чмуневич** Федір Філімонович 1913 р.н. (дудка-колянка); с. Будимля – **Денищич** Федір Григорович 1908 р.н. (дудка-викрутка); с. Великі Озера – **Костюкевич** Микита Євсєєвич 1920 р.н. (дудка). Заріченський р-н.: с. Вичівка – **Крупко** Петро Степанович 1929 р.н.; с. Неньковичі – **Мінько** Петро Олександрович 1929 р.н. (дудка-колянка); с. Кухітська Воля – **Щербач** Василь Федорович 1932 р.н. (дудка-викрутка). Рокитнівський р-н.: с. Блажове – **Місюкевич** Семен Іванович 1929 р.н. (дудка); с. Вежиця – **Чмуневич** Потап Матвійович 1932 р.н. (металева дудка), **Чмуневич** Олександр Павлович 1935 р.н. (дудка); с. Глинне – **Рогульчик** Петро Парфенович 1936 р.н. (дудка); с. Дроздинь – **Крупич** Сидір Миронович 1920 р.н. (дудка-викрутка), **Огієвич** Василь Олексійович 1928 р.н., **Яскевич** Леонід Логвинович 1932 р.н. (дудка-викрутка); с. Залав'я – **Павлушенко** Матвій Степанович 1909 р.н. (дудка); с. Купель – **Налапко** Степан Тимофійович 1930 р.н. (дудка-викрутка); с. Старе Село – **Ковалець** Микола Павлович 1945 р.н. (дудка-викрутка), **Петровець** Іван Павлович 1940 р.н. (металева дудка), **Пишняк** Іван Гнатович 1953 р.н. (металева дудка, дудка-викрутка), **Шльомич** Микола Леонтійович 1927 р.н. (дудка-викрутка); с. Переходичі – **Домантович** Федір Дем'янович 1951 р.н. (дудка-викрутка). На жаль, через

технічний прогрес традиційне сопілкарство перебуває у стані свого остаточного відмирання. Ми свідомі того, що свого часу не усі поліські села та хутори були досліджені, у результаті чого значно ускладнюється пошук носіїв поліської сопілкової традиційної культури.

На Поліссі, як і в інших регіонах, існували цілі династії спадкових музикантів, Матвій **Павлушенко** був представником такого музичного роду. Його дядько Іван **Кулакевич**, двоюрідні брати Никифор та Панас **Кулакевичі**, Кирило **Мисюкевич** були знаними у селі (хутір Гать с. Блажево Рокитнівського р-ну) музикантами. Так, у середині 1970-х до 1985 р. поліський дудкар Матвій **Павлушенко** (1909 р.н.) був учасник ансамблю "Троїсті музики" БК с. Залав'я Рокитнівського р-ну, який створений з ініціативи його директора Петра Таргонського. Упродовж 10 років колектив брав активну участь у творчому житті села, учасник районних фестивалів народної творчості. Ансамбль часто запрошували для обслуговування весіль, родинних свят тощо.

Неоціненний внесок у розвиток сопілкарства Рівненщини зробили музиканти-самородки Георгій **Шнайдер** та Анатолій **Кондрашевський**. Їхня творчість вплинула на популяризацію сопілки як сольного та ансамблевого інструмента й співпала із періодом стрімкого розвитку сопілкарства в Україні. На початках своєї виконавсько-концертної діяльності вони грали на діатонічній сопілці із шістьма отворами. Основу їх репертуару склали українські народні пісні та інструментальні награвання, які часто виконувалися у формі "в'язанок" народних мелодій або невеликих сюїт.

Серед сільських музикантів-самородків насамперед варто виокремити відомого сопілкаря, організатор колективного музично-виконавського руху на Рівненщині Георгія Яковича **Шнайдера**. Він був першим на Рівненщині виконавцем, який не лише провадив активну концертну діяльність, а й демонстрував власноруч виготовлені сопілки в концертних залах, навчальних аудиторіях. Саме йому належить роль першовідкривача колективного навчання гри на сопілці, яка у середині 60-х рр. минулого століття увійшла до сфери педагогіки. У 1966 р. у с. Здовбиця Здолбунівського району Георгій Якович уперше на Рівненщині створив ансамбль сопілкарів, але не зупинився на досягнутому – згодом ним же були створені ансамблі троїстих музик, сімейний ансамбль, дитячі ансамблі народної музики, ансамбль дударочок на Рівненському льонокомбінаті, учительські ансамблі сопілкарів в Обарові

та Клевани [8, с. 372]. Г.Шнайдер як майстер виготовлення та реставрації народних музичних інструментів майстрував шестиотворні сопілки різних розмірів і різного строю, що сприяло збагаченню тембрового звучання гуртка юних сопілкарів. Тим, хто хоче дізнатися, який вигляд мала сопілка Григорія Яковича, а також, який вигляд мають реставровані ним інструменти, може це все побачити, завітавши до Рівненського обласного краєзнавчого музею, у фондах якого зберігаються ці цінності [12, с. 211]. У 1968 р. Георгій Шнайдер став першим лауреатом республіканського конкурсу сопілкарів, а у 1970 р. Всесоюзною фірмою грамзаписів "Мелодія" було випущено платівку "Українська трієста музика", на якій записано п'ять творів у виконанні музиканта в дуеті зі скрипалем-самоподком із Квасилова Миколою Ситником.

Значний внесок у розвиток українського сопілкового виконавства зробив і музикант-мультиінструменталіст Анатолій Миколайович **Кондрашевський**. Безпосередня дотичність митця до початків популяризації сопілкарства на Рівненщині та еволюції сопілкового виконавства полягає в його виконавській творчості як талановитого музиканта й винахідницькій діяльності як майстра-конструктора. Упродовж 1969 – 1982 років А.Кондрашевський працював у Рівненському міському будинку культури: спочатку концертмейстром (баяністом) ансамблю народного танцю "Полісянка", а із 1973 р. – учасником ансамблю народної музики "Наспів" під керівництвом Б.Забути [8, с. 152]. Саме в цей період він і захопився сопілкою. Успішні конструкторські експерименти в напрямі професіоналізації інструмента були описані Анатолієм Миколайовичем у його авторському практичному посібнику з виготовлення сопілок новітньої конструкції "Душа співає голосом сопілки" [5]. Митець, докладаючи зусиль, аби професіоналізувати сопілку, водночас прагнув спростити інструмент й пристосувати його до розвитку виконавських технік.

Неоціненним спадком Анатолія **Кондрашевського** стали аудіо- та відеозаписи сопілкового звучання у супроводі ансамблю народної музики "Наспів", здійснені у другій половині 70-х років ХХ ст. Уже тоді він демонстрував віртуозне виконання на сопілці, тилинці, тенор-сопілці, сопілці-пікколо та наї. У складі ансамблю народної музики "Наспів" як соліст-виконавець на сопілках він брав участь у конкурсі ансамблів народної музики (Київ, 1977), представляв Україну в Таджикистані (Душанбе, 1977), із концертними турами побував у Болгарії (1975, поч. 1980-х), Німеччині (1977), Угорщині (1979), Югославії (1981).

Після виїзду із м. Рівне у 1982 р. активна творча діяльність **А.Кондрашевського** була пов'язана із Київщиною. За свою багаторічну діяльність на ниві музичного мистецтва талановитий педагог і музикант був удостоєний почесних звань "заслужений артист України" (1997) та "народний артист України" (2011, посмертно).

Історія формування осередків академізації гри на народних музичних інструментах на Рівненщині на початку 1970-х рр. пов'язана з хвилею підйому ансамблевого й оркестрового виконавства. Керівники оркестрів народних інструментів докладали значних зусиль для відродження і розвитку народного музичного інструментарію та традицій виконавства.

Якісно нові умови для оволодіння мистецтвом гри на сопілці були започатковані у мистецьких навчальних закладах різного рівня. Концертно-виконавська діяльність студентських навчально-творчих колективів сприяла відкриттю в них класу сопілки, що розглядається нами як об'єктивна вимога часу.

У 1972 р. на кафедрі народних інструментів Рівненського державного інституту культури розпочали свою діяльність випускники Львівської консерваторії Михайло Лисенко-Дністровський та Петро Свердлик, котрі відіграли надзвичайно важливу роль у формуванні інструментарію оркестру народних інструментів. У 1979 р. у закладі було відкрито клас сопілки, першим викладачем якого став Богдан Яремко. Саме за ініціативи **Б.Яремка** у 1979-1980 навчальному році було створено студентський ансамбль сопілкарів, який, починаючи із 1981 року, провадив активну концертну діяльність. У подальшому **Б. Яремко** запроваджував концепцію професійної реставрації сопілкової традиції на кафедрі музичного фольклору (спеціалізоване навчання гри на етнодухових інструментах (сопілка, фрілка, пищавка, тилинка, окарина та ін.) із вивченням поліської, гуцульської, бойківської, подільської традиційної музики. У той час концертна хроматична сопілка (Мельнице-Подільського виробництва), якою зацікавився Б. Яремко, увійшла до складу оркестру, збагачуючи його звучання національним колоритом.

Слід віддати належне і першим та кращим випускникам класу сопілки **Б.Яремка**, котрі, завдячуючи своїй наполегливій праці, досягли значних успіхів у становленні професійного сопілкового виконавства. Зокрема, першим випускником-сопілкарем Рівненського державного інституту культури (1983 р.) став **Ю.Фокшей**, випускник Дрогобицького музичного училища (клас сопілки В.Петрованчука), який у 1991 р. відкрив клас сопілки у Волинському

державному училищі культури і мистецтв ім. І.Стравінського. Також варто згадати **І.Федорова** (випускник 1985 р.), засновника класу народно-духових інструментів (сопілка, най, фрілка) Рівненського музичного училища; **М.Бабчука** (випускник 1988 р.), заслуженого артиста України (2002), а із 1988 р. – соліста і керівника академічного ансамблю народної музики “Візерунок” (“Веселі Галичани”) Тернопільської обласної філармонії.

У наш час клас сопілки на кафедрі народних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету здійснюють кандидат мистецтвознавства, доцент **О.Трофимчук**, а на кафедрі музичного фольклору – кандидат педагогічних наук, доцент **Р.Дзвінка**.

У Дубенському коледжі культури і мистецтв РДГУ навчання гри на сопілці започатковано на відділі народних інструментів з ініціативи керівника оркестру народних інструментів **О.Кривенчука**. У 1978 р. із метою збагачення колориту оркестрового звучання до складу оркестру увійшов і виконавець на сопілці, баяніст **І.Федоров**, який виявляв інтерес до сопілки та володів елементарними навичками гри на цьому інструменті. Із 2016 р. клас сопілки у закладі веде скрипаль **Р.Левкович**.

У 1982 р. у Рівненському музичному училищі відомий митець і педагог **Я.** заснував гурток народної музики, увівши таким чином у навчальний процес ознайомлення із сопілкою. У 1990 р. з ініціативи **Я.Зуляка** не лише було відкрито відділ народної музики, а й під його керівництвом почав діяти ансамбль народної музики “Древляни”, в якому серед інших інструментів неабияку роль відігравали й сопілки. У цей же час було відкрито клас сопілки, який очолив **І.Федоров**. Серед його учнів – переможці міжнародних та всеукраїнських конкурсів **Є.Капітула, І.Павлюк, М.Презлята, О.Мілоста, В.Богуславська**. При цьому кращі випускники продовжували своє навчання, здобуваючи професійну освіту в музичних вишах України – Львівській національній музичній академії ім. М.Лисенка, Київському національному університеті культури і мистецтв, Інституті мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

Величезна заслуга в розвитку сопілкового виконавства на Рівненщині належить викладачам дитячих музичних шкіл (ДМШ) міста й області. Зокрема, першими вчителями класу сопілки у ДМШ були **В.Абулевич** (Корецька ДМШ), **М.Дітчук** (Рівненська ДМШ № 1, філія Оржівської ДМШ у с. Олексин), **І.Рагімов** (Великоолексинська ДМШ), **С.Круглей** (Оржівська ДМШ), **І.Федоров** (Оже-

нинська ДМШ), **В.Воробей** (Дубровицька ДМШ), **М.Карпець** (Володимирецька ДМШ), **А.Боровик** (Степанська ДМШ) та ін.

Сьогодні серед викладачів класу сопілки відомі: **І.Федоров** (Рівненський міський Палац дітей та молоді); **І.Козачук** (ДМШ № 2 м. Рівного); **В.Юрків, Л.Труш**, (Володимирецька ДМШ); **О.Кожушко** (Дубенська ДМШ); **В.Скрипка** (Острозька ДМШ); **С.Ткач, Р.Лукацик, О.Веноградова** (Оржівська ДМШ); **О.Лисогор** (Шубківська ДМШ); **Ю.Воробей** (Дубровицька ДМШ); **Б.Дацюк** (Вербська ДМШ); **М.Кузьмічова, П.Рискова** (Приватна музична школа м. Рівного).

Із кінця 80-х років минулого століття низка викладачів класу духових інструментів дитячих музичних шкіл Рівненщини використовували сопілку як початковий інструмент.

Заслужують на увагу не лише сопілкарі, а й співаки і музиканти, які, здобуваючи професійну музичну освіту як виконавці на різних музичних інструментах, самостійно оволодівали мистецтвом гри на сопілкових інструментах. Так, аматорське навчання гри на сопілці в дитячих творчих колективах успішно провадив **М.Дітчук** (Рівненська обласна школа-інтернат, ДМШ № 1 та № 2 м. Рівного); активну роботу з популяризації сопілки в ансамблях, оркестрах народної музики й творчих колективах організовували та здійснювали **Г.Шнайдер** (сmt Квасилів), **С.Ярмола** (м. Костопіль), **В.Шкльода, В.Смоляк** (м. Зарічне), **В.Абулевич, В.Данилюк** (м. Корець), **М.Кубович** (сmt Мізоч) та багато інших.

Усвідомлене крізь призму етнічної традиції академічне сопілкарське мистецтво впродовж тривалого часу перебуває у процесі своєї адаптації професійним музичним світом, однак, на жаль, і досі залишається явищем майже екзотичним [6, с. 1].

Традиційне сопілкарство як феномен спадкоємної народної музичної творчості перебуває у стані свого остаточного відмирання, тому вкрай важливо продовжити експедиційно-пошукову та науково-дослідницьку роботу з метою розширення та опрацювання фондів народної автентичної музики, а в подальшому – використання реліктових народномузичних творів у концертних і фестивально-конкурсних програмах, науково-творчих проектах, презентаціях не лише в Україні, а й за кордоном, широко популяризуючи сопілкову культуру українців.

Загальний підйом виконавства на етнодухових інструментах спостерігається і в наш час, він іде шляхом продовження і розвитку прекрасних традицій, успадкованих вже не одним поколінням талановитих людей.

Сопілкове виконавство на теренах нашої держави має значні перспективи розвитку. На шляху становлення і формування української сопілкової школи відбулося чимало знаменних подій та змін, пов'язаних із популяризацією інструменту та напрямом підготовки фахівців-сопілкарів на різних рівнях музичної освіти. Виховане покоління талановитих музикантів та педагогів-сопілкарів. Професійна музична освіта підняла традиційне та сучасне сопілкове виконавство на якісно новий рівень. Здобутки сопілкарства Рівненщини є значним внеском у національну скарбницю музичного мистецтва.

Автор дослідження висловлює вдячність всім викладачам класу сопілки та етнодухових інструментів навчальних закладів різного рівня, керівникам творчих колективів, музикантам, які сьогодні проживають на Рівненщині і за її межами (в Україні та за кордоном) і поділилися своїми спогадами й надали нам допомогу в зборі відомостей про виконавців-сопілкарів Рівненщини. Вивчення даного питання та аналіз публікацій науковців дозволили нам здобути цікаву інформацію і максимально відтворити картину музикування поліських дудкарів, музикантів-самоуків, які грали на усіх сопілкових інструментах, а також достеменно зафіксувати хронологію подій щодо відкриття класу сопілки в навчальних закладах нашого краю.

Сопілкове виконавство як мистецьке явище має свою історію, яке сьогодні розвивається особливо стрімко й вимагає постійної уваги з боку мистецтвознавців, культурологів та музично-педагогічної науки. В Україні триває процес становлення сопілкової музичної освіти й підготовки кваліфікованих фахівців, якість якого значною мірою залежить від забезпечення навчальних закладів необхідними методичними матеріалами, навчальними посібниками та довідниковими виданнями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дзвінка Р. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства / Р. Дзвінка // Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України ; Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki ; Ін-т мистецтв Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Рівне : Волин. обереги, 2018. – Вип. 4. – С. 204–210.

2. Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся / ред.-упоряд. В. П. Ковальчук. – Рівне : Перспектива, 2003. – Вип. 4. – 255 с.

3. Кафедри музичного фольклору – 30 років. Нарис з історії (1979-2009 роки) /

упор. Р. І. Дзвінка. – Рівне, 2009. – Вид. 2-ге, розшир. та доп. – 148 с.

4. Колесса Ф. Музичний фольклор з Полісся у записах / Ф. Колесса, К. Мошинський ; упоряд., вступ, стаття, примітки, переклад із польськ. С. Й. Грици. – К., 1995. – 432 с.

5. Кондрашевський А. Душа співає голосом сопілки : практич. посіб. З виготовлення сопілок новітньої конструкції / А. Кондрашевський. – К. : Муз. Україна, 2006. – 48 с.

6. Корчинська-Яскевич Б. Витоки і становлення професійної сопілкової культури в просторі українського інструменталізму : автореферат дисертації на здобуття наук. ст. канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "музичне мистецтво" [Електронний ресурс] / Божена Корчинська-Яскевич. – Режим доступу : http://conservatory.lviv.ua/wpcontent/uploads/2015/12/aref_korchynska.pdf.

7. Лысенко-Днестровский М. В. О технике изготовления сопилки / М. В. Лысенко-Днестровский // Советская этнография. – М., 1981. – № 3.

8. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник / Б. Столярчук. – Рівне : видавець Зень О., 2011. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – 386 с.

9. Нагорнюк О. Виготовлення дудки-викрутки [Електронний ресурс] / О. Нагорнюк. – Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=01_fb6Xn_hg.

10. Народна музика північної Рокитнівщини : за матеріалами експедиції 2001 року / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002. – 108 с.

11. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / за заг. ред. Ю. П. Рибак. – Рівне : видавець Дятлик М. С., 2018. – 316 с. : іл., нот., CD.

12. Яськів Б. Наукові розвідки музичних інструментів у фондах Рівненського обласного краєзнавчого музею : матеріали наукової конференції "Наша спадщина: де минуле зустрічається з майбутнім" / Б. Яськів // Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею : зб. наук. праць. – Рівне : видавець Дятлик М., 2018. – Вип. XVI. – С. 211–213.

ТВОРЧІ БІОГРАФІЇ СОПІЛКАРІВ ТА ПЕДАГОГІВ

АБУЛЕВИЧ Володимир
Станіславович (10.01.1947,

м. Корець Рівненської обл.) – керівник ансамблю, педагог. 1968 закінчив Дубенське культурно-освітнє училище (баян), кл. викл. В.С.Жука. Викладач відділу народних інструментів (1968-2011), із середини 1970-х до початку 2000-х – керівник ансамблю сопілкарів Корецької музичної школи. Учасник (сопілка) оркестру народних інструментів Дубенського культурно-освітнього училища п/к Філарета Кухарчука (1965-1968), Народного аматорського хору “Діброва” п/к Олександра Мікаца (1978-1992), Ганни Шкльоди (1992-1993), Віталія Сидорчука (1993-2011), Народного аматорського ансамблю української

пісні “Серпанок” п/к Ганни Солей (1990-1996), Віталія Сидорчука (1996-1998), Валерія Васильчука (1998-2004), Сергія Страшевського (2004-2011), ансамблю народної музики п/к Ігора Загадовського (1991-1999) Корецького РБК і дозвілля. Із середини 1970-х до 2011 р. – учасник фольклорного ансамблю с. Новий Корець п/к Людмили Кічановської .

АРТЮХОВА Олександра
Володимирівна (6.11.1991,

с. Мазурівка Тульчинського р-ну Вінницької обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст (сопілка, окарина, дводенцівка, фрілка, поліська дудка-вікрутка, най), педагог, керівник ансамблю. 2006 закінчила

Тульчинську ДМШ (баян), кл. викл. В.П.Стопчатого та вивчала сопілку – викл. С.О.Балан, 2010 – Тульчинське училище культури (баян), кл. викл. В.М.Цимбалюка, 2013 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка, окарина, бойківська пищавка, фрілка, полілька дудка-вкрутка), кл. проф. Б.І.Яремка. Дослідниця традиційної сопілкової культури: бакалаврська робота “Сопілкова традиція Рівненського Полісся (за матеріалами сіл Рокитнівського та Володимирецького районів)” (наук. кер. – к. мист., доц. В.С.Ярмола, 2012); магістерська робота “Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся” (наук. кер. – к. мист., доц. В.С.Ярмола, 2013). Автор публікацій в часописі “Світлиця” Вінницького центру народної творчості (Вінниця, 2012), в збірках “Народномузична спадщина Волині та Полісся” (Рівне, 2013). Лауреат II премії обласного фестивалю-конкурсу “Народні музики Поділля” (Немирів, 2010), III премії X Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики “З народного джерела” (Рівне, 2011), переможець Рівненського обласного відбіркового конкурсу XIII Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики “Червона

рута-2013” у жанрі українського автентичного фольклору (Рівне, 2012), лауреат II премії IV-го Регіонального конкурсу виконавців народної музики “Передзвін” (Рівне, 2012), II ступеня III-го Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних, струнних, духових та ударних інструментах ім. А.Онуфрієнка (Дрогобич, 2012), II місце та приз глядацьких симпатій на Міжнародній науковій конференції “Слов’янська мелогеографія - 3” (Київ, 2013), лауреат II премії обласного фестивалю-конкурсу “Народні музики Поділля” (Немирів, 2014). Учасниця (сопілка) оркестру народних інструментів п/к Петра Бондаря та (сопілка, сопілка-пікколо, дводенцівка, окарина) фольклорного ансамблю “Кобза” п/к Віталія Тихоліза Тульчинського училища культури (2006-2010), сопілкарка ансамблю традиційної народної музики “Хутірські музики” Інституту мистецтв РДГУ п/к Богдана Столярчука (2010-2013), оркестрової групи студентського хору “Перевесло” РДГУ п/к Леоніда Сітовського (2011-2013). 2013-2016 – викладач Тульчинського училища культури, викладач класу сопілки (за сумісництвом) Тульчинської ДМШ. З 2016 – керівник фольклорного гуртка Народного ансамблю танцю

“Барвінок” п/к Петра Бойка За сумісництвом – викладач класу сопілки та керівник ансамблю окарин Немирівської ДМШ (2016-2017), Вороновицької ДШМ Вінницького р-ну (з 2018). Серед учнів: Діана Танасюк, Ілля Подолян, Андрій Прилипка.

БАБЧУК Мирослав Михайлович (26.08.1962, с. Деля-

тин Надвірнянського р-ну Ів.-Франківської обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст, керівник колективу. Заслужений артист України (2002). 1977 закінчив Делятинську ДМШ (баян), кл. викл. Ю.Д.Ковалишина, 1981 – Коломийське педагогічне училище (баян), кл. викл. М.І.Видиш, 1988 – Рівненський державний інститут культури (сопілка), кл. ст. викладача Б.І.Яремка. Лауреат Республіканського огляду науково-творчих робіт студентів вищих і середніх спеціаль-

них закладів мистецтва і культури (Рівне, 1987). 1988 р. у РДІК відбувся творчий звіт студента 4 курсу кафедри народних інструментів Мирослава Бабчука (клас ст. викладача Б.І.Яремка). Віртуозно грає на етнодухових інструментах: сопілка, фрілка, дводенцівка, флюяра, тилинка, окарина, най, гуцульське ребро, трембіта, коза, дрімба, берест та ін. З 1988 р. – соліст і керівник академічного ансамблю народної музики “Візерунок” (“Веселі Галичани”) Тернопільської обласної філармонії. Колектив гастролював у Польщі, Югославії, Чехії, США, Канаді, Франції, Німеччині, Австрії, Англії, Бельгії, Голландії, Італії, Сербії, Хорватії, Словенії, Словаччині, Латвії, Білорусі, Йорданії, Іспанії, Росії.

БАЛАНОВИЧ Петро Юхимович (1.02.1928, с. Березове Рокит-

нівського р-ну Рівненської обл. – 15.11.2008, с. Рокитне Ро-

китнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Закінчив вечірнє відділення середньої школи № 2 с. Рокитне. Працював бригадиром дорожньої бригади. Змалечку робив дудки-викрутки та постійно грав на інструменті, випасаючи худобу. Робив багато дудок та роздавав охочим, учив дітей та онуків грати. Також награв на дудці знайомі мелодії та любив співати вечорами коло хати. Мав велику співочу родину, добре танцював. У 1970-х-1980-х був активним учасником сільської художньої самодіяльності. Грав у ансамблі народної музики “Троїсті музики” та був учасником народного хору “Льоноцвіт” Рокитнівського сільського БК. Виступали в районі, області та в Білорусі.

Джерела: Фольклористичні експедиції. 5.04.1994 записано 2 твори, збирач – Вікторія Ярмола. Дзвінка Р. Інтерв’ю з Лобач Т., дочка Балановича П. 26.07.2019.

БЕЗЮЛЬОВ Тарас Миколайович (14.08.1979, с. Великий Бичків Рахівського р-ну Закарпатської обл.) – сопілкар (сопілка, най, окарина, тилинка), керівник ансамблю народної музики, педагог. 1994 закінчив Оженинську ДМШ (скрипка), кл. викл. М.М.Безюльова, 1991-1994 рр. навчався гри на сопілці (кл. викл. І.А.Федорова), 2000 – Рівнен-

ське музичне училище (гітара) кл. викл. Р.І.Бабака, 2006 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка), кл. викл. О.І.Трофимчука. З 2000 р. керівник Народного аматорського ансамблю народної музики “Вулик” Острозького РБК (народний, 2009), викладач, з 2002 – директор Оженинської ДМШ.

БЕРЕЖНЮК Максим Павлович (30.08.1986, м. Рівне) –

сопілкар-мультиінструменталіст. 2001 закінчив Рівненську ДМШ № 2 (сопілка), кл. викл. М.Г.Ді-

тчука, 2005 – Рівненське музичне училище (сопілка, най), кл. викл. І.А.Федорова, 2010 – Київський національний університет культури і мистецтв (традиційні українські народні духові інструменти), кл. проф. Р.Д.Гусак, традиційний спів вивчав у класі Івана Сінельнікова (ансамбль “Крालиця”). Дослідник традиційної народної музики Карпат і Волині. З 2005 проживає та працює в м. Київ. Соліст Київського академічного ансамблю української музики “Дніпро”, учасник етно-рок гурту “Камо Грядеши”, альтернативного фольк-рок гурту “Merva”, фольклорного ансамблю “Кросна”, співпрацює із “SkyTrix”. Музикант-віртуоз, виконавець на традиційних духових інструментах, вокаліст, співзасновник гуртів “The Doox”, “Kyiv Ethno trio”, “BALAMUTY” та “Veseli vujky”, учасник гурту стародавньої музики “Хорея Козацька”. Також співпрацював із гуртами “Ляпіс Трубецкой”, ТНМК, “ВВ”, “Ле Гранд Оркестр” Олега Скрипки, з репером Ярмаком і співачкою Ілларією, брав участь у проєкті “Візерунчасті пісні” із Сусанною Карпенко та Сергієм Охримчуком. Грав у творчих дуетах із бандуристом Ярославом Джусем і піаністом Максимом Шоренковим. Віртуозно володіє грою на традиційних духових інструментах України та світу, яких опанував близько 50

видів. Колекція музиканта налічує більше ніж 100 відомих рідкісних народних духових інструментів: сопілка, денцівка, дводенцівка, окарина, тилінка, най, дрімба, кавал, флюяра, бансурі, дуда (українська волинка), галісійська гайта, сакпіпа, шалмей, цинк, вірменський дудук та ін. Лауреат численних всеукраїнських і міжнародних фестивалів і конкурсів. Як сольний виконавець концертував у багатьох містах України, а також у Литві, Чехії, Франції, Німеччині, Болгарії, Канаді, Швеції, Росії, Польщі та ін.

БОГУСЛАВСЬКА Васи-
лина Андріївна (16.11.1999,

м. Рівне) – сопілкарка. 2015 закінчила Рівненську ДМШ № 2 (сопілка), кл. викл. С.М.Туровського та вступила в Рівненське музичне училище (сопілка), кл. викл. І.А.Федорова.

Лауреат III місце П'ятого Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк, 2017). Учасниця (сопілка) оркестру народної музики "Древляни" РМУ п/к Ігора Федорова (з 2015), інструментальної групи фольклорного ансамблю "Веснянка" РМ ПДМ п/к Віктора Ковальчука (з 2016).

БОРОВИК Анатолій Євгенович (13.03.1958, с. По-

вча Дубенського р-ну Рівненської обл.) – гобоїст, керівник ансамблю, оркестру, педагог. 1981 закінчив Рівненське музичне училище (гобой), кл. викл. В.О.Йосака. Викладач відділу духових інструментів (з 1981), **перший викладач класу сопілки (2007)**, керівник духового оркестру (1981-2007), ансамблю духових інструментів (2004-2008) Степаньської ДМШ. Серед учнів: Віта Кошляк, Павло Савочка.

ВЕНОГРАДОВА (Гелешко) Оксана Василівна (27.07.1993,

сmt Оржів Рівненського р-ну Рівненської обл.) – сопілкарка, педагог. 2011 закінчила Оржівську ДМШ (сопілка), кл. викл. С.І.Круглея (2003-2005) та С.С.Ткача (2005-2011), 2015 – Рівненське музичне училище (сопілка), кл. викл. І.А.Федорова. З 2013 викладач класу сопілки, учасниця (сопілка) дитячого ансамблю народної музики Оржівської ДМШ п/к Степана Ткача (2008-2011), оркестру народної музики "Древляни" Рівненського музичного училища п/к Ігора Федорова (2012-2015). Дипломант Шостого мистецького молодіжного фестивалю-конкурсу "Нові імена" (Рівне, 2007), лауреат I місце (2009) та II місце (2011) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне), II місце (у складі дуету з П.Рисковою) Четвертого всеукраїнського кон-

курсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк, 2015).

ВОЛОЧНЮК Марина Вікторівна (4.04.1997, с. Но-

ваки Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – сопілкарка, саксофоністка (альт). 2012 закінчила Володимирецьку ДМШ (сопілка), кл. викл. В.Й.Юрківа, займалася на саксофоні у викладача М.С.Карпця, 2016 – Рівненське музичне училище (саксофон), кл. викл. К.Ю.Кімстача та вступила у Київський національний університет культури і мистецтв (саксофон), кл. викл. І.Б.Чернова (2016-2018), І.Б.Кравченко (з 2018). Лауреат II місце та I місце (у складі дуету із О.Мілоста) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2011), I премії (альт-саксофон, у складі квартету саксофоністів) Між-

народного конкурсу ім. Є.Станковича (Київ, 2012). Учасниця (сопілка) ансамблю сопілкарів п/к Леоніда Труша (2009-2012), (альт-саксофон) квартету саксофоністів Володимирецької ДМШ п/к Миколи Карпця (2010-2012) та духового оркестру Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського п/к Сергія Йосака (з 2016).

ВОЛЯНЮК (Клим) Віра Іванівна (25.09.1989, с. Сухово-

ля Бродівського р-ну Львівської обл.) – сопілкарка. 2005 закінчив Бродівську ДМШ (сопілка), кл. викл. І.А.Сидорчука, 2010 – Дубенський коледж культури і мистецтв РДГУ кл. викл. О.І.Кривенчука, 2013 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка) окр "бакалавр" – кафедра народних інструментів, кл. викл. О.І.Трофимчука (2010-2012), (етнодухові інструменти) окр "спеціаліст" – кафедра музичного

фольклору, кл. проф. Б.І.Яремка (2012-2013). Учасниця (сопілка) оркестру народних інструментів п/к Романа Левковича (2006-2010) та ансамблю народної музики "Віночок" п/к Олега Кривенчука (2006-2010) Дубенського коледжу культури і мистецтв. З 2009 – викладач класу сопілки Олеськівської ДМШ. Дослідниця традиційної сопілкової культури: дипломний реферат "Сопілкова традиційна музика с. Житнівка (Камінь-Каширського р-ну Волинської обл.)" (наук. кер. – к. мист., доц. Ю.П.Рибак, 2013).

ВОРОБЕЙ Віктор Павлович
(18.09.1953, с. Берестя Дубро-

вицького р-ну Рівненської обл. – 19.10.2004, м. Тернопіль) – викладач, керівник ансамблю сопілкарів та народного хору. 1969 закінчив Дубровицьку ДМШ (баян), кл. викл. А.Л.Косевої, 1973 – Рівненське музичне училище (баян) кл. викл. М.І.Сухомлина, 1988 – Рівненський

державний інститут культури (кафедра народного хорового співу). 1973-1984 – **перший викладач класу сопілки (1973)** та народних інструментів (баян, цимбали та ін.), керівник ансамблю сопілкарів Дубровицької ДМШ. З 1984 проживав та працював у м. Тернопіль. 1984-1989 – керівник народного хору бавовняно-паперового комбінату, з 1989 – організатор та керівник народного хору заводу "Оріон".

ВОРОБЕЙ Юрій Вікторович
(13.04.1974, с. Берестя

Дубровицького р-ну Рівненської обл.) – викладач. 1989 закінчив Дубровицьку ДМШ (баян), кл. викл. М.В.Головіна, 1993 – Рівненське музичне училище (баян) кл. викл. В.М.Лістратова, 1998 – Рівненський державний інститут культури (баян) кл. викл. М.І.Швецова. З 1998 – викладач народних ін-

струментів (баян, сопілка) Дубровицької ДМШ, учасник (сопілка) ансамблю народної музики п/к Любові Конончук (з 2010). Серед учнів: Вікторія Адамчук, Михайло Степанович, Ярослав Сняжков.

ГАЙОВИЙ Ігор Федорович
(19.10.1983, с. Новосілка,

Підгаєцького р-ну Тернопільської обл.) – сопілка-мультиінструменталіст (сопілка, най, фрілка, дводенцівка, тилинка), акордеоніст.

1995 закінчив Новосілівську ДМШ (акордеон), кл. викл. Р.К.Жирського, 2003 – Тербовлянське вище училище культури (акордеон), кл. викл. В.І.Сороки, 2009 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка) – кафедра народних інструментів, кл. викл. О.І.Трофимчука (2003-2005), (етнодухові інструменти) – кафедра музичного фольклору, кл. проф. Б.І.Яремка (2007-2009). Дослідник традиційної сопілкової

культури: бакалаврська робота “Творчий портрет гуцульського сопілкаря–аматора Богдана Костюка” (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2009). Учасник (сопілка) українського народного оркестру ІМ РДГУ п/к Олега Трофимчука (2003-2005), директор Новосілівського БК (2011-2016), з 2016 концертмейстер Підгаєцького РБК та учасник (етнодухові інструменти) Народного вокально-інструментального ансамблю “Зорепад” п/к Івана Пелещишина (з 2011).

ГОРІН Тарас Іванович
(12.03.1981, с. Добряни

Стрийського р-ну Львівської обл.) – сопілка-мультиінструменталіст (сопілка, дводенцівка, бойківська пищавка, фрілка, тилинка, окарина). 1995 закінчив Стрийську ДМШ імені Остапа Нижанківського (сопілка), кл. викл. І.М.Соро-

чинського, 2000 – Дрогобицьке музичне училище (сопілка), кл. викл. В.П.Петрованчука (1996-1998), кл. викл. В.М.Гамара (1998-2000), 2005 – Інститут мистецтв РДГУ (етнодухові інструменти) кл. проф. Б.І.Яремка (2000-2004), кл. доц. Р.І.Дзвінки (2004-2005). Дослідник традиційної сопілкової культури: курсова робота “Традиційне сопілкове виконавство по течії річок Стрий та Опір (Стрийський р-н Львівської обл.)”: (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2004); дипломний реферат “Творчий портрет народного сопілкаря Миколи Реведжука (с. Космач Косівського р-ну Ів.-Франківської обл.)” (наук. кер. – викл. В.С.Ярмола, 2005). Учасник Міжнародного фестивалю музичного мистецтва “Кримська весна-2001” (Ялта), учасник I-го (2001), дипломант II-го (2002) та лауреат I ступеня (2003) III-го Регіонального конкурсу молодих виконавців народної музики “З народного джерела” (Рівне), I місце (2006), II місце (2007), “Приз глядацьких симпатій” (2008) обласного фестивалю-конкурсу працівників освіти “Співача освітянська родина” (Львів), учасник міжнародного фестивалю народного танцю (Ланцут, Польща, 2006). 9 червня 2005 р. під час творчого звіту студію звукозапису “Камертон” (звукорежисер А.Вавринчук) записано компакт-диск “Грає

Тарас Горін”. Учасник (сопілка) оркестру народних інструментів Стрийської ДМШ п/к Василя Кисіля (1993-1996), оркестру народних інструментів Дрогобицького музичного училища п/к Артура Вояджіса (1998-2000), ансамблю традиційної народної музики “Хутірські музики” Інституту мистецтв РДГУ п/к Богдана Столярчука (2000-2005), соліст оркестру народних інструментів імені Василя Лазорашика Стрийської ДМШ п/к Василя Кисіля (з 2008). Учасник АТО 40-ї Окремої артилерійської бригади, сектор “М”, м. Волноваха Донецької області.

ГРИНЬОВ Юрій Анатолійович (25.04.1971, смт Смига Дубен-

ського р-ну Рівненської обл.) – сопілкар (сопілка, фрілка, окарина).

1985 закінчив Дубенську ДМШ (баян), кл. викл. А.М.Федорова, 1990 – Рівненське музичне училище (баян), кл. викл. Ю.К.Кістаца, 1995 – Рівненський державний інститут культури (сопілка) кл. доц. Б.І.Яремка. Лауреат III

місце Українського огляду-конкурсу фольклорної творчості студентів навчальних закладів мистецтва і культури (Рівне, 1993), учасник (грамота та іменний годинник) Другого міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах "Кубок Севера" (Череповець, Вологодської обл., Росія, 1994). Учасник (най) Зразкового самодіяльного духового оркестру смт Смига п/к Василя Гайдайчука (1982-1986), сопілкар ансамблю народної музики РМУ п/к Ярослава Зуляка (1987-1990), оркестру народних інструментів РДІК п/к Олега Трофимчука (1990-1991), Святослава Марцинковського (1991-1992) та Сергія Рогашка (1992-1995). Викладач класу сопілки на кафедрі народних інструментів РДІК (1995-1996).

ДАНИЛЮК Володимир Михайлович (1.01.1979, с. Мо-

розівка Корецького р-ну Рівненської обл.) – сопілкар,

саксофоніст (альт), фаготист, керівник оркестру, педагог. 1994 закінчив Корецьку ДМШ (труба), кл. викл. Л.І.Павлюка, 1998 – Рівненське музичне училище (фагот), кл. викл. В.О.Йосака, 2008 – Інститут мистецтв РДГУ (кафедра музичного фольклору, народний музичний інструмент (сопілка) кл. доц. Р.І.Дзвінки).

1999-2001 – керівник духового оркестру с. Повчино Новоград-Волинського р-ну Житомирської обл., з 1999 – учасник (сопілка, вокал) ансамблю народної музики п/к Ігора Загадовського, Народного аматорського хору "Діброва" п/к Віталія Сидорчука, Народного аматорського ансамблю "Серпанок" п/к Сергія Страшевського, з 2004 – керівник Народного (2006) аматорського квартету "Ясени" Корецького РБК і дозвілля, учасник Народного аматорського хору ВПУ № 24 м. Корець п/к Валерія Васильчука. З 2003 – викладач духових інструментів та керівник духового оркестру, зав. відділу духових інструментів (з 2008) Корецької дитячої школи мистецтв.

ДАЦЮК Богдан Юрійович (28.08.1986, с. Берег Дубенського р-ну Рівненської обл.) – сопілкар, кларнетист, керівник колективу, педагог.

1999 закінчив Вербську ДМШ (філія у с. Берег, труба), кл. викл. Ю.О.Дацюка, 2004 – Дубенський педагогічний коледж, 2009 – Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка (баян), кл. викл. О.В.Дубового, вивчав духові дерев'яні інструменти, кл. викл. О.П.П'єтуха. З 2013 р. викладач класу духових та ударних інструментів, **перший викладач сопілки (2014)**, з 2016 – керівник дитячого духового оркестру (зразковий, 2018) та бенду духових інструментів Вербської ДМШ (філія у с. Берег). Учасник (кларнет, сопілка) оркестру народних інструментів "Мереживо" Дубенського педагогічного коледжу п/к Леоніда Мороза (з 2014). Серед учнів: Юлія Басюк.

ДЕМЧУК Віталій Ростиславович (18.09.1972, м. Рівне) – сопілкар-мультиінструмента-

ліст (сопілка, пищавка, фрілка, дводенцівка, окарина, най). 1987 закінчив Рівненську ДМШ № 1 (баян), кл. викл. О.В.Бордюг, 1991 – Дубенське училище культури (сопілка), кл. викл. О.І.Кривенчука, 1996 – Рівненський державний інститут культури (сопілка), кл. доц. Б.І.Яремка. Лауреат (1 місце) Українського огляду-конкурсу фольклорної творчості студентів навчальних закладів мистецтва і культури (Рівне, 1993). Учасник (сопілка) фольклорного ансамблю "Кобзарик" Рівненської школи-інтернату для сиріт і напівсиріт п/к Михайла Дітчука (1982-1989), оркестру українських народних інструментів та ансамблю народної музики "Віночок" ДУК п/к Олега Кривенчука (1989-1991), оркестру народних інструментів РДІК п/к Святослава Марцинковського (1991-1992) та Сергія Рогашка (1992-1996), ансамблю народної музики "Барви" НУВГП п/к Валентини Демчук.

Викладач сопілки Етнокультурного Центру "Веснянка" РМ ПДМ (1993-1994).

ДЕНИЩИЦЬ Іван Гаврилович (16.09.1920, с. Пере-

реброди Дубровицького р-ну Рівненської обл. – 7.07.2009, смт Новгородка Кіровоградської обл.) – поліський дудкар. З дитячих років виготовляв дудки та грав на них під час випасу худоби. Усе життя працював у колгоспі. Після Другої світової війни брав участь у відбудові спаленої церкви і потім багато років співав у церковному хорі с.Переброди. Ще з молодих років після повернення додому із заробітків у Галичині, мав прізвище "Галіцький". Часто І.Денищиця, який також добре грав на бубні із гармоністом Іваном Євсовичем (Ліпейко) запрошували на весілля музикантами. На початку 2000-х переїхав до дочки Параски в смт Новгородка Кіровоградської об-

ласті, де й доживав віка та тужив за польською "живою музикою".

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Ботик П., Домантович Ю., дочки Денищиця І. 22.06.2019.

ДЕНИЩИЧ Федір Григорович (19.10.1908, с. Переброди

Дубровицького р-ну Рівненської обл. – 21.10.1995, с. Будимля Дубровицького р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Виріс у багатодітній сім'ї і сам мав шестеро дітей. З дитинства, випасаючи худобу, навчився робити дудки-вікрутки та грав знайомі мелодії, а корови ходили за ним "на звук". Навчався у польській початковій школі. З часу, коли організувався колгосп працював секретарем сільської ради, пізніше – лісником Будимлянського лісництва. Дуже любив співати вечорами коло хати разом із дружиною, яка також добре співала. У неділю та на свята, коли збиралися усією родиною, він організовував

ансамбль (гармошка, бубен), а сам долучався із дудкою. Був релігійною людиною, читав Біблію і дітей змалечку привчав до щоденної молитви.

Джерела: Фольклористична експедиція. 23.08.1987 записано 18 творів, збирач – Алла Загайкевич. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Денисевич Г., дочка Денищича Ф. 22.06.2019.

ДЗВІНКА Роман Іванович
(4.04.1960, смт Дашава

Стрийського р-ну Львівської обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст (сопілка, дводенцівка, окарина, тилинка, металева дудка та ін.), саксофоніст (альт), керівник ансамблю, оркестру, педагог. Відмінник освіти України (1992), кандидат педагогічних наук (1996), доцент (1998). Член журі всеукраїнських та міжнародних конкурсів (з 2002). 1976 закінчив Дашавську ДМШ (кларнет), кл. викл. Я.М.Вуса, 1984 – Львівське музично-педагогічне училище ім.

Ф.Колесси, 1988 – Рівненський державний інститут культури (альт-саксофон), кл. викл. Є.Ф.Самусенко (1984-1986), Б.Р.Турчинського (1986-1988), 1995 – аспірантуру Бердянського державного педагогічного інституту (наукові керівники канд. пед. наук, доцент БДПІ В.П.Перепелиця, канд. пед. наук, старший науковий співробітник АПН України Л.О.Хлебникова). 1988-1998 – викладач Бердянського державного педагогічного інституту, керівник духового оркестру (1988-1996), керівник та учасник (альт-саксофон) студентського джаз-оркестру “Ліга СД” (1990-1993), засновник, керівник народного фольклорного ансамблю “Хуртовина” (1988-1998), учасник (етнодухові інструменти) інструментального ансамблю Бердянського МБК п/к Олександра Русанова (1990-1994). З 1998 проживає та працює в м. Рівне. Проректор з питань економіки і міжнародних зв'язків, доцент кафедри естрадної музики та шоу-бізнесу (з 1998) Рівненського державного інституту культури (з 1999 Інститут мистецтв РДГУ), заступник директора з наукової і творчої роботи Інституту мистецтв (1999-2013), з 2000 р. – доцент кафедри музичного фольклору, зав. кафедри (2000-2017). Успішно поєднує педагогічну

діяльність з науково-дослідною роботою. Автор монографії, навчальних посібників (у т.ч. "Методика навчання гри на сопілці" з грифом МОІНУ, 1997, "Основи техніки сучасного сопілкаря", 2017), численних публікацій, організатор культурно-мистецьких проєктів, упорядник компакт-дисків. Співзасновник (2005), керівник та виконавець (етнодухові інструменти, кобза, саксофон, вокал) родинного гурту "Швагри МиРоВі" с. Глинськ Здолбунівського р-ну Рівненської обл. Серед учнів: Тарас Горін, Ярослав Лук'яничук, Василь Холеван, Іван Курилюк.

Джерела: Кафедри музичного фольклору – 30 років: Нарис з історії (1979-2009 рр.) / Упор. Р.І. Дзвінка. – 2-ге вид., розшир. та доп. – Рівне, 2009. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: видавець О.Зень, 2011. 40 років факультету музичного мистецтва РДГУ. Енциклопедичний довідник [Редактор-упорядник С.С. Димченко]. – Рівне: Овід. 2011. Саксофоністи Рівненщини. Енциклопедичний довідник / [автори-упорядники Р.І. Дзвінка, Т.Р. Дзвінка]. – Рівне: Овід, 2014.

ДІТЧУК Михайло Гнатович (19.01.1952, с. Балучин Золочівського р-ну (нині Буський р-н) Львівської обл.) – сопілкар, керівник ансамблю, педагог, збирач і записувач фольклору, відмінник освіти України (1987). 1964-1967 рр. навчався у Золочівській ДМШ (філія у смт

Глиняни, баян), кл. викл. Г.І.Логвин, 1971 – Львівське музично-педагогічне училище ім. Ф.Колесси (баян) кл. викл. І.М.Сельського, 1979 – Рівненський державний інститут культури (баян), кл. викл. В.М.Фершала. 1979-1989 – керівник фольклорного ансамблю "Кобзарик" Рівненської школи-інтернату для сиріт і напівсиріт, 1991-1993 – керівник фольклорного ансамблю "Уляночка" та **перший викладач класу сопілки (1991)** Рівненської ДМШ № 1 ім. М.Лисенка, 1993-2005 – Рівненської ДМШ № 2 (**1993**), викладач класу сопілки Дубенської ДМШ (2017). Записав, розшифрував і пропагував з дитячим фольклорним колективом кращі зразки народної пісні на обласних і всеукраїнських фестивалях і святах. Серед учнів: Віталій Демчук, Олексій Кожушко, Євген Капітула, Максим Бережнюк.

Джерела: Столярчук Б. "Уляночка" збирається в Москву // Червоний пра-

пор. – 1991. – 20 червня. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: видавець О.Зень, 2011.

ДОВГАЛЬ Олег Олексійович (1.02.1977, с. Бри-

гадирівка Радивилівського (Червоноармійського) р-ну Рівненської обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст (сопілка, фрілка, най та ін.), керівник ансамблю сопілкарів, педагог. 1990 закінчив Шепетівську ДМШ (кларнет), кл. викл. Ю.А.Пінчука, 1996 – Рівненське музичне училище (сопілка, фрілка, най) кл. викл. І.А.Федорова, 2001 – Львівську державну музичну академію імені М.Лисенка (сопілка), кл. доц. М.Т.Корчинського, 2004 – асистентуру-стажування при ЛДМА ім. М.Лисенка, творчий керівник проф. М.Т.Корчинський. Викладач класу сопілки (відділ духових інструментів) Рівненської ДМШ № 1 ім. М.Лисенка (1996), Львівської ДМШ № 12 (1997-1998), Львівської

ДМШ № 2 (з 2001), асистент кафедри акторської майстерності (2001-2005), з 2005 р. – кафедри музичного мистецтва факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка. Учасник сопілкового квінтету "DUDALIS" п/к Мирослава Корчинського (з 2002), учасник і керівник сопілкового ансамблю „Windspiel Consort” (2010-2013), соліст оркестру Заслуженого ансамблю України “Галичина” (художній керівник – О.Бобків) п/к Юрія Польового (з 2009). Дипломант I-го Міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах ім. Гната Хоткевича (Харків, 1998). Учасник міжнародної зустрічі військових духових оркестрів де виступав як сопілкар-соліст Зразкового оркестру штабу ЗОК (Краків, Польща, 2001). Учасник мистецьких фестивалів: “Музика тисячоліття” (Львів, 2002; Вінниця, 2002), “Organum” та “Vachfest” (Суми, 2002), “Поліська весна” (Шостка, 2003), “Віртуози” (Львів, 2003), “FOLKOWA FIESTA Z NUTA UKRAIŃSKA” (Зомбковіце Шльонске, Польща, 2009), „Junger Musik Künstler” (Байройт, Німеччина, 2010-2013), „Festiwal Muzyki Odnalezionej”, (Тарнув, Польща, 2015, 2017), “Україна” (Сарзо, Франція, 2016) у складі гурту “Fajf Kapela”. Активно концертує Польщею, Німеччиною.

ДОМАНТОВИЧ Федір
Дем'янович (10.02.1951, с. Переходичі Рокитнівського р-ну

Рівненської обл.) – поліський дудар. З дитячих років виготовляв дудки-викрутки та грав під час випасу худоби. Вчився на крановщика та спеціаліста насосної станції. Працював крановщиком у Литві, а в Переходичах працював на насосній станції та в колгоспі. Часто на дудці супроводжував спів жінок, які збиралися у вільний час на відпочинок.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Домантович М. (дружина) 8.06.2019.

ДУЛЯНИЦЬКИЙ Віталій
Васильович (27.06.1997, с. Дубівка Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – сопілкар. 2013 закінчив Володимирецьку ДМШ (сопілка), кл. викл. Л.Л.Труша. Лауреат III місце Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська

гуковиця" (Луцьк, 2010), обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2011), Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Мереживо" (Рівне, 2011). Учасник (сопілка) ансамблю сопілкарів Володимирецької ДМШ п/к Леоніда Труша (2010-2012).

ЗУЛЯК Ярослав Васильович
(19.08.1948, с. Германівка Борщівського р-ну Тернопільської обл.

– 19.02.2019, м. Ланшкроун, Чехія) – керівник оркестру, педагог. 1966 закінчив Мельнице-Подільську ДМШ (баян, цимбали), кл. викл. В.О.Зуляка, 1970 – Тернопільське музичне училище (цимбали), кл. викл. Б.Р.Гриба, 1975 – Львівську державну консерваторію імені М.Лисенка (цимбали), кл. проф. Г.М.Казакова. Викладач Тернопільського музичного училища, де започаткував ансамбль народної музики (1975-1980). З 1980 – викладач, завідувач відділу народної музики (1990-1999) Рівненського музичного училища. 1982 заснував гурток народної музики та ввів ознайомлення з сопілкою, 1990 на відділі народної музики під керівництвом митця почав діяти ансамбль народної музики “Древляни”.

Джерела: Столярчук Б. Древняни // Зміна. – 1987. – 21 травня. Столярчук Б. Древняни в Італії // Червоний прапор. – 1990. – 28 жовтня. Столярчук Б. Древняни // З дзвінкого джерела. – Рівне. – 1991. Столярчук Б. Митці Рівненщини. – Рівне: О. Зень, 2011. Столярчук Б. Рівненському музичному училищу РДГУ – 60 років (мистецький літопис). – Рівне: видавець Олег Зень, 2916.

КАЗМІРУК (Альонова) Катерина Сергіївна (10.12.2000, м. Шепетівка Хмельницької обл.) – сопілкарка. 2015 закінчила Рівненську ДМШ № 2 (сопілка), кл. викл. М.А.Кузьмічової. 2016 вступила в Рівненське музичне училище, кл. викл. І.А.Федорова. Учасниця ансамблю со-

пілкарів Рівненської ДМШ № 2 п/к Марини Кузьмічової (2010-2015), оркестру народної музики “Древляни” РМУ п/к Ігора Федорова (з 2016). Лауреат II місце обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2011, 2013), III місце (2013) та II місце (2015) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах “Волинська гуковиця” (Луцьк), I місце Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах “Мереживо” (Рівне, 2013), дипломант (2011) та I місце (2013) IV-го Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики “Бурштинові нотки” (Рівне), I ступеня Всеукраїнського музичного конкурсу-фестивалю “Арт-Домінанта” (Харків, 2016) та Всеукраїнського конкурсу класичної музики “Обрії класики” (Київ, 2016). У складі ансамблю сопілкарів “Дударик” Рівненської ДМШ № 2 п/к Марини Кузьмічової лауреат I місце та II місце

(2015) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковича" (Луцьк), Всеукраїнського фестивалю-конкурсу "Мереживо" (Рівне, 2013), також у складі тріо сопілкарів лауреат I ступеня Всеукраїнського конкурсу "Обрії класики" (Київ 2016) та Всеукраїнського конкурсу-фестивалю "Арт-Домінанта" (Харків, 2016).

КАЛІНКА Олександр Якимович (10.03.1943, с. Мульчиці Володимирецького р-ну

Рівненської обл.) – поліський дудар, гармоніст. Усе життя проживає на хуторі Заперебрід с. Мульчиці (з 2017 – с. Озерці) Володимирецького р-ну. З дитячих років мав інтерес до музики і любив слухати музичні передачі по радію. Першу дудку-викрутку зробив для семирічного Олександра батько, Яким Зіновійович (хоч сам і не грав на дудці). У по-

дальшому Олександр виготовляв дудки-викрутки різних розмірів, щоб зробити "найкращу", а під час випасу худоби награвав знайомі мелодії. Здобувши освіту 7 класів, продовжив навчання в Березнівському лісотехнічному технікумі. Упродовж усього життя працював лісником. Заробивши гроші на сезонних роботах пішов за 40 км у смт Маневичі Волинської області та купив гармошку. Музикант-самоук в молоді роки як виковець на дудці-викрутці та гармошці був переможцем районних конкурсів у смт Володимирець. З кінця 1960-х до середини 1970-х його запрошували на весілля як музиканта з кумом Ростиславом Кривчуком, який грав на гармошці та баяні. Останнім часом грав на дудці-викрутці з фольклорним ансамблем БК с. Мульчиці. У родинному колі любить грати на гармошці, баяні та дудці-викрутці.

Джерела: Фольклористична експедиція. 06.10.2017 записано 16 творів, з них 11 інструментальних мелодій (3 – дудка-викрутка, 8 – гармошка), 5 пісенних творів та інформацію про технологію виготовлення дудки-викрутки, збирачі – Ярина Товкайло, Олексій Нагорнюк. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Калінкою О. 29.07.2019.

КАЛЮХ Олександр Всеволодович (6.07.1990, м. Луцьк) – сопілкар. 2004 закінчив Луцьку ДМШ № 2 (сопілка),

кл. викл. С.Г.Гулько, 2010 – Рівненське музичне училище (сopilка, най) кл. викл. І.А. Федорова. Лауреат І премії (у складі ансамблю сопілкарів РМУ) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк, 2010).

КАПІТУЛА Євген Іванович (2.03.1985, м. Рівне) – сопіл-

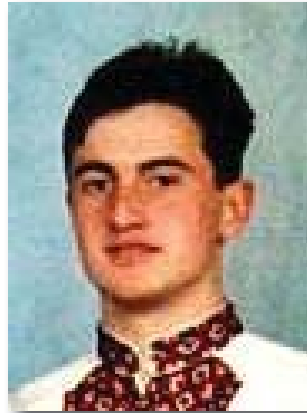
кар. 2000 закінчив Рівненську ДМШ № 2 (сopilка), кл. викл. М.Г.Дітчучка, 2004 – Рівненське музичне училище (сopilка, фрїлка, най), кл. викл. І.А.Федорова, 2009 – Львівську державну консерваторію імені М.Лисенка (сopilка), кл. доц. М.Т.Корчинського та факультет оперного співу, клас народного артиста України Стефана П'ятничка. Лауреат ІІІ місце Міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах ім. Гната Хоткевича (Харків, 2004). З 2011 проживає в м. Зальцбург (Австрія). Стажувався у Віденській державній опері, учасник оперної групи Зальцбургської опери, працює у Зальцбургському Ландестеатрі (з 2017). Стипендіат програми "Gaude Polonia" (Польща, 2013). Гастролював у Німеччині, Швейцарії, Польщі, Японії.

КАРПЕЦЬ Микола Степанович (10.10.1963, смт Степань Сар-

ненського р-ну Рівненської обл.) – сопілкар, саксофоніст (альт, тенор), кларнетист, керівник оркестру, педагог. 1980 закінчив Степанську ДМШ (кларнет), кл. викл. Ю.М.Піддубного, 1984 – Рівненське музичне училище (кларнет), кл. викл. І.З.Шевчука, 2010 – Інститут мистецтв РДГУ (альт-саксофон), кл. викл. Є.Ф.Самусенка. Викладач (з 1984), засновник класу саксофона (1988), зав. відділу духових та ударних інструментів (з 2003), керівник духового оркестру (з 1984), ансамблю сопілкарів (з 1993), квартету саксофоністів (з 2006), джаз-бенду (з 2008) Володимирецької ДМШ (з 2016 Володимирецька школа мистецтв). Організатор, керівник та учасник (сопілка) ансамблю троїстих музик Володимирецького РБК (1995-1998), з 1994 – учасник (сопілка) Народного аматорського чоловічого вокального ансамблю “Верес” п/к Федора Ромася (2006-2013), Віталія Комара (2013-2017), Петра Шелігана (2017-2018), інструментальної групи жіночого народного ансамблю “Дивоцвіт” п/к Надії Кравчук.

КВИЧ Василь Дмитрович (9.08.1988, с. Пороги Богородчанського р-ну, Ів.-Франківської обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст (фрілька, сопілка, дводенцівка, бойківська пи-

щавка, тилинка, окарина), керівник колективу. 1995 закінчив Солотвинську ДМШ (труба), кл. викл. П.В.Осипенка, 2002 – Інститут мистецтв РДГУ (етнодухові інструменти) кл. проф. Б.І.Яремка (2000-2004). Лауреат III ступеня Міжнародного фестивалю традиційної народної музики “Покуть” (Харків, 2000), дипломант Третього Міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах імені Гната Хоткевича (Харків, 2002), I-го Регіонального конкурсу молодих виконавців народної музики “З народного джерела” (Рівне, 2001) та обласного мистецького молодіжного фестивалю “Нові імена” (Рівне, 2002), лауреат III премії (вокал) Молодіжного фестивалю сучасної пісні “Золотий тік” (Галич, Ів.-Франківської обл., 2002). 2001 проведено творчий вечір В.Квича (клас проф. Б.Яремка) під час якого

здійснено студійний запис та видано компакт-диск "Грає сопілкар Василь Квич". Співзасновник (1994) та виконавець (етнодухові інструменти, саксофон, вокал) гурту "Брати" с. Яблунька, учасник (сопілка) ансамблю традиційної народної музики "Хутірські музики" Інституту мистецтв РДГУ п/к Михайла Хая (1998-2002) та Богдана Столярчука (2000-2002). Засновник і керівник ансамблю народної музики "Яблунські музики" та ансамблю сопілкарів Яблунської ЗОШ I-III ступенів Богородчанського р-ну Ів.-Франківської області (2003-2017).

КОВАЛЕЦЬ Микола Павлович (12.12.1945, с. Старе Село

Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 08.07.2002, с. Старе Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Після навчання у школі закінчив курси трактористів та все життя працював у колгоспі. У дитинстві, випасаючи корови, навчив-

ся робити дудки-викрутки та грати на них.

Джерела: Фольклористична експедиція. 17.08.2001 записано 13 творів, збирач – Вікторія Ярмола. Народна музика північної Рокитнівщини : за матеріалами експедиції 2001 року / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Ковалець В. (дочка) 8.07.2019.

КОВАЛЬЧУК Микола Лазарович (12.08.1916, с. Луко

Володимирецького р-ну Рівненської обл. – 10.03.2001, с. Великі Телковичі Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Виріс у багатодітній поліській сім'ї. Закінчив початкові класи польської школи. Працював у колгоспі ковалем, сторожем, їздовим. Майстрував дудки-викрутки, викручував із сосни "кларнет", який мав розширений раструб у формі лійки. Інструменти мали вісім отворів (мізинці також ігрові). Особливу увагу приділяв звуковим

отворам: надрізвав місця для отворів (ямочки), а потім випалював розпеченим цвяхом отвори різного діаметру. У подальшому виготовляв дудки із пласмасових трубок. Вигравав на дудках будь-яку мелодію і до співу і до танців. У сімейному ансамблі грав зі старшим сином Василем (1949 р.н.), який грав на гармошці. Інші діти мали хист до танцю, а дружина любила співати. У родинному колі та у спілкуванні із сусідами під час застілля завжди звучала музика. Микола Лазарович мав гарний голос: "Під час випасу корів як заспіває – то чути на все село". Брав активну участь у художній самодіяльності сільського БК та виступав на концертах у м. Рівне.

Джерела: Фольклористична експедиція. 17.10.1998 записано 14 творів та етнографічну інформацію, збирач – Віктор Ковальчук. Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся / ред.-упоряд. В. П. Ковальчук. – Рівне : Перспектива, 2003. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / заг. ред. Ю.П.Рибачка. Рівне : Дятлик М.С., – 2018. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Ковальчуком О. та Ковальчуком М. (сини) 28.06.2019.

КОВАЛЬЧУК Павло Вікторович (24.01.1981, м. Рівне) – сопілкар (сопілка, дводенцівка, фрїлка, най та ін.). 1994 закінчив Рівненську ДМШ № 1 (фортепіано), кл. викл. Г.В.Ковальчук (1987-1989) та

В.М.Кошак (1989-1994), 2000 – Рівненське музичне училище (сопілка, най) кл. викл. І.А.Федорова. 1988-1995 – вивчав сопілку в Етнокультурному Центрі "Веснянка" РМ ПДМ, кл. викл. Б.І.Яремка, В.Р.Демчука. Викладач сопілки та керівник ансамблю сопілкарів РМ ПДМ (1997-2005). Серед учнів: Поліна Рискова.

КОЖУШКО Олексій Петрович (18.12.1981, м. Рівне) – сопіл-

кар, керівник ансамблю, педагог. 1996 закінчив Рівненську ДМШ № 2 (сопілка), кл. викл. М.Г. Дітчучка, 2000 – Рівненське музичне училище (сопілка),

кл. викл. І.А.Федорова, 2005 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка), кл. викл. О.І.Трофимчука. Лауреат I премії Міжнародного фестивалю музичного мистецтва “Кримська весна-2001” (Ялта, 2001), II премії Міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах імені Гната Хоткевича (Харків, 2004). 2002 р. проведено сольний концерт студента 2 курсу О.Кожушка (кл. ст. викладача О.Трофимчука), 2004 видано компакт-диск “Грає Олексій Кожушко”. Учасник (сопілка) оркестру народної музики “Древляни” РМУ п/к Ярослава Зуляка (1996-1999) та Анатолія Андрухова (1999-2000), українського народного оркестру та ансамблю сопілкарів ІМ РДГУ п/к Олега Трофимчука (2000-2005). Викладач-сумісник Рівненської ДМШ № 2 (2002-2003), **перший викладач класу сопілки (з 2008)** та керівник ансамблю сопілкарів (з 2012) Дубенської ДМШ. Серед учнів: Яків Веремчук.

КОЗАЧУК (Павлюк) Ірина Русланівна (03.05.1994, с. Колона Іваничівського р-ну Волинської обл.) – виконавиця (сопілка: пікколо, альт, тенор, дводенцівка, окарина, най), керівник ансамблю сопілкарів, педагог. 2008 закінчила Оржівську ДМШ (сопілка), кл. викл. С.І.Кругля

(2001-2005) та С.С.Ткача (2005-2008), 2013 – Рівненське музичне училище (сопілка), кл. викл. І.А.Федорова, 2017 – Львівську національну музичну академію ім. М.Лисенка (сопілка, окр “бакалавр”), кл. викл. Б.М.Корчинської. Бакалаврська робота “Сопілкарство Рівненщини ХХ-ХХІ століття” (наук. кер. – проф. Т.Баран), 2019 – окр “магістр” ЛНМА. Магістерська робота “Артикуляція на поздовжній флейті у музичній практиці XVII- XVIII ст.: джерелознавчий та стилістичний аспекти” (наук. кер. – к.мист., доцент. Б.Корчинська). 2012-2013 – викладач (за сумісництвом) класу сопілки Оржівської ДМШ (філія у с. Олексин), з 2017 – викладач (сопілка, блокфлейта, най) Рівненської ДМШ № 2. Лауреат II ступеня П’ятого мистецького молодіжного фестивалю-конкурсу “Нові імена” (Рівне, 2006), II місце об-

ласного конкурсу виконавців на сопілці "Волинська гуковиця" (Луцьк, 2010) та Другого всеукраїнського конкурсу "Волинська гуковиця" (Луцьк, 2011), лауреат I ступеня XVI-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Провесін" (Кіровоград, 2011), III ступеня (у складі дуету) Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики "Бурштинові нотки" (Рівне, 2011), I місце Відкритого конкурсу Дніпропетровської консерваторії ім. М. Глінки III-IV курсів музичних училищ України (Дніпропетровськ, 2013). Учасник (сопілка) оркестру народної музики "Древляни" Рівненського музичного училища п/к Анатолія Андрухова (2009-2010), Ігора Федорова (2010-2013), Народного аматорського ансамблю народних інструментів "Експромт" п/к Степана Ткача Оржівської ДМШ (2012-2013), оркестру народних інструментів п/к Ярослава Олексія (2013-2019) ЛДМА ім. М.Лисенка, з 2015 – ансамблю "Дудаліс Юніор" п/к Божени Корчинської (Львів), з 2017 – оркестру народних інструментів "Оберіг" п/к Сергія Мостового Рівненської ДМШ № 2. Серед учнів: Андрій Костецький, Еліна Марчук.

КОНДРАШЕВСЬКИЙ Ана-
толій Миколайович (1.06.1941,

с. Шестовиця Чернігівсько-
го р-ну Чернігівської обл. –

14.09.2011, м. Київ) – музи-
кант-мультиінструменталіст,
виконавець на українських
народних музичних інстру-
ментах, музично-громадський
діяч, заслужений артист
України (1997), народний ар-
тист України (2011). Наго-
роджений Грамотою Прези-
дії Верховної Ради України.
Виховувався в дитбудинках сіл
Борзна та Семенівка, м. Новго-
род-Сіверський. 1958 закінчив
СШ № 6 м. Львів, 1982 – му-
зично-педагогічний факультет
РДПІ. Працював концерт-
мейстером ансамблю танцю
"Юність" та солістом вокаль-
но-хореографічного ансамблю
"Галичина" (Львів). 1969-1982
працював у Рівненському МБК:
концертмейстер (баяніст) ан-
самблю народного танцю "По-
лісянка" (1969-1973), артист
(сопілкові інструменти, най,
тилінка, ксилофон) ансамб-
лю народної музики "Наспів"
п/к Б.Забути (1973-1982). У

складі ансамблю як соліст-ви-конавець на сопілках брав участь у конкурсі ансамблів народної музики (Київ, 1977), представляв Україну в Таджикистані (Душанбе, 1977), з концертними турами побував у Болгарії (1975, поч. 1980-х), Німеччині (1977), Угорщині (1979), Югославії (1981). Здійснено його записи на Рівненському телебаченні. З 1982 на творій роботі в м. Українка Обухівського р-ну Київської обл.). Засновник ансамблю народної музики "Дивосвіт" та інструментально-пісенного дуету "Неопалима купина" (1985), соліст-концертмейстер ансамблю пісні і танцю "Дарничанка" (Київ), керівник оркестру народних інструментів Новоукраїнського ПТУ Київської обл. Автор літературно-музичних композицій: "Неопалима купина", "Земля пращурів", "В голубім надвечір'ї" та ін., а також слів та музики пісень рідного краю "На кручах Дніпрових", "Трипільські вогні", "Летять буремних літ гривасті коні", "Звучи, срібнозвучна бандуро", "Слався, Обухів, в віках", музики до пісень на слова Т.Шевченка. Віртуозно володів українськими народними інструментами, багато з яких виготовив власноруч (різновиди сопілок, сурма, полтавський та чер-

нігівський ріжки, поршнівка, коза-дуда, крамиквас). Також оволодів такими інструментами, як ліра колісна, тилинка, тулумбаси, родина зозулиць, дрімб'ярська сімейка, трембіта, цимбали, кантер, очеретянка, ксилофон, кобза-пріма, дводенцівка, майки, кувиці, бугай, зозулька-пущівіринок, вівчарська дудка, флюяра, дубельтівка, кобза акомпонуєча, миккра, та ін. Здійснив низку записів на республіканському радіо і телебаченні, а також на компакт-дисках. Гастролював у країнах СНД, Балтії, Болгарії, Румунії, Югославії, Німеччині, Франції, Нідерландах, Бельгії, Угорщині. Автор посібника з виготовлення сопілок новітньої конструкції "Душа співає голосом сопілки", низки поетичних збірок.

Джерела: Веремчук Я. У колі братніх муз // Червоний прапор. – 1977. – 23 вересня. Годовський В. Грай, баян // Червоний прапор. – 1979. – 31 березня. Стецик Ф. Ровенський рясоцвіт // Червоний прапор. – 1982. – 4 липня. Пасічник О. Вічне джерело // СВ. – 1990. – 12 травня. Сингаївський М. У Київ на Святвечір // ДУ. – 1996. – 11 січня. Співоче поле Чернігівщини. – К., 2003. Кондрашевський А. Душа співає голосом сопілки : практ. посіб. з виготовлення сопілок новітньої конструкції. – К. : Муз. Україна, 2006. Хмельовський О. Симетрія мелодій // Обухівський край. – 2007. – 21 серпня. Кучеренко Г. Чар-музика його сопілки // Дніпровський проспект. – 2011. – 8 липня. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: видавець О.Зень, 2011. Некролог // УМГ. 2012. –

№ 1. Інтернет-ресурс:: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=4801

КОСТЕЦЬКИЙ Андрій Віталійович (23.11.2005, м. Рівне) – сопілкар. Навчається у Рівненській ДМШ № 2 (сопілка,

най), кл. викл. М.А.Кузьмічової (2011-2016) та І.Р.Козачук (з 2016). Лауреат I місце Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Мереживо" (Рівне, 2015) та Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковія" (Луцьк, 2015), обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2016), II ступеня Всеукраїнського музичного конкурсу-фестивалю "Арт-Домінанта" (Харків, 2016).

КОСТЮКЕВИЧ Микита Євсєвич (? 1920, с. Великі Озера (хутір Горнатиця)

Дубровицького р-ну Рівненської обл. – 18.08.1999, с. Великі Озера Дубровицького р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар, гармоніст. З дитинства перейняв спосіб виготовлення дудки-викрутки на якій зазвичай грав під час випасу худоби. Дома любив грати на гармошці. Був спокійною та врівноваженою людиною, вів домашнє господарство. Займався бджолярством – робив вулики-довбанки та ставив по лісах.

Джерела: Фольклористична експедиція. 18.08.1992 записано 5 творів, збирач – Ірина Клименко. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Костюкевичем В. (онук) 12.08.2019.

КРИВЕНЧУК Олег Іванович (11.04.1948, м. Малин Житомирської обл. – 23.11.2016, м. Дубно) – керівник оркестру народних інструментів,

педагог. Заслужений працівник культури України (1999),

відмінник освіти України. На початку 1960-х закінчив Малинську ДМШ по класу баяна, 1967 – Житомирське музичне училище ім. В.Косенка, 1971 – Харківський державний інститут культури. З 1971 – викладач завідувач відділом оркестрових дисциплін (1986-2016, з 1997 відділ народних інструментів), **перший викладач класу сопілки (1980)**, викладач-методист Дубенського культурно-освітнього училища. Організатор та керівник оркестру українських народних інструментів (1974), ансамблю народної музики “Віночок” (1976-2016), організатор оркестру баяністів та акордеоністів ДУК (2002). За сумісництвом – керівник та диригент Народного аматорського хору Мирогощанського аграрного коледжу (1980-2012), регент хору духовенства Дубенського благочиння УПЦ Київського Патріархату (1999-2016). Член журі мистецьких конкурсів різного рівня. Учасник конкурсів і фестивалів в Україні, Польщі, Болгарії. Серед учнів: Ігор Федоров, Ярослав Хаврук, Ярослав Лук’янчук, Віра Клим.

Джерела: С.Демчик. Творча лабораторія // Червоний прапор. – 1990. – 26 січня. Нехай повниться музики оркестр... // Дубенський коледж культури і мистецтв РДГУ. Нарис з історії (1960-2010) / автор-упорядник О.І.Кривенчук. – Дубно : ПП Цифровий світ, 2010. Столярчук Б. Митці Рівненщини. – Рівне: О. Зень, 2011.

КРИНЕВИЧ Павло Васильович (2.02.1957, с. Нобель За-

річенського р-ну Рівненської обл.) – сопілкар, гармоніст. 1979 закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка (механіко-математичний факультет). Усе життя працював програмістом. Народився та виріс у родині музикантів. З 7-річного віку навчався гри на скрипці, а першим учителем музики був батько Василь Іванович, який добре грав на скрипці та був учасником сільської весільної капели. 1971 р. батько купив баян і Павло почав самостійно оволодівати навичками гри. У студентські роки оволодів навичками гри на хроматичній сопілці, а в подальшому на акордеоні та гармошці. Учасник фольклорно-етнографічного ансамблю “Веснянка”

Київського національного університету імені Тараса Шевченка п/к Володимира Героденка (1975-1979).

КРУГЛЕЙ Сергій Іванович (23.04.1978, смт Оржів Рівненського р-ну Рівненської обл.)

– цимбаліст, педагог. 1993 закінчив Оржівську ДМШ (ударні інструменти), кл. викл. І.М.Паняка, (труба), кл. викл. І.І.Кшановського, 1997 – Рівненське музичне училище (цимбали), кл. викл. Я.В.Зуляка, (ударні інструменти), кл. викл. Л.М.Котлара. Учасник (цимбали) ансамблю народної музики “Древляни” РМУ п/к Ярослава Зуляка (1993-1997) та ансамблю народної музики “Мереживо” ІМ РДГУ п/к Олександра Степанова. 1997-2008 – викладач класу цимбал, духових та ударних інструментів, **перший викладач класу сопілки (2001)** Оржівської ДМШ. Серед учнів: Ірина Пав-

люк, Оксана Веноградова.

КРУПИЧ Сидір Миронович (14.11.1920, с. Дроздинь Рокитнівського р-ну Рівненської

обл. – 10.07.2002, с. Дроздинь Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудар. Один із представників поліської пастушої традиції – виготовляв дудки-викрутки та награвав знайомі мелодії випасаючи худобу. Мав освіту 3 класи польської школи. Усе життя прожив у рідному селі. Працював бригадиром у радгоспі, а також добре знався на столярній справі, мав “золоті руки” – робив скрині, майстрував хати та допомагав односельцям.

Джерела: Фольклористичні експедиції. 16.08.1998 записано 5 творів, збирач – Віктор Ковальчук. 19.08.2001 – 12 творів, збирачі – Юрій Рибак, Вікторія Кот, Тетяна Давидюк. Народна музика північної Рокитнівщини : за матеріалами експедиції 2001 року / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002. Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся / ред.-упоряд. В. П. Ковальчук. – Рівне : Перспектива, 2003. Артюхова О.

Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / заг. ред. Ю.П.Рибака. Рівне : Дятлик М.С., – 2018. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Маринич Г., дочка Крупича С. 1.12.2018.

КРУПКО Петро Степанович (12.09.1929, с. Вичівка (хутір Збицьке) Заріченського р-ну Рівнен-

ської обл. – 4.11.2003, с. Вичівка Заріченського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудар.

Усе життя прожив у рідному селі. Технологію виготовлення дудки-викрутки успадкував від діда Лазаря Івановича. Свої сопілки він випалював, також займався виготовленням писанок, плетінням кошиків. По вуличному його називали “Циганчук”, через те, що був чорнявий і сміливий. Мав освіту 4 класи (два роки навчання до війни і два після). Після служби в армії укладав дороги, згодом працював у колгоспі зварювальником.

Джерела: Фольклористична експ-

педиція. 11.12.1995 записано 4 твори та етнографічну інформацію, збирач – Алла Місюра. Місюра А. Сопілка Полісся в с. Вичівка Заріченського р-ну Рівненської обл.: Курсова робота. – Рівне, 1996. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Крупко О. (дочка) 19.04.2019.

КУБОВИЧ Микола Олександрович (22.05.1952, с. Хрінники Демидівського р-ну Рівнен-

ської обл.) – вчитель, керівник колективу. 1973 закінчив Дубенське культурно-освітнє училище (баритон) кл. викл. М.М.Воробєя, 1988 – Рівненський державний інститут культури (кафедра народного хорового співу). Директор Мізоцького БК (1973-1976), художній керівник Мізоцького цукрового заводу (1976-1977), керівник чоловічого хору Мізоцької сільгосптехніки (1977-1982), викладач народних та духових інструментів Мізоцької ДМШ (1982-1991), вчитель музики, співів та образотворчого мистецтва Мізоцької санаторної шко-

ли-інтернат та керівник дитячого фольклорного ансамблю (1991-2011). У концертно-виконавській практиці із хоровими колективами використовував сопілку.

КУБОВИЧ Руслан Миколайович (14.04.1976, смт Мізоч Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – сопіл-

кар (сопілка, най), педагог. 1991 закінчив Мізоцьку ДМШ (флейта), кл. викл. М.О.Кубовича, 1991 вступив до Дубенського культурно-освітнього училища (сопілка), кл. викл. О.І.Кривенчука, 1993 року перевівся та 1995 закінчив Рівненське музичне училище (сопілка), кл. викл. І.А.Федорова, 2000 – Львівську державну консерваторію імені М.Лисенка (сопілка), кл. доц. М.Т.Корчинського, 2004 – факультет старовинної музики Фрайбурзької Вищої школи музики (Німеччина), блокфлейта, кл. проф.

Янетте Фльоель. Лауреат III місце Міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах ім. Гната Хоткевича (Харків, 1998), дипломант (у складі квартету "Окрема територія") Всеукраїнського конкурсу "Червона рута" (Харків, 1997), учасник міжнародної зустрічі військових духових оркестрів (Краків, Польща, 1997), де виступав як сопілкар-соліст Зразкового оркестру штабу ЗОК. З 2001 по 2006 навчається та проживає в м. Фрайбург (Німеччина), з 2005 проживає та працює в м. Торонто (Канада), учасник капели бандуристів "Золоті струни" п/к Оксани Зелінської, викладач (сопілки, флейти, фортепіано) музичної школи.

КУЗЬМІЧОВА (Бачук) Марина Анатоліївна (8.02.1980, м. Караганда, Казахстан) – сопілкарка, керівник ансамблю, педагог. 1995 закінчила

Великоолексинську ДМШ (флейта, сопілка), кл. викл. І.В.Рагімова (1994-1995), 1999 – Рівненське музичне училище, кл. викл. І.А.Федорова, 2004 – Львівську національну музичну академію ім. М.Лисенка, кл. доц. М.Т.Корчинського. 2006-2016 – викладач класу сопілки, керівник ансамблю сопілкарів “Дударик” (2009-2016) Рівненської ДМШ № 2, викладач сопілки Ентокультурного центру “Веснянка” РМ ПДМ (2015-2016), засновник і викладач Рівненської приватної музичної школи Марини Кузьмічової (2016). Серед учнів: Поліна Рискова, Катерина Альонова, Владислав Шинкар, Юлія Дмитрук, Андрій Костецький, Захар Филипчук.

КУРИЛЮК Іван Іванович (19.04.1995, с. Кошмач Богородчанського р-ну Ів-Франківської обл.) – сопілкар. 2012 закінчив Богород-

чанську ДМШ (сопілка), кл. викл. А.Б.Пастуха, навчався гри на баяні у викл. Ю.П.Яціва, 2017 – Чернівецьке училище мистецтв ім. С.Воробкевича (сопілка), кл. викл. І.О.Ровенка (2013-2015), І.В.Бурика (2015-2017) та вступив у Інститут мистецтв РДГУ (сопілка) кл. доц. Р.І.Дзвінки. Учасник (сопілка) оркестру народного інструментального мистецтва п/к Льва Фельдмана (2013-2016) та Івана Бурика (2016-2017) Чернівецького училища мистецтв, ансамблю традиційної народної музики “Хутірські музики” п/к Богдана Столярчука (з 2017) Інституту мистецтв РДГУ. Учасник XII-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики “З народного джерела” (Рівне, 2018).

ЛЕВКОВИЧ Роман Васильович (27.12.1957, м. Воркута) – скрипаль, альтіст, керівник оркестру, педагог. 1975 закінчив Червоноградську ДМШ (скрипка), кл. викл. Б.А.Баковського, 1980 – Рівненський державний інститут культури (альт), кл. викл. С.Л.Марцинковського. Викладач (з 1980), викладач класу сопілки (з 2016), керівник оркестру народних інструментів (1999-2015) Дубенського культурно-освітнього

училища (з 2008 Коледж культури і мистецтв РДГУ). Серед учнів: Андрій Турчин.

ЛИСОГОР Оксана Василівна (17.04.1971, м. Рівне) – педагог, керівник ансамблю

сопілкарів. 1985 закінчила Оржівську ДМШ (філія у с. Шубків, саксофон), кл. викл. О.П.Годзика, 1989 – Дубенське

культурно-освітнє училище (саксофон), кл. викл. І.М.Кондрася, 1994 – Дрогобицьке музичне училище (кларнет), кл. викл. Ю.Т.Корчинського. З 1992 викладач класу духових інструментів та **перший викладач сопілки (1999)** Шубківської ДМШ. Серед учнів: Юлія Брончук, Сергій Ковальчук, Оріана Хижка, Марія Сай, Василь Літінський.

ЛУК'ЯНЧУК В'ячеслав Петрович (4.02.1979, с. Маслянка Млинівського р-ну Рівнен-

ської обл.) – сопілкар. 1994 закінчив Млинівську ДМШ (баян), кл. викл. В.М.Іващука, 1998 – Дубенське відділення Рівненського училища культури і мистецтв (сопілка), кл. викл. О.І.Кривенчука, 2015 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка), кл. доц. Р.І.Дзвінки. Дослідник народномузичної традиційної культури: бакалаврська ро-

бота "Весільні музики с. Пониковиця Бродівського р-ну Львівської обл." (наук. кер. – викл. Р.В.Нярба, 2015). Учасник (сопілка) оркестру українських народних інструментів та ансамблю народної музики "Віночок" п/к Олега Кривенчука (1995-1998), ансамблю пісні і танцю "Душа" ДУК п/к Василя Горностая (1997-1998) та Володимира Гавриленка (2001-2006).

ЛУКАЩИК Роман Васильович (3.07.1989, смт Клевань Рівненського р-ну Рівненської обл.) – флей-

тист, педагог. 2004 закінчив Клеванську ДМШ (флейта), кл. викл. Л.В.Ваховської, 2008 – Рівненське музичне училище (флейта), кл. викл. Б.М.Прищепи, 2013 – Одеська національна музична академія імені А.В.Нежданової (флейта), кл. доц. В.Ю.Дзисюка. З 2013 – викладач класу сопілки та флейти Оржівської ДМШ, кон-

цертмейстер (з 2014) та викладач (з 2018) класу флейти Рівненського музичного училища. З 2018 за сумісництвом артист (флейта) камерного оркестру Рівненської обласної філармонії (диригент – Юрій Скрипник). Учасник (флейта) народного аматорського ансамблю народних інструментів "Експромт" та виконавець (сопілка-альт) ансамблю сопілкарів (2016-2018) Оржівської ДМШ п/к Степана Ткача. Серед учнів: Володимир Бойко, Ілля Бойко, Ольга Ломагіна, Дмитро Онищук.

ЛЯХОВИЧ Адам Григорович (10.02.1934, с. Біла (нині Лугове) Дубровицького р-ну Рівнен-

ської обл.) – поліський дудкар, гармоніст. З дитинства робив дудки-викрутки та постійно грав на інструменті випасаючи худобу. Робив багато дудок та роздавав дітям, онукам і усім охочим, навчав гри й передавав вміння

виготовляти інструменти із со-
сни. Також виготовляв і мета-
леві дудки. Усе життя пожив у
рідному селі. Освіта 7 класів,
вчився на шофера та газозварю-
вальника. Працював зав. клубом
с. Біла і в колгоспі слюсарем-га-
зозварювальником та на інших
роботах. У 1970-х-1980-х був
активним учасником сільської
художньої самодіяльності. Грав
на дудці, гармошці та був учас-
ником фольклорного ансамблю
з яким виступав у районі та об-
ласті. Як гармоніст брав участь
у районному фестивалі народ-
ної творчості. Часто А.Ляховича,
який добре грав на бубні запро-
шували на весілля як музиканта.

Джерело: Фольклористична екс-
педиція. 30.04.2008 записано 6 творів
(3 – дудка-викрутка, 3 – металева дуд-
ка), збирач – Олексій Нагорнюк

МАРТИНЮК Андрій Олек-
сандрович (6.06.1982, с. Ді-
довичі Ківерцівського р-ну

Волинської обл.) – сопілкар.
1997 закінчив Ківерцівську
ДМШ (сопілка), кл. викл. В.А.
Мартинюка, 2001 – Рівненське
музичне училище (сопілка,
най) кл. викл. І.А.Федорова,
2007 – Національний універси-
тет податкової служби України.
Учасник (сопілка) оркестру на-
родної музики "Древляни" РМУ
п/к Ярослава Зуляка (1997-
1999) та Анатолія Андрухова
(1999-2001).

МАРТИНЮК Володи-
мир Анатолійович (7.08.1956,
с. Озеро Ківерцівського р-ну

Волинської обл.) – сопілкар, ке-
рівник колективу, педагог. 1972
закінчив Ківерцівську ДМШ
(кларнет), кл. викл. Л.С.Валі-
гури, 1978 – Луцьке державне
музичне училище (кларнет),

кл. викл. М.І.Полупана, 1989 – Рівненський державний інститут культури (сопілка), кл. ст. викладач Б.І.Яремка. Артист оркестру Волинського державного народного хору (1978-1979). Керівник народного самодіяльного духового оркестру (1980-1983, народний з 1981), директор (1983-1989) Ківерцівського РБК. Зав. відділом культури Ківерцівського району (1992-1995). З 1979 р. – викладач класу сопілки та духових інструментів, керівник ансамблю сопілкарів (з 1982), завуч (1989-1990), директор (1990-1993) Ківерцівської ДМШ. Керівник ансамблю народної музики “Пролісок” Ківерцівської ДМШ (1995-2009), що в подальшому функціонував при Центрі дитячої та юнацької творчості (2009-2018), з 2005 р. – ансамблю сопілкарів “Ківерцівські дударі” (зразковий, 2008), який брав участь у Звіті митців Волинської області (Київ, 2009). Колективи неодноразово були учасниками й переможцями республіканських та міжнародних фестивалів і конкурсів народного мистецтва. Серед учнів: Андрій Мартинюк, Павло Бовтанюк, Максим Халамейда, Микола Яковлюк, Юрій Тьохта, Михайло Гладков, Назар Ярмолюк.

МАСЛО Пилип Опанасович,
(10.01.1935, с. Великі Телко-

вичі Володимирецького р-ну Рівненської обл. – 9.07.2016, с. Великі Телковичі Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар, гармоніст. Виготовляв дудки-викрутки та грав під час випасу корів. Мав освіту 4 класи польської школи. Працював у колгоспі у будівельній бригаді. Вечорами співали з дружиною Катериною та грав не тільки на дудці-викрутці, а ще вправно грав на гармошці. На подвір'ї часто проводилися народні гуляння на які сходилася молодь. Мама вчила танцювати народні танці, а батько грав на гармошці, а помагали йому сини Микола (1961 р.н.) – грав на гармошці та Василь (1959 р.н.) – грав на баяні.

Джерела: Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся. Випуск IV / Упо-

рядкування В.П.Ковальчука. – Рівне : "Перспектива", 2003. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Дихавка М., дочка Масла П. 10.08.2019.

МЕДВЕЦЬКИЙ Андрій
Йосипович (27.11.1988, с.

Ільниця Іршавського р-ну Закарпатської обл.) – сопілкар, керівник колективу, педагог. 2001 закінчив Ільницьку музичну школу мистецтв (сопілка), кл. викл. Л.О.Білозір, 2010 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка) кл. проф. Б.І.Яремка. Дослідник традиційної сопілкової культури: бакалаврська робота "Творчий портрет Гички Василя Михайловича (с. Довге Іршавського р-ну Закарпатської обл.)" (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2009); дипломний реферат "Порівняльний аналіз сопілкових зразків Карпатської пісні "Верховино, світку ти наш" (наук. кер.

– д-р. мист., проф. Н.О.Супрун-Яремко, 2010). Володар Гран Прі V-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики "З народного джерела" (Рівне, 2005), Лауреат II премії фестивалю-конкурсу традиційного мистецтва "Яворові гуслі" (с. Драгово, Хустського р-ну Закарпатської обл., 2012). Учасник (сопілкар) ансамблю традиційної народної музики "Хутірські музики" Інституту мистецтв РДГУ п/к Богдана Столярчука (2005-2010). Викладач класу сопілки Ільницької музичної школи мистецтв (2010-2013), керівник вокального ансамблю "Ільничанка" БК с. Ільниця (2013-2015).

МИРОНЮК Микола Васильович (22.05.1962, м. За-

лішки Тернопільської обл.) – сопілкар, керівник ансамб-

лю, педагог. 1978 закінчив Заліщицьку ДМШ (кларнет), кл. викл. М.І.Бур'як, 1982 – Тернопільське музичне училище (кларнет), кл. викл. Л.П.Лембрика, 1992 – Рівненський державний інститут культури (сопілка), кл. ст. викладача Б.І.Яремка. Учасник (сопілка) республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах (Івано-Франківськ, 1988). Викладач класу сопілки та духових інструментів Джуринської ДМШ Тернопільської області (1985-1990), викладач та керівник ансамблю сопіларів Чортківської ДМШ (1990-2012).

МІЛОСТА Ольга Ігорівна
(28.06.1997, смт Володимирець

Рівненської обл.) – сопілкарка-мультиінструменталістка. 2012 закінчила Володимирецьку ДМШ (сопілка), кл. викл. В.Й.Юрківа, 2016 – Рівненське музичне училище (сопілка,

най), кл. викл. І.А.Федорова та вступила у Львівську національну музичну академію імені М.Лисенка (сопілка), кл. ст. викл. Б.М.Корчинської. Учасниця (сопілка) ансамблю сопіларів Володимирецької ДМШ п/к Леоніда Труша (2010-2012), оркестру народної музики "Древляни" РМУ п/к Ігора Федорова (2012-2016), оркестру народних інструментів п/к Олександра Личенка ЛНМА ім. М.Лисенка (з 2016), сопілкового консорту Ukrainian Recorder Virtuoso Quartet "Dudalis" п/к Божени Корчинської (з 2018, Львів). Лауреат II місце та I місце (у складі дуету із М.Волочнюк) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2011), I місце Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк, 2010), II місце Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Мереживо" (Рівне, 2011), I премії II-го Міжнародного конкурсу-фестивалю мистецтв "Арт преміум" (Київ, 2010), II премії I-го Міжнародного конкурсу інструменталістів ім. Є.Станковича (Київ, 2012). Стипендіатка конкурсу "Zavtra.ua" за конкурсну роботу "У пошуках загубленої флейти: малодосліджені ас-

пекти музично-іконографічних джерел історичної України XVI-XIX ст. (на прикладі зображень флейтових аерофонів), наук. кер. - к.мист. ст. викл. Б. Корчинська. Брала участь в оперному проекті "Open Opera" (Г.Персел "Дідона та Еней", диригент – Ілля Король. Львів-Суми-Київ, 2017; Одеса-Дніпро-Харків-Київ, 2018), в циклі майстеркурсів від Academia musica antiqua Leopoldis і заключних концертів (Барокове люстро, наставник – Радослав Камєняш), "Музика адвенту" (Львів, 2018), диригент – Богдан Швед (Україна - Швейцарія). Учасниця оркестру в рамках Festival junger Künstler Bayreuth - Young Artists Festival Bayreuth, диригент Фред Шьоберг (Байройт, Німеччина, 2018). Постійна учасниця молодіжного проекту "Молодь музикує в музеї" (Львів), а також співпрацює із артистами різних жанрів, зокрема, брала участь у записі пісень знаного барда Макса Паленка (фьюжн, імпровізація).

МІНЬКО Петро Олександрович (1.07.1929, с. Неньковичі Зарічненського р-ну Рівненської обл. – 31.10.1999, с. Неньковичі Зарічненського р-ну Рівненської обл.) – польський дудкар. Усе життя прожив у рідному селі, працював у колгоспі на різних роботах. Випа-

саючи корови, виготовляв дудки-викрутки та награвав знайомі мелодії. Навчався в польській школі. Змалку мав хист не тільки до музики, а й до поезії. У 1970-х виступав на культурно-масових заходах села на відкритих майданчиках як виконавець на дудці-викрутці та читець власних віршів.

Джерела: Фольклористичні експедиції. 24.03.1991 записано 4 твори і 2 ансамбль, 25.05.1991 – 1 твір та етнографічна інформація; 14.08.1992 – 4 твори і 1 ансамбль, збирач – Ірина Клименко. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Кучерешком С. 8.07.2019.

МІСЮКЕВИЧ Семен Іванович (24.05.1929, с. Блажове Ро-

китнівського р-ну Рівненської обл. – 22.04.2008, с. Блажове Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – польський дудкар. Навчався в польській школі. Все життя прожив у рідному селі.

Вуличне прізвисько “Шулюк”, яке успадкувала вся родина Місюкевичів від прадіда Напрія. Грав при випасі худоби та часто музикував удома. Виготовляв дудки-викрутки і роздавав дітям, щоб вчилися грати. У великій родині (вісім дітей) шанобливо ставилися до народної музики й до цього часу співають. Працював у колгоспі трактористом, у будівельній бригаді, на фермі та охоронцем на тракторній бригаді.

Джерела: Фольклористична експедиція. 26.07.1998 записано 5 творів та етнографічна інформація, збирач – Віктор Ковальчук. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / заг. ред. Ю.П.Рибака. Рівне : Дятлик М.С., – 2018. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Місюкевич Г. (дочка) 3.11.2018.

НАЛАПКО Степан Тимофійович (19.12.1930, с. Купель Рокитнівського р-ну Рівненської

обл. – 19.08.2010, с. Купель Рокитнівського р-ну Рівненської обл.). Освіта 4 класи. Робив дудки-викрутки та грав на них під час випасу худоби й біля хати. Любив співати, а в молоді роки був добрим танцюристом. Дитинство пройшло на хуторі, а створивши сім'ю, збудував хату в селі. Усе життя працював робітником у Руднівському лісгоспі (Олевський р-н, Житомирська обл.).

Джерела: Фольклористична експедиція. 24.07.1998 записано 3 твори, збирач – Віктор Ковальчук. Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся / ред.-упоряд. В. П. Ковальчук. – Рівне : Перспектива, 2003. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / заг. ред. Ю.П.Рибака. Рівне : Дятлик М.С., – 2018. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Перев'язко Л., онука Налапка С. 9.07.2019.

ОГІЄВИЧ Василь Олексійович (14.01.1928, с. Дроздинь Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 11.06.2005, с. Дроздинь Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудар. Навчався в польській початковій школі. Усе життя прожив у рідному Дроздині. Працював бригадиром у колгоспі та робітником у дорожньому управлінні. Грав на дудці, коли випасав корови. Траплялося, що під час випасу худоби наробив дудок-викруток, а тоді приносив їх додому й роздавав усім охо-

чим. Народний музикант грав на родинних святах та всюди, де люди збиралися повеселитися. Часто після роботи сходилися вечорами вдома, або ж на лавці коло хати. Любив підігравати на дудці жінкам, які співали давні народні пісні.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Огіевич К. (дочка) 9.07.2019.

ПАВЛУШЕНКО Матвій Степанович (19.08.1909, с. Бі-

ловіж Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 29.01. 2000, с. Залав'я Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. З 5-річного віку випасав людям корови, навчився робити дудки з очерету, вільхи, а пізніше виготовляв 6-отвірні дудки-викрутки з сосни. З 1980-х виготовляв дудки із лижних палиць (із синтетичного твердого матеріалу). Усе життя із захопленням грав на

слух народні мелодії (краков'як, мазурка та ін.). Пройшов усю Другу світову війну, а по її закінченню з Німеччини привіз кларнет. З 1948 р. працював у колгоспі на фермі. Мав нагороди учасника Другої світової війни та ветерана праці. Усе життя мав великий потяг до музикування на власноруч виготовлених інструментах. Часто грав дома для себе (пес "підспівував"). Із середини 1970-х до 1985 р. М. Павлушенко як виконавець на поліській дудці – учасник ансамблю "Троїсті музики", який був створений з ініціативи директора БК с. Залав'я Таргонського Петра Семеновича. Також учасниками колективу були гармоніст Кулакевич Микита Наумович (1948 р.н.) – керівник, його тєсть Салковський Федір Тодотович (1921 р.н.) – скрипаль та бубніст Жуковський Логвин Артемович (1935 р.н.). Упродовж 10 років колектив брав активну участь у творчому житті села, був учасником районних фестивалів народної творчості. Ансамбль часто запрошували для обслуговування весіль, родинних свят тощо.

Джерела: Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся / ред.-упоряд. В. П. Ковальчук. – Рівне : Перспектива, 2003. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / заг. ред. Ю.П.Рибак. Рівне : Дятлик М.С., – 2018. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Павлушенко Я. (син) 2.11.2018.

ПЕТРИНА Аліна Валенти-
нівна (15.10.2001, смт Воло-

димирець Рівненської обл.) – сопілкарка. 2015 – закінчила Володимирецьку ДМШ (сопілка), кл. викл. В.Й.Юрківа. 2017 вступила в Рівненське музичне училище (сопілка), кл. викл. І.А.Федорова. Лауреат II місце (2013) та I місце (2017) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне), III місце (2013), I місце (2017) Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах “Мереживо” пам’яті заслуженого діяча мистецтв України Олександра Степанова (Рівне), III місце П’ятого Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах “Волинська гуковиця” (Луцьк, 2017). Учасниця (сопілка) оркестру народної музики “Древляни” РМУ п/к Ігора Федорова (з 2018).

ПЕТРОВЕЦЬ Іван Михайлович
(23.10.1937, с. Переброди

Дубровицького р-ну Рівненської обл. – 14.08.2007, с. Переброди Дубровицького р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар, гармоніст. Усе життя прожив у рідному селі. Мав важке дитинство. В 11-річному віці, після смерті матері дуже сумував і зробив першу сопілку, яка була йому розрадою. Упродовж усього життя випасаючи худобу, виготовляв дудки-викрутки. У дитинстві в теплу пору року випасав корів за харчування, а взимку ходив до школи, щоб здобути освіту. У середині 1970-х закінчив Перебродську ЗОШ (вечірнє відділення). Після служби в армії працював у лісництві, секретарем сільської ради, у рибному господарстві, начальником аеропорта с. Переброди (обслуговували сполучення Рівне –

Дубровиця – Переброди). Був активним учасником сільської художньої самодіяльності. Грав на дудці-викрутці, гармошці, бубні та дуже добре співав. З початку 1990-х у складі фольклорного колективу виступав на фестивалях народного мистецтва у Рівному, Києві та в Польщі.

Джерела: Фольклористичні експедиції. 24.08.1987 записано 9+-1 творів, збирач – Алла Загайкевич. 28.03.1992; 12.07.2006 записано 4+-1 твори, збирач – Ірина Клименко. 2007 – фіксація народно-музичних творів та інформації про технологію виготовлення дудки-викрутки, збирач – Олексій Нагорнюк. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Буткевич А. (дочка) Петровця І. 16.08.2019.

ПЕТРОВЕЦЬ Іван Павлович (21.03.1940, с. Старе Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 16.05.2008, с. Старе Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – поліський дудар, гармоніст. З дудкою не розлучався. Грав, випасаючи худобу, на відпочинку між роботами, удома та в лісі під час заготівлі матеріалу. Часто запрошували на весілля барабанщиком зі старшими музикантами-гармоністами. Дуже любив співати. Вечорами з дружиною, яка також добре співала, на лавці біля хати виспівували старі та сучасні пісні. У вихідні дні чи свята дома як сходилися родиною – співали, а Іван Павлович ще й грав на гармошці чи дудці-викрутці. Робив дуд-

ки-викрутки та роздавав дітям, а пізніше виготовляв металеві (алюмінієві) дудки. Працював у колгоспі на сівалці, у столярному цеху та будівельній бригаді. Був великим шанувальником старовини. На домашні польові роботи ходив у постолох.

Джерела: Фольклористична експедиція. 17.08.2001 записано 8 творів (металева дудка), збирачі – Вікторія Ярола, Юрій Рибак записав технологію виготовлення дудки-викрутки. Народна музика північної Рокитнівщини (за матеріалами експедиції 2001 року) / Упор. Ю.П.Рибак, Л.Д.Гапон. – Львів: Сполом, 2002. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Ковальцем С., хрещеник Петровця І. 3.06.2019.

ПИШНЯК Іван Гнатович (20.10.1953, с. Старе Село Ро-

китнівського р-ну Рівненської обл. – 20.08.2018, с. Старе Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудар. У дитинстві навчився виготовляти дудки-викрутки та грати на інструменті під час випасання худоби.

У подальшому робив дудки для власного музикування з металевих трубок. Дуже любив співати, танцювати та при першій нагоді шукав, з ким поспівати, відтак часто ходив на весілля. Працював у лісництві та в колгоспі на фермі.

Джерела: Фольклористичні експедиції. 17.08.2001 записано 22 твори (металева дудка, дудка-викрутка), збирач – Вікторія Ярмола. 22.06.2008 записано 15 творів (дудка-викрутка), збирачі – Роман Дзвінка, Олександр Рибалко. Народна музика північної Рокитнівщини : за матеріалами експедиції 2001 року / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Гупалик Л., дочка Пишняка І. 3.06.2019.

ПРИЩЕПА Богдан Миколайович (18.01.1954, с. Го-

ловниця Корецького р-ну Рівненської обл.) – флейтист, сопілкар (хроматична сопілка, окарина), педагог. 1966-1970 навчався у Корецькій ДМШ (баян), кл. викл.

М.П.Храбан, 1974 закінчив Рівненське музичне училище (флейта), кл. викл. С.Є.Шевченко (1970-1972) та М.М.Федуна (1972-1974), 1979 – Львівська державна консерваторія імені М.Лисенка (флейта), кл. доц. Ю.І.Смірнова. 1979-2007, 2014-2017 – викладач Рівненського музичного училища, із початку 1990-х (за сумісництвом) періодично викладач класу флейти РДІК (з 1999 ІМ РДГУ), 2016-2017 – викладач-сумісник класу сопілки Рівненської ДМШ № 2. 1981-2006 – музикант (флейта, сопілка, окарина) ансамблю народної музики “Наспів” Рівненського МБК п/к Бориса Забути. У складі ансамблю учасник міжнародних фестивалів народного мистецтва у Болгарії (1981, 1984, 1987, 1994), Югославії (1982), Португалії (1986), Канаді (1988), Словаччині (1990), Німеччині (1992), Туреччині (1993), Польщі (1998), Італії (Сіцилія, 1998), Іспанії (2002).

РАГІМОВ Ігор В'ячеславович (9.12.1966, м. Рівне) – флейтист, керівник колективу, педагог. 1982 закінчив Рівненську ДМШ № 1 (флейта), кл. викл. К.І.Романюк, 1987 – Рівненське музичне училище (флейта), кл. викл. Б.М.Прищепи. Викладач духових інструментів

Мізоцької ДМШ (1987), музикант (флейта) ансамблю пісні і танцю Уральського округу МВС (1987-1989), викладач Клеванської ДМШ (1989-1993, за сумісництвом 1993-1994), керівник дитячого духового оркестру Зорянської школи мистецтв (1993-1994), викладач та директор Великоолексинської ДМШ (1994-1997). Серед учнів: Марина Кузьмічова.

РИБАЛКО Олександр Віталійович (28.10.1986, Немирів Вінницької обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст (сопілка, окарина, кувиця, бойківська пищавка, фрілька, флюяра), педагог. 1997-2002 навчався у Немирівській ДМШ (труба), кл. викл. І.Л.Магденка, 2006 закінчив Тульчинське училище культури (сопілка), кл. викл. С.О.Балан, 2011 – Інститут мис-

тецтв РДГУ (сопілка, бойківська пищавка, фрілька, флюяра) кл. проф. Б.І.Яремка. Дослідник традиційної сопілкової культури: бакалаврська робота "Життєпис Космацького сопілкаря Петра Реведжука ("Швидика")" (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2010), дипломна робота "Сопілкова культура космацько-шепільської традиції" (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2011). Лауреат I ступеня VI-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики "З народного джерела" (Рівне, 2006), I місце обласного конкурсу "Народні музики Поділля" (Немирів, 2010), III місце Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці "Волинська Гуковиця" (Луцьк, 2010), III премія Міжнародного фестивалю-конкурсу "Покуть" (Харків, 2010). Учас-

ник (сопілкар) Зразкового ансамблю сопілкарів "Щедрик" Немирівської ЗОШ № 1 ім. М.Д.Леонтовича п/к Валентина Буко (1999-2002), Народного аматорського оркестру народних інструментів "Сопілка калинова" Тульчинського училища культури п/к Петра Бондара (2002-2006), Народного аматорського оркестру народних інструментів "Любисток" Тульчинської ДМШ п/к Володимира Стопчатого (2004-2006), ансамблю традиційної народної музики "Хутірські музики" Інституту мистецтв РДГУ п/к Богдана Столярчука (2006-2011), ансамблю народної музики "Мереживо" Інституту мистецтв РДГУ п/к Олександра Степанова (2006-2009), ансамблю народної музики Оржівської ДМШ п/к Степана Ткача (2007-2011), оркестру народних інструментів "Оберіг" Рівненської ДМШ № 2 п/к Сергія Мостового (2009-2011), Народного аматорського ансамблю Немирівського РБК п/к Івана Никитюка (2013-2018), оркестру народних інструментів "Джерельце" Немирівської ДМШ п/к Надії Запорожець (2013-2018). Викладач класу сопілки Оржівської ДМШ (2007-2011), викладач класу духових інструментів Немирівської ДМШ Вінницької області (2013-2018).

РОВЕНКО Іван Олексійович (23.07.1987, с. Горохолина Богородчанського р-ну, Івано-Франківської обл.) сопіл-

кар, педагог. 1998-2001 рр. навчався у Богородчанській ДМШ (акордеон), кл. викл. М.М.Кашуби, 2006 закінчив Чернівецьке училище мистецтв ім. С.Воробкевича (сопілка), кл. викл. І.В.Бурика, 2011 – Інститут мистецтв РДГУ (сопілка) кл. проф. Б.І.Яремка. Дослідник традиційної сопілкової культури: бакалаврська робота "Творчий портрет весільного сопілкаря Миколи Варцаб'юка (Прокоповича)" (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2010); дипломний реферат "Трембіта – давній традиційний музичний інструмент гуцулів Шепітської традиції" (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2011). Викладач класу сопілки Богородчан-

ської ДМШ (2006-2008), Чернівецького училища мистецтв ім. С.Воробкевича (2009-2015), викладач сопілки та дерев'яних інструментів Тисменичанської ДМШ Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл. (з 2017). Серед учнів: Яна Дубакова, Василь Холеван, Іван Курилюк.

РОГУЛЬЧИК Петро Парфенович (15.02.1936, с. Глинне

Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 3.05.2016, с. Глинне Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Один із представників поліської пастушої традиції – виготовляв дудки-викрутки та награвав знайомі мелодії випасаючи худобу та для себе. Все життя прожив у рідному селі. Освіта 5 класів. Дудка завжди була з ним на весіллях, христінах та родинних святах. Дуже любив співати та

грати на дудці вечорами на лавці коло хати. Упродовж усього життя працював у лісництві лісником та на інших роботах.

Джерела: Фольклористичні експедиції. 5.04.1994 записано 2 твори, збирач – Ірина Клименко. 2008 записано 4 твори, збирач – Максим Бережнюк. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Рогульчик Н. (дочка) 8.07.2019.

САВОЧКА Павло Володимирович (6.07.1999, смт Степань Сарненського р-ну Рів-

ненської обл.) – сопілкар. 2014 закінчив Степаньську ДМШ (сопілка) кл. викл. А.Є.Боровика. Лауреат I місце (2013), III місце (2015) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне). Учасник (сопілка, флейта) духового оркестру п/к Віктора Яреми (з 2010) та струнного оркестрів п/к Миколи Яреми (з 2013) Степанської Церкви Християн Віри Євангельської.

СЕРВАТОВИЧ (Колеганова)
Марія Василівна (6.03.1982,

с. Корсів Бродівського р-ну Львівської обл.) – сопілкарка, керівник ансамблю, педагог. 1997 закінчила Бродівську ДМШ (сопілка), кл. викл. Б.В.Волоса (1993-1996) та І.І.Теслюка (1996-1997), 2001 – Львівське державне училище культури і мистецтв, кл. викл. Я.Д.Леськіва, 2005 – Інститут мистецтв РДГУ, кл. проф. Б.І.Яремка. Дослідниця традиційної сопілкової культури: дипломний реферат “Творчий портрет народного професійного дудкаря Шльомича М.Л. (с. Старе Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл.)” (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2005). З 2002 р. викладач класу сопілки та керівник дитячого ансамблю сопілкарів (з 2011) Бродівської ДМШ. Серед учнів: Олег Демчишак, Мирослава Романюк, Дмитро Вакуліч, Любомир Сер-

геев, Марта Слівінська, Христина Ковтонюк, Олександр Матвій, Сергій Острий.

СКРИПКА Валерій Васи-
льович (24.01.1970, м. Лю-

бомль Волинської обл.) – кларнетист, педагог. 1985 закінчив Любомльську ДМШ (кларнет), кл. викл. О.О.Шоцького, 1989 – Луцьке музичне училище, кл. викл. І.І.Міценко. Музикант (кларнет) військового духового оркестру в/ч 44746 145-го Гвардійського мотострілецького полку (Чернівці, 1989-1993). Викладач духових інструментів (з 1994), **перший викладач класу сопілки (1997)** та саксофона (2010) Острозької ДМШ, учасник (кларнет) духового оркестру Острозького РБК п/к Сергія Бережнюка (з 1994). Серед учнів: Анатолій Федоров, Олексій Венгерць, Валентин Терлецький, Вікторія Камінська.

СМОЛЯК Віталій Павлович
(9.04.1964, с. Кухітська Воля За-

річенського р-ну Рівненської обл.) – методист з фольклору, керівник творчого колективу, сопілкар. 1985 закінчив Дубенське культурно-освітнє училище (баян) кл. викл. П.Л.Кручка. З 1986 методист, директор (1996-2000) Заріченського РБК. 1993-1994 – викладач (за сумісництвом) Заріченської ДМШ. Сприяв у проведенні фольклористичних експедицій за участю рівненських науковців-дослідників, забезпечував участь аматорських творчих колективів району в престижних фестивалях народної творчості (Москва, 1987; Київ, 1990). Проводить велику роботу як учасник (виконавець на сопілці та співак) численних творчих колективів Заріченського РБК: Народний аматорський вокальний чоловічий квартет "Криниця" (керівник з 2011), Народний аматорський вокальний

колектив "Батьківська хата" п/к Наталії Гриненко, Народний вокальний ансамбль "Журавка" п/к Василя Смагляка та інших самодіяльних колективів району.

СТЕПАНЮК Петро Наумович (14.07.1927, с. Луко Воло-

димирецького р-ну Рівненської обл. – 2.06.1991, м. Дубровиця Рівненської обл.) – самодіяльний митець, композитор, фольклорист, керівник колективу. 1958 закінчив Дубенський технікум політосвіти (з 1961 Дубенське культурно-освітнє училище). Був щирою і доброю людиною. Вболівав за народні пісні, записував їх, розшифровував і популяризував усіма засобами. Вони звучали в його обробках у репертуарах багатьох художніх колективів. З його ініціативи 1956 р. було запроваджено щорічні фестивалі народної творчості у Висоцькому

районі. Працюючи директором Дубровицького РБК надавав велику методичну та практичну допомогу колективам художньої самодіяльності сільських БК Лісове, Крупове, Кураш, Сварицевичі та ін. Проводив активну роботу із створення та функціонування творчих колективів у сільських клубах. Організатор та керівник хор-ланки с. Кураш (1970-1990). Сприяв проведенню у районі фольклористичних експедицій з Рівного, Києва, Москви. 1978 р. під час спільної фольклорно-етнографічної експедиції Рівненського державного інституту культури та Обласного будинку народної творчості у с. Кураш було здійснено фіксацію традиційного способу виготовлення дудки-викрутки П.Н.Степанюком, який був провідником даної експедиції. Він виконав на інструменті популярну на той час танцювальну мелодію "Хустиночка", яка дослідниками була записана на магнітофон. Згодом М.Лисенко-Дністровський опублікував статтю "Про техніку виготовлення сопілки". 12.07.2012 р. пам'яті П.Н.Степанюка відкрито меморіальну дошку на фасаді БК с. Кураш.

Джерела: Фольклористична експедиція. 1978 записано 1 твір та інформацію про технологію виготовлення дудки-викрутки. Збирач – Михайло Лисенко-Дністровський; Лисенко-Дністровський М. О технике изготовления сопилки // "Советская этнография", М., 1981, № 3. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник / Б. Столярчук. – Рівне : видавець Зень О., 2011. Михай-

ло Лисенко-Дністровський: композитор, педагог, мистецтвознавець / Ред.-упор. Богдан Столярчук. – Рівне : О. Зень, 2014. Хай вам добре буде : біобібліогр. нарис до 90-річчя від дня народження музиканта і фольклориста П.Н.Степанюка / Дубровицька центральна районна бібліотека – Дубровиця. – 2017. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Корнійчук М. 10.07.2019.

ТАБАЧУК Юрій Федорович
(28.02.1959, с. Козин Червоно-

армійського (Радивилівського) р-ну Рівненської обл.) – викладач, керівник ансамблю. 1973 закінчив Козинську ДМШ (акордеон), кл. викл. В.Я.Боженка, 1978 – Львівське музично-педагогічне училище ім. Ф.Колесси, 1985 – Рівненський державний педагогічний інститут. Вчитель музики Миколаївської ЗОШ (сmt Моколаївка Одеської обл., 1978-1979), викладач та керівник ансамблю ложкарів Кременецького педагогічного училища (1985-1986), вчитель музики, керівник фольклорного ансамблю "Україночка"

Рівненської ЗОШ № 11 (1986-2011), викладач-сумісник (сопілка, бандура, баян) РДІК (1989-1994), викладач Козинської школи мистецтв (з 2015).

ТИМКІВ (Рискова) Поліна Олександрівна (10.02.1994,

м. Рівне) – сопілкарка, педагог. 2011 – закінчила Рівненську ДМШ № 2 (сопілка), кл. викл. М.А.Кузьмічової, 2015 – Рівненське музичне училище (сопілка), кл. викл. І.А.Федорова та вступила у Львівську національну музичну академію ім. М.Лисенка (сопілка), кл. проф. М.Т.Корчинського. Учасниця (сопілка) ансамблю народної музики “Перепілонька” Рівненської ДМШ № 2 п/к Ольги Остапова (2009-2011), оркестру народної музики “Древляни” Рівненського музичного училища п/к Ігора Федорова (2012-2015). Лауреат I місце обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання

(Рівне, 2011) та Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах “Мереживо” (Рівне, 2014), III місце Всеукраїнського музичного конкурсу-фестивалю “Арт-Домінанта” (Харків, 2015). Викладач сопілки Етнокультурного центру “Веснянка” РМ ПДМ (2015-2016), Рівненської приватної музичної школи Марини Кузьмічової (з 2018).

ТКАЧ Степан Степанович (29.12.1973, с. Дебеславці Ко-

ломийського р-ну Івано-Франківської обл.) – цимбаліст, керівник ансамблю народної музики, педагог. 1989 закінчив Коломийську ДМШ № 1 (цимбали), кл. викл. Д.Ю.Луцака, 1993 – Калуське училище культури кл. викл. М.І.Гаврильчак, 1997 р. – Чернівецьке музичне училище ім. С.Воробкевича кл. викл., заслуженого працівника культури України М.М.Щер-

бана, 2005 – Інститут мистецтв РДГУ кл. викл. М.А.Дітчук. Дослідник традиційної інструментальної музики: курсова робота "Традиційна інструментальна музика. Весільна капела с. Дебеславці Коломийського району Івано-Франківської області (наук. кер. – к. мист., проф. Б.І.Яремко, 2004); дипломний реферат "Традиційна інструментальна музика села Дебеславці (Коломийський р-н Івано-Франківської обл.)" (наук. кер. – викл. В.С.Ярмола, 2005). Учасник (цимбали) оркестру народних інструментів "Трембіта" Калуського училища культури п/к Танасія Малиша (1989-1993), ансамблю традиційної інструментальної народної музики "Хутірські музики" Інституту мистецтв РДГУ п/к Богдана Столярчука (2000-2005), оркестру народної музики "Древляни" Рівненського музичного училища п/к Анатолія Андрухова (2005-2010), Ігора Федорова (з 2010). З 2001 (за сумісництвом), з 2005 – штатний викладач класу цимбалів Рівненського музичного училища, з 2005 – викладач (за сумісництвом) класу сопілки, цимбалів та керівник дитячого ансамблю народної музики (з 2015 "Веселі музиченьки"), народного аматорського ансамблю народних інструментів "Експромт" (з

2012) Оржівської ДМШ. Підготував переможців всеукраїнських конкурсів виконавців на музичних інструментах. Серед учнів: Ірина Павлюк, Оксана Веноградова, Микола Шевелюк, Анна Токарець.

ТОМАШІВСЬКА (Презлята) Мар'яна Мирославівна

(2.09.1989, с. Підмихайлівці Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.) – сопілкарка, керівник ансамблю. 2005 закінчила Ходорівську ДМШ (сопілка) кл. викл. О.Б.Баковського, 2012 – Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка, 2013 – Рівненське музичне училище РДГУ (сопілка) кл. викл. І.А.Федорова. Лауреат I ступеня обласних конкурсів серед учнів початкових навчальних мистецьких закладів (Дрогобич, 2004, 2005), I ступеня

за творчі успіхи у конкурсних творчих звітах професійно-технічних і вищих навчальних закладів Тернопільщини (Тернопіль, 2007), дипломант Міжнародного конкурсу молодих виконавців "Шоу – "Західний регіон" (Рівне, 2008), лауреат I місце як соліст-виконавець та I місце (у складі ансамблю сопілкарів РМУ) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковця" (Луцьк, 2010), III ступеня (у складі дуету) II-го Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики "Бурштинові нотки" (Рівне, 2011). З 2012 асистент кафедри гри на музичних інструментах та вокально-хорових дисциплін (з 2017 кафедра мистецьких дисциплін та методик їх викладання) Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. 2017 вступила в аспірантуру за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (наук. керівник д. п. н., проф. О.Н.Дем'янчук). Автор наукових публікацій. З 2016 організатор і керівник ансамблю сопілкарів "Дивограй", який створено на базі музичного факультету. 2017 р. ансамбль став переможцем I-го Київ-етно-мюзік-фесту "Віртуози фолку" (Київ, 2017), лауреат I премії Міжнародного фестивалю "Fest music" (Одеса,

2019). З 2018 – керівник народного аматорського ансамблю пісні та музики Кременецького РБК, солістка (сопілка) Кременецького народного аматорського симфонічного оркестру п/к Володимира Козачка.

ТРОФИМЧУК Олег Ігорович
(19.11.1960, с. Здовбиця Здол-

бунівського р-ну Рівненської обл.) – диригент, керівник колективу, композитор, аранжувальник, педагог. Кандидат мистецтвознавства (2007), доцент (2011). 1974 закінчив Здолбунівську ДМШ (баян), кл. викл. П.П.Кравчука, 1981 – Рівненський державний інститут культури (баян), кл. доц. Л.В.Жевченка. З 1986 р. – викладач, старший викладач (1994), викладач класу сопілки (з 2000), доцент (2008) кафедри народних інструментів Інституту мистецтв РДГУ. Організатор та

керівник дитячого зразкового оркестру народних інструментів "Самоцвіт" Здовбицького БК (1985-2017), диригент українського народного оркестру РДІК (1989-1991, з 1998). Автор оригінальних творів та аранжувань камерно-інструментальної та оркестрової музики, які записані на Рівненському обласному, республіканському радіо і телебаченні. Автор наукових статей, репертуарних навчально-методичних посібників, редактор науково-методичного видання кафедри "Народно-інструментальне мистецтво". Серед учнів: Олексій Кожушко, Ігор Гайовий, Тарас Бюзельов.

Джерела: Столярчук Б., Пестонюк І. Музика дитячої душі // Мелодії душі. – Рівне. – 1993. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: видавець О.Зень, 2011. 40 років факультету музичного мистецтва РДГУ. Енциклопедичний довідник [Редактор-упорядник С.С. Димченко]. – Рівне: Овід. 2011.

ТРУШ Леонід Леонідович (17.08.1987, смт Володимирець Рівненської обл.) – сопілкар, керівник ансамблю, педагог. 2002 закінчив Володимирецьку ДМШ (кларнет) та займався на сопілці, кл. викл. Я.М.Дуляницького, 2006 – Рівненське музичне училище (гобой), кл. викл. В.О.Йосака. З 2006 викладач класу духових інструментів та сопілки, керівник ансамблю сопілкарів (з 2008) Володимирецької ДМШ.

Учасник (сопілка) ансамблю "Троїсті музики" п/к Василя Грековича, Народного аматорського чоловічого вокального ансамблю "Верес" п/к Федора Ромаса (2006-2013), Віталія Комара (2013-2017), Петра Шелігана (2017-2018). Керівник інструментального ансамблю Володимирецького районного колегіуму (2006-2007). Серед учнів: Віталій Дуляницький.

ТУРОВСЬКИЙ Сергій Миколайович (30.01.1989, м. Чортків Тернопільської обл.) – педагог.

2004 закінчив Рівненську ДМШ № 1 ім. М.Лисенка (кларнет), кл. викл. Б.І.Кальмука, 2008 – Рівненське музичне училище (кларнет), кл. викл. В.О.Йосака, 2015 – Львівську національну музичну академію імені М. Лисенка, кл. викл. В.М.Борецького, 2017 – Інститут мистецтв РДГУ, кл. викл. В.О.Йосака. 2011-2015 – викладач класу духових інструментів Рівненської ДМШ № 2, з 2015 – викладач Рівненського музичного училища. Серед учнів: Василина Богуславська.

ТУРЧИН Андрій Андрійович (10.12.2000, с. Гаї-Смолен-

ській Бродівського р-ну Львівської обл.) – сопілкар. 2016 закінчив Бродівську ШЕВ (сопілка) кл. викл. І.І.Теслюка та вступив у Дубенський коледж культури і мистецтв РДГУ (сопілка) кл. викл. О.І.Кривенчука (2016), Р.В.Левковича (з 2016). Учасник (сопілка) ансамблю сопілкарів п/к Марії Серватович та оркестру

народних інструментів п/к Віталія Целюха Бродівської ШЕВ (2015-2016), ансамблю народної музики "Віночок" п/к Олега Кривенчука (2016) та Наталії Левкович (з 2016), оркестру народних інструментів п/к Наталії Левкович ДУК (з 2016). Дипломант XII Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців української народної музики "З народного джерела" (Рівне, 2018), лауреат I місце (інструментальний жанр. Народні інструменти) Всеукраїнського творчого фестивалю-конкурсу молодих виконавців вокальної, інструментальної і хореографічної майстерності та художнього слова "Шукаємо та ростимо таланти України" (Житомир, 2018).

ФЕДОРОВ Ігор Анатолійович (20.12.1962, м. Рівне)

– сопілкар, педагог, керівник ансамблю та оркестру. 1978 закінчив Дубенську ДМШ (баян), кл. викл. А.М.Федорова. 1981 – Дубенське культурно-освітнє училище (баян)

кл. викл. А.М.Наумюка та (сопілка) кл. викл. О.І.Кривенчука. 1985 – Рівненський державний інститут культури (сопілка), кл. викл. Б.І.Яремка. І місце Республіканського конкурсу-огляду творчих робіт студентів вищих і середніх навчальних закладів мистецтва і культури (Ужгород, 1982), учасник концерту камерної музики VIII-го з'їзду композиторів України (Київ, 1983), лауреат III премії республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах (Івано-Франківськ, 1988). Учасник ансамблю сопілкарів РДІК п/к Богдана Яремка (1981-1985), керівник народного аматорського ансамблю народної музики "Живограй" Острозького РБК (1988-2018). Перший викладач класу народно-духових інструментів (1990, сопілка, най, фрілка), ст. викладач (2018) з кінця 1990-х керівник студентського ансамблю сопілкарів, з 2010 р. керівник оркестру народної музики "Древляни" та зав. відділом народної інструментальної музики РМУ. **Перший викладач класу сопілки (1991)** Оженинської ДМШ Острозького р-ну (1991-1994, за сумісництвом), викладач сопілки Етнокультурного Центру "Веснянка" РМ ПДМ (2005-2006, з 2016). Серед учнів: Руслан Кубович, Олег Довгаль, Марина Бачук, Олексій Кожушко, Павло Ковальчук, Андрій Мартинюк, Євген Капітула, Максим

Бережнюк, Олександр Калюх, Ірина Павлюк, Мар'яна Томашівська, Поліна Рискова, Оксана Веноградова, Ольга Мілоста, Василина Богуславська, Катерина Казмірчук, Аліна Петрина, Захар Филипчук.

Джерела: Література: Столярчук Б. Митці Рівненщини. – Рівне: О. Зень, 2011. Столярчук Б. Рівненському музичному училищу РДГУ – 60 років (мистецький літопис). – Рівне: видавець Олег Зень, 2916.

ФИЛИПЧУК Захар Мирославович (1.08.2003, м. Здолбу-

нів Рівненської обл.) – сопілкар (сопілка, най). 2011-2015 навчався у Рівненській ДМШ № 2, 2015-2017 – Рівненській приватній музичній школі Марини Кузьмічової (сопілка, най), кл. викл. М.А.Кузьмічової. 2018 вступив у Рівненське музичне училище, кл. викл. І.А.Федорова. Лауреат I премії III Всеукраїнського конкурсу юних музикантів "Франкове підгір'я" (Дрогобич, 2018), диплом I ступеня Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах "Веселкове

розмаїття” (Київ, 2018), учасник XII Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців української народної музики “З народного джерела” (Рівне, 2018).

ФОКШЕЙ Юрій Євгенійович
(8.05.1960, м. Стрий Львівської

обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст (фрілька, сопілка, най, окарина, тилинка, дрімба, джоломіга та ін.), керівник ансамблю, педагог. Член журі всеукраїнських конкурсів (з 2010). 1974 закінчив Стрийську ДМШ (кларнет) кл. викл. І.М.Сорочинського, 1979 – Дрогобицьке музичне училище (кларнет), кл. викл. Р.А. Гітліна (1975-1976), з 2-го курсу (сопілка, фрілька, най), кл. викл. В.П.Петрованчука (1976-1979), 1983 – Рівненський державний інститут культури (етнодухові інструменти) кл. ст. викладача Б.І.Яремка. Лауреат (фрілька) II премії Республіканського конкурсу гри на народних інструментах (Одеса, 1982). Викладач

класу сопілки Бориславської ДМШ Львівської області (1977-1979), учасник ансамблю сопілкарів РДІК п/к Богдана Яремка (1980-1983), викладач сопілки Іваничівської ДМШ Волинської області (1984-1986), артист оркестру Волинського державного народного хору (1986-1989), керівник ансамблю сопілкарів “Чарівник” (1989-2005), з 1995 р. періодично викладач-сумісник Волинського державного університету імені Лесі Українки (з 2012 – Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки), з 2005 – викладач, викладач-методист (з 2018) класу етнодухових інструментів Луцького музичного училища, викладач-сумісник класу сопілки Луцької ДМШ № 1 імені Фридерика Шопена. Співорганізатор Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах “Волинська гуковиця” (з 2010). Підготував понад 50 лауреатів (етнодухові інструменти) республіканських та міжнародних конкурсів. Серед учнів: Тарас Ольховий, Павло Ольховий, Тимофій Музичук, Сергій Родіон, Олександр Родіон, Ігор Дідинчук, Віталій Дужик, Олександр Кондратюк.

ХАВРУК Ярослав Ярославович, архієпископ Чернівецький і Кіцманський Онуфрій (25.06.1966, с. Устенське Пер-

ше (Дермань Перший) Здобувського р-ну Рівненської обл.)

– сопілкар, педагог. Навчався гри на сопілці як учасник ансамблю троїстих музик при клубі с. Устенське під керівництвом зав. клубом Григорія Яковича Довбенка. 1984 закінчив Дубенське культурно-освітнє училище (сопілка), кл. викл. О.І.Кривенчука, 1988 – Волинський державний педагогічний інститут імені Лесі Українки (історичний факультет), 1992 – Київську духовну семінарію та Волинську духовну академію. Учасник (сопілка) оркестру українських народних інструментів та ансамблю народної музики “Віночок” п/к Олега Кривенчука (1981-1984) та ансамблю пісні і танцю “Душа” (1981-1984) ДУК п/к Василя Горностая, художньої самодіяльності Волинського педінституту: оркестру

народних інструментів п/к Володимира Кучерука, оркестрової групи Народного хору “Розмай” (у складі колективів виступав з концертами в Україні та Прибалтиці, брав участь у телепередачі “Сонячні кларнети”. Диякон при Свято-Троїцькій парафіяльній церкві і Свято-Троїцькому жіночому монастирі с. Дермань (1991-1992), священник Свято-Михайлівської церкви с. Миротин (1992-2002), Свято-Воскресенської церкви м. Острог (2002-2007), 2005 р. прийняв чернече постриження. Єпископ Вінницький і Брацлавський, керуючий єпархією УПЦ Київського патріархату (2005-2012), архієпископ Чернівецький і Кіцманський (з 2012). Викладач Національного університету “Острозька академія” (2003-2012), Волинської Православної Богословської академії (з 2008).

ХИЖА Оріана Олександрівна (2.06.2004, м. Рівне) – сопілкарка.

2017 закінчила Шубківську ДМШ (сопілка), кл. викл. О.В.Лисогор, з 2018 навчається гри на гітарі, кл. викл. В.В.Колесник. Лауреат (I місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2017). Учасниця (сопілка) ансамблю духових інструментів Шубківської ДМШ п/к Оксани Лисогор (2013-2018).

ХОЛЕВАН Василь Володимирович (6.09.1996, с. Розтоки

Путильського р-ну Чернівецької обл.) – сопілкар (сопілка, тилинка, фрїлка, дводенцівка), педагог, керівник ансамблю. 2011 закінчив Путильську ДМШ (сопілка, філія у с. Розтоки), кл. викл. В.І.Холевана, 2010 – Чернівецьке училище мистецтв ім. С.Воробкевича (сопілка), кл. викл. І.О.Ровенка. Навчався на кафедрі музичного фольклору Інститут мистецтв РДГУ (сопілка) кл. доц. Р.І.Дзвінки (2015-2017). Лауреат I премії

VI-го Регіонального конкурсу молодих виконавців української народної музики "ПеРеДЗВІН" (Рівне, 2015). Учасник (сопілка) оркестру народних інструментів п/к Івана Бурика, оркестру єврейської музики п/к Льва Фельдмана Чернівецького училища мистецтв (2012-2015), оркестру народної музики "Полонина" Путильської ДМШ п/к Костянтина Шаманського (2015-2017). Керівник танцювального колективу "Черемош" Путильського РБК (2015-2017), художній керівник Розтоківського БК (з 2018).

ХОМИЧ Герасим Карпович (7.05.1942, с. Переброди Дубро-

вицького р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Є одним із майстрів, хто і сьогодні продовжує виготовляти дудки-викрутки. Традиційну сопілкову культура перейняв від двоюрідного дядька І.М.Петровця, із яким ще в дитинстві, випасаючи корови, виготов-

ляв дудки-викрутки та вчився гри. Виріс у багатодітній поліській сім'ї. Освіта 10 класів. Після служби в армії кілька років працював у колгоспі трактористом, а далі – лісником аж до пенсії. У молодості грав при клубі та впродовж усього життя був активним учасником художньої самодіяльності. З початку 1990-х у Переброді часто приїжджали фольклористи з України та Польщі з метою фіксації фольклорної традиції полішуків. Це дало початок фестивалним виступам сільських музикантів у м. Рівне, у Польщі та Білорусі. За своє життя майстер-виконавець зробив багато інструментів і щедро дарував їх усім бажаним. Його інструменти є у приватних колекціях як в Україні, так і за кордоном.

Джерела: Фольклористичні експедиції. 29.03.1992 записано 1 твір, 30.03.1992 – 6 творів, збирач – Ірина Клименко. 24.11.2012 – 10 творів, збирач – Олександра Артюхова. 2007-2018 рр. – фіксація народномузичних творів та інформації про технологію виготовлення дудки-викрутки, збирач – Олексій Нагорнюк. 7-8.10.2017 – 30 творів (6 – дудка, 7 – пісні під супровід дудки, 3 пісні (спів), 14 – пісні спільно із жіночим вокальним ансамблем с. Переброди та інформацію про технологію виготовлення дудки-викрутки, збирач – Ярина Товкайло; Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Хомич Г. 2.05.2019.

ЧМУНЕВИЧ Олександр Павлович (20.07.1935, с. Вежиця Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 31.10.2018, с. Вежиця

Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар, гармоніст, учитель музики. Закінчив Березівську загальноосвітню школу, 1956 – курси підготовки керівників художньої самодіяльності при Рівненському музичному училищі. У середині 1970-х – Рівненський державний педагогічний інститут (філологічний факультет). Із початку 1960-х до 1965 р. працював у Березівській ЗОШ. Із середини 1960-х до початку 1980-х – зав. клубом с. Вежиця, із початку 1980-х до 1994 р. – вчитель української мови і літератури, із кінця 1980-х до 1994 р. та 1998-2010 рр. – вчитель музики Вежицької ЗОШ. Голова Вежицької сільської ради (1994-1998). Упродовж 50 років писав вірші про рідний поліський край. З дитинства під час випасу худоби взував постолі, навчився виготовляти дудки-викрутки та підбирав на слух знайомі мелодії. Виріс у співочій родині де вечорами звучали народні пісні.

Творчі зустрічі з односельцем Федором Гнатовичем Кузьмичем часто завершувалися змаганням на вправність у грі на дудках-вिकрутках та разом виступали у сільському клубі на святкових концертах.

Джерела: Фольклористична експедиція. 19.08.2016 записано 5 творів, збирач – Олексій Нагорнюк. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Кравченя Г. (дочка) Чмуневич О. 2.09.2019.

ЧМУНЕВИЧ Потап Матвійович (15.11.1932, с. Вежиця

Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 21.10.2008, с. Вежиця Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар, гармоніст. З дитячих років виготовляв дудки-вिकрутки та грав під час випасу худоби. Під час служби в армії грав на кларнеті. Усе життя прожив у рідному селі, працював у колгоспі та електриком в "Рокитноенерго". Дуже любив співати та грати на дудці вечорами на лавці коло хати. Часто на дудці супроводжував спів дружини К.Д.Чмуневич. Також

грав на гармошці, любив співати і був охочим до народних танців.

Джерела: Фольклористична експедиція. 20.08.2001 записано 22 твори (металева дудка), збирач – Юрій Рибак. Народна музика північної Рокитнівщини (за матеріалами експедиції 2001 року) / Упор. Ю.П.Рибак, Л.Д.Гапон. – Львів: Сполом, 2002. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Чмуневич М. (син) 28.08.2019.

ЧМУНЕВИЧ Федір Філімонович (23.02.1913, с. Переброди

Дубровицького р-ну Рівненської обл. – 23.02.1996, с. Переброди Дубровицького р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Ще змалечку під час випасу корів у лісі перейняв від пастухів уміння виготовляти дудки-викрутки. Робив багато дудок та дарував усім охочим. Працював у колгоспі. Любов до народної музики повсякчас супроводжувала його як виконавця фольклорної музики на дудці-вिकрутці та барабані. У неділю чи на свята родина збиралися коло хати "на присьбі", співали народних пісень та веселилися.

Джерела: Фольклористична експедиція. 24.08.1987 записано 8 творів, збирач – Ірина Клименко. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Козак О., дочка Чмуневича Ф. 20.08.2019.

ШАХНО (Кошляк) Віта Петрівна (7.03.1994, с. Корост

Сарненського р-ну Рівненської обл.) – фольклористка, сопілкарка. 2011 закінчила Степаньську ДМШ (сопілка), кл. викл. А.Є.Боровика, 2016 – Інститут мистецтв РДГУ (кафедра музичного фольклору, народний музичний інструмент (сопілка) кл. доц. Р.І.Дзвінки). Дослідниця традиційної культури Рівненського Полісся: бакалаврська робота “Пісенна культура села Люхча” (наук. кер. – к. мист., доц. Ю.П.Рибак, 2015); магістерська робота “Особливості весільного обряду Сарненщини: етнографічний рівень” (наук. кер. – к. мист., доц. Ю.П.Рибак, 2016). Дипломант

(сопілка) I-го Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики “Бурштинові нотки” (Рівне, 2010), лауреат III премії (традиційний спів) X-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики “З народного джерела” (Рівне, 2011), III премії VI-го Регіонального конкурсу молодих виконавців української народної музики “ПеРеДЗВІН” (Рівне, 2015). Учасниця (сопілка) оркестрової групи студентського хору “Перевесло” РДГУ п/к Леоніда Сітовського (2013-2015), з 2018 – учасниця фольклорного гурту “Полішуки” п/к Тамари Рижої та керівник гуртка (з елементами фольку) ВП РАЕС УСО Палацу культури ім. Лесі Українки м. Вараж.

ШЕВЕЛЮК Микола Вікторович (21.05.2004, смт Оржів

Рівненського р-ну Рівненської

обл.) – сопілкар. 2018 закінчив Оржівську ДМШ (сопілка), кл. викл. С.С.Ткача. Лауреат III місце обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2017), учасник (сопілка) дитячого ансамблю народної музики "Веселі музиченьки" Оржівської ДМШ п/к Степана Ткача (з 2015).

ШКЛЬОДА Валентин Михайлович (20.01.1947, с. Сен-

циці Зарічненського р-ну Рівненської обл. – 21.05.2016, смт Зарічне Рівненської обл.) – керівник творчого колективу, педагог. 1966 закінчив Дубенське культурно-освітнє училище (труба), кл. викл. А.С.Михасика, 1981 – Рівненський державний інститут культури (культурно-освітня робота). Методист музичного жанру (1974-1976, 1978-1980), директор (1973-1974, 1976-1978), керівник і учасник (саксофон) естрадного ансамблю (за сумісництвом, 1984-1990) та духово-

го оркестру (труба, 1984-2005) Зарічненського РБК. 1969-2015 – викладач (сопілка, акордеон, духові інструменти, 1973-1980 – за сумісництвом), директор (1983-1990) Зарічненської ДМШ (з 2000 – Зарічненська дитяча школа мистецтв).

Дзвінка Р. Інтерв'ю з Смоляком В. 22.09.2019.

ШЛЬОМИЧ Микола Леонтійович (19.05.1927, с. Старе

Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – польський дудкар. Навички гри та технологію виготовлення дудки-викрутки перейняв під час випасу худоби. Закінчив 4 класи польської школи. У вільний час брав дудку й намагався підібрати мелодії до почутих пісень. З середини 1970-х рр. і до кінця 1990-х його запрошували на весілля як бубніста із сином Костянтином, який грав на гармошці. Улюбленим його твором був весільний марш. Репертуар

складався з різноманітних мелодій до пісень різних жанрів, зокрема це ліричні і жартівливі пісні. Вуличне прізвисько "Пантюх" дісталось від пращура та передалося у спадок дітям. У родинному колі любили співати народних пісень у супроводі дудки.

Джерела: Фольклористична експедиція. 10.04.2005 записано 10+-1 творів, збирач – Марія Колеганова. Колеганова М. Творчий портрет народного професійного дударя Шльомича М.Л. (с. Старе Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл.): Дипломний реферат. – Рівне, 2005. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Шльомичем М., Шльомичем К. (сини) 27.08.2019.

ШНАЙДЕР Георгій Якович
(8.08.1936, с. Дермань Перша

Здолбунівського р-ну Рівненської обл. – 23.10.2000, смт Квасилів Рівненського р-ну Рівненської обл.) – сопілкар, композитор, керівник ансамблю сопілкарів. 1963 закін-

чив диригентсько-хоровий відділ Рівненського музичного училища (кл. викл. В.В.Толканьова, М.І.Каганова). 1966 вперше на Рівненщині створив ансамбль сопілкарів у с. Здовбиця та оркестр народних інструментів. 1968 став першим лауреатом республіканського конкурсу сопілкарів. Створив ансамблі троїстих музик, сімейний ансамбль, дитячі ансамблі народної музики, ансамбль дударочок на Рівненському льонокомбінаті, обарівський та клеванський вчительські ансамблі сопілкарів. Художній керівник клубу заводу "Рівнесільмаш" (1972-1984), вчитель співів і музики Квасилівської ЗОШ I-III ступенів (1991-1994). Працював учителем Колоденської ДМШ Рівненського р-ну, керував ансамблями сопілкарів та ансамблем пісні і танцю. Майстер із виготовлення сопілки, очеретяні дудки, бугая та реставрації народних музичних інструментів. Виготовляв сопілкові інструменти різних розмірів та відповідно "строїв". Інструменти мали 8 отворів та діатонічний звукоряд. З кінця 1970-х також грав на хроматичній сопілці конструкції Д.Демінчука. Всесоюзною студією грамзапису "Мелодія" за результатами Конкурсу українських троїстих музик, що проходив 1970 р. в Києві, випущено платівку "Українська троїста музика". Записано 5 творів у виконанні Г.Шнайдера (грав зі скрипалем-самородком із

Квасилова Миколою Ситником): "Поліська полька", "Шалантух", "Страшок", "Полька-сабасовка", "Полька в цеберку". Озвучував на сопілці фільм "Весна в Карпатах".

Джерела: А.Ясинська. Захопленість // Червоний прапор. – 1973. – 12 серпня. М.Лисенко-Дністровський // Культура і життя. – 1984. – 15 лютого. Б.Столярчук. Сімейний ансамбль // Мелодії душі. – Рівне. – 1993. – С. 74-75. Б.Столярчук. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: видавець О.Зень, 2011. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Шнайдером В. (син) 16.08.2018.

ЩЕРБАЧ Василь Федорович (8.02.1932, с. Кухітська Воля

Зарічненського р-ну Рівненської обл. – 10.04.2018, с. Кухітська Воля Зарічненського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар, гармоніст. У дитинстві успадкував традицію виготовлення дудки-викрутки та гри на ній під час випасу корів. Після служби в армії повернувся в рідне село, яке більше не покидав. Усе життя працював на різних роботах у колгоспі – будівельній бригаді, доглядав за телятами, сторожував. Сам

виготовляв дудки-викрутки, а часом і купляв. Знав дуже багато мелодій і все міг зіграти. Часто в неділю чи на свято вигравав коло хати, окрім дудки, грав ще на гармошці та бубні: "Співає, грає і нічим не журиться...". Завжди брав із собою дудку на весілля чи інші родинні свята. Багато років співав у церковному хорі.

Джерела: Фольклористична експедиція. 4.11.1995 записано 7 творів, збирачі – Віктор Ковальчук, Богдан Яремко. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / заг. ред. Ю.П.Рибак. Рівне : Дятлик М.С., – 2018. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Щербач О. (дочка) 24.04.2019.

ЮЗВИН Василь Євгенович (11.01.1977, с. Підлипці Золо-

чівського р-ну Львівської обл.) – сопілкар, керівник ансамблю, педагог. 1991 закінчив Золочівську ДМШ (сопілка), кл. викл. П.Т.Осташевсько-

го, 1996 – Львівське училище культури (сопілка), кл. викл. А.М.Чуйка, 2001 – Інститут мистецтв РДГУ (кафедра музичного фольклору, народний музичний інструмент (сопілка) кл. проф. Б.І.Яремка). Дослідник традиційної народної культури: дипломний реферат “Водіння гаївок у селі Підлипці (Золочівський р-н Львівської обл.)” (наук. кер. – викл. Ю.П.Рибак, 2001). 1995-1996 – керівник ансамблю сопілкарів Винниківського Будинку школяра (Львівська обл.), учасник фольклорних ансамблів “Маланка” п/к Ярослав Карнаевич (1996-1997) п/к Тетяни Васечко (1997-1998) та “Горина” ІМ РДГУ п/к Василя Павлюка (1998-2001), сопілкар ансамблю народної музики “Мереживо” ІМ РДГУ п/к Олександра Степанова (1996-2000). Викладач класу сопілки (2000-2007, 2009-2010) та керівник інструментальної групи фольклорного ансамблю “Уляночка” (2000-2007) п/к Ірини Татарин Рівненської ДМШ № 2, керівник інструментальної групи фольклорного ансамблю Рівненської ЗОШ № 27 (2001-2002) п/к Наталії Стафійчук.

ЮРКІВ Віталій Йосипович (10.06.1980, смт Володимирець Рівненської обл.) – сопілкар, керівник ансамблю, педагог. 1995

закінчив Володимирецьку ДМШ (кларнет), кл. викл. М.С.Карпця, 1999 – Дубенське відділення Рівненського училища мистецтв і культури (кларнет), кл. викл. А.А.Христюка, 2014 – Інститут мистецтв РДГУ (кларнет), кл. викл. О.П.Палаженка. З 2001 викладач класу сопілки, духових та ударних інструментів Володимирецької ДМШ, 2003-2018 – учасник (сопілка) ансамблю “Троїсті музики” п/к Василя Грековича, Народного аматорського чоловічого вокального ансамблю “Верес” п/к Федора Ромаса (2003-2013), Віталія Комара (2013-2017), Петра Шелігана (2017-2018), інструментальної групи жіночого народного ансамблю “Дивоцвіт” п/к Надії Кравчук. Серед учнів: Ольга Мілоста, Аліна Петрина, Марина Волочнюк.

ЯРЕМКО Богдан Іванович (14.08.1943, с. Викоти Самбірського р-ну Львівської обл.) – сопілкар-мультиінструменталіст, керівник ансамблю, педагог. Кандидат мистецтвознавства (1995), професор

(2004). Лауреат I-го Всесоюзного фестивалю художньої творчості (сопілка, золота медаль, Рівне, 1977), член Рівненського осередку Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові та регіонального об'єднання "Письменники Бойківщини" в м. Турка (Львівська обл.), лауреат інститутських премій ім. М.Костомарова (1995) та ім. М.Смотрицького (1998). 1964 закінчив Дрогобицьке музичне училище (кларнет), кл. викл. Р.А.Гітліна, 1972 – Львівську державну консерваторію ім. М.Лисенка (кларнет) кл. доц. В.М.Носова. Аспірант-здобувач і стажер Російського інституту історії мистецтв (Санкт-Петербург, Росія, 1986-1988). 1995 р. – захистив дисертацію "Роль виконавства у формуванні музичної традиції (на матеріалі української сопілкової музики Прикарпаття)" на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства (наук. кер. – д-р. мист., проф. І.В. Мацієвський). 1972-2013 рр. працював у Рівненському державному інституті культури (з 1999

РДГУ). Викладач (1972), старший викладач (1982), доцент (1992), завідувач кафедри (1996-2000), зав. інструментальної секції музичного фольклору (2000-2006), професор (2004). **Перший викладач класу сопілки (1979).** За час педагогічної роботи підготував лауреатів і дипломантів міжнародних та республіканських конкурсів і фестивалів. З 2013 р. – професор кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Науково-дослідною роботою займається з 1977 р. Учасник численних міжнародних, республіканських і регіональних наукових заходів у Росії, Литві, Польщі, Словаччині, Австрії та різних містах України. У якості соліста-сопілкаря брав участь у міжнародних фестивалях і наукових симпозиумах у Санкт-Петербурзі (Росія, 1978-1990, 2001, 2002), Братиславі, Долньому Кубіні, Габовці, Зуберці (Словаччина, 2000), Варшаві (2001). Організував близько 50 афішних концертів – сольних, за власною участю та участю студентів класу. У 2001 р. випустив компакт-диск і касету "Грає сопілкар Богдан Яремко". Науково-творчі досягнення Б.І.Яремка дали новий матеріал для розвитку українського етноінструментознавства, музичної етнопедогогіки, організації нових форм

навчання у ВНЗ й автентично-го сопілкового концертування. Б.І.Яремко є представником сучасного вітчизняного та європейського етноінструментознавства. Автор наукових публікацій з питань українського етноінструментознавства в монографічних і журнальних виданнях, наукових записках і збірниках різних міст України, Санкт-Петербурга. Серед учнів: кафедра народних інструментів – Юрій Фокшей, Ігор Федоров, Мирослав Бабчук, Володимир Мартинюк, Юрій Гриньов, Віталій Демчук; кафедра музичного фольклору – Василь Квич, Тарас Горін, Марія Колеганова, Ігор Гайовий, Андрій Медвецький, Віра Клим, Олександр Рибалко, Іван Ровенко, Олександра Артюхова.

Джерела: Кафедрі музичного фольклору – 30 років: Нарис з історії (1979-2009 рр.) / Упор. Р.І.Дзвінка. – 2-ге вид., розшир. та доп. – Рівне, 2009. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: видавець О.Зень, 2011. 40 років факультету музичного мистецтва РДГУ. Енциклопедичний довідник [Редактор-упорядник С.С. Димченко]. – Рівне: Овід. 2011.

ЯРМОЛА Степан Іванович (12.03.1955, м. Рава-Руська Львівської обл. – 3.01.2006, м. Костопіль Рівненської обл.) – сопілкар, цимбаліст, керівник ансамблю. 1965-1970 навчався у музичній студії МБК м. Рава-Руська по класу баяна, кл. викл. Ю.З.Яцківа. 1974 закінчив Львівське культурно-освітнє училище

(цимбали), кл. викл. В.І.Листопада, 1978 – Рівненський державний інститут культури (цимбали), кл. викл. В.О.Логвін. Під час навчання у Львові оволодів навичками гри на сопілці. Учасник (сопілка, цимбали) оркестрової групи народного хору палацу культури "Текстильник" Рівненського льонокомбінату п/к Івана Корсюка (1977-1978). З 1980 р. організатор і керівник ансамблю народної музики "Полісяни" при Костопількому РБК (з 1989 – "народний", дипломант республіканського конкурсу, 1991, учасник міжнародного фольклорного фестивалю, Луцьк, 1988). З концертами побував у Польщі (Більськ-Підляський, 1993, 1994) та Болгарії (1990). Учасник музичних телепередач "Сонячні кларнети" та "Золоті ключі". Колектив відроджував місцевий інструментальний поліський фольклор.

Джерело: Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: видавець О.Зень, 2011.

ЯСКЕВИЧ Леонід Логвинович (2.03.1932, с. Дроздинь

Полісся : Магістерська робота. – Рівне, 2013. Дзвінка Р. Інтерв'ю з Огіевич В., дочка Яскевича Л. 16.08.2018.

Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 9.03.2017, с. Дроздинь Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) – поліський дудкар. Зростав у багатодітній сім'ї та виховав десятеро дітей. Навчався в початковій польській школі. У дитинстві успадкував традицію виготовлення дудки-викрутки та гри на ній. У подальшому грав на інструменті не тільки під час випасу стада колгоспних корів у віддалених за 30–40 км. місцях від села (потижнева вахта), а й удома для себе. Певний період працював бригадиром у колгоспі. Мав вуличне прізвисько “Левон” (пішло від імені – Леонід), яке передалося дітям.

Джерела: Фольклористична експедиція. 19.08.2001 записано 3 твори, збирачі – Юрій Рибак, Вікторія Кот, Тетяна Давидюк. Народна музика північної Рокитнівщини : за матеріалами експедиції 2001 року / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського

Вважаємо за необхідне також згадати поліських дудкарів, про яких вдалося відшукати неповні біографічні дані. Разом з тим сподіваємося, що для науковців-музикознавців та дослідників традиційної музичної культури нашого краю ця інформація може стати у пригоді та активізувати науково-творчі студії з пошуку забутих імен носіїв фольклорної традиції Рівненського Полісся.

КРУПКО Лазар Іванович – поліський дудкар, проживав у с. Вичівка Зарічненського району Рівненської області. Передав вміння виготовляти дудки-викрутки своїм дітям та онукам.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Крупко О. (правнучка) 19.04.2019.

КУЗЬМИЧ Федір Гнатович – поліський дудкар, усе життя прожив у с. Вежиця Рокитнівського району Рівненської області. Один з представників поліської пастушої традиції – виготовляв дудки-викрутки та награвав знайомі мелодії випасаючи худобу. У зрілому віці дуже гарно грав на дудці та любив співати. Давав поради дудкарям щодо особливостей виготовлення дудки-викрутки та вдосконалення її звучання. Часто музикував на дудках з односель-

цем Олександром Чмуневичем та разом виступали на святкових концертах у сільському клубі. Працював у колгоспі та їздив на сезонні роботи.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Кравченя Г. 8.08.2019.

ЛОПУГА Василь Семенович, 1956 р.н. Дитинство пройшло в с. Залав'я Рокитнівського р-ну Рівненської обл. Захопився дудкою-викруткою ще з дитячих літ, а прикладом для наслідування був його односелець, поліський дудкар Матвій Павлушенко. Пізніше придбав собі кларнет, і дудка відійшла на другий план. На даний час проживає на Харківщині.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Павлушенком Я. 3.11.2018.

МИСЮКЕВИЧ Кирило Григорович – представник династії поліських дудкарів. Народився 1910 р., проживав на хуторі Гать с. Блажове Рокитнівського району Рівненської області. Двоюрідний брат дружини поліського дудкаря Матвія Павлушенка, 1909 р.н. Виготовляв дудки-викрутки, грав на них та передавав досвід молодшим. Помер у середині 1990-х р., похований у с. Клесів Сарненського району Рівненської області.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Павлушенком Я. 2.11.2018.

МОТОРКО Василь Адамович – народився 1934 р. у

с. Вичівка (хутір Дринища) Зарічненського району Рівненської області. У дитинстві успадкував традицію виготовлення дудки-викрутки та гри на ній. До армії працював у колгоспі, а після служби, все життя прожив у Донецьку, працював на шахті.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Терлецькою Л. та Кручко Л., сестра Моторка В. 5.08.2019.

ПЕТРОВЕЦЬ Іван Кузьмич – поліський дудкар. Народився та все життя прожив у рідному селі Переброди Дубровицького району Рівненської області. У дитинстві успадкував традицію виготовлення дудки-викрутки та гри на ній під час випасу корів. Вечорами коло хати награв на дудці знайомі мелодії. Працював у колгоспі. Вуличне прізвисько "Босий" успадкував від батька.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Хомич Г., односелець Петровця І. 2.05.2019.

ХОМИЧ Герасим Костянтинович – поліський дудкар, проживав у с. Переброди Дубровицького району Рівненської області. Як представник династії поліських дудкарів, робив дудки-викрутки, добре грав на них та передав це ремесло молодшим. Загинув у молодому віці під час Другої світової війни.

Джерело: Дзвінка Р. Інтерв'ю з Хомич Г., племінник Хомича Г.К. 2.05.2019.

ДОДАТКИ

СПИСОК АБРЕВІАТУР І СКОРОЧЕНЬ

АПН – Академія педагогічних наук
АТО – Антитерористична операція
БДПІ – Бердянський державний педагогічний інститут
БК – будинок культури
викон. – виконавці
ВП РАЕС УСО – Відокремлений підрозділ Рівненська атомна електрична станція Управління соціальними об'єктами
ВПУ – вище професійне училище
В. о. – виконуючий обов'язки
всеукр. – всеукраїнський
дерев'ян. – дерев'яних
ДМШ – дитяча музична школа
доц. – доцент
д. п. н. – доктор педагогічних наук
д-р. мист. – доктор мистецтвознавства
ДУК – Дубенське училище культури
дух. – духові
ДШМ – дитяча школа мистецтв
зав. відділом – завідувач відділом
ЗОК – Західне оперативне командування
етнодух. інстр. – етнодухові інструменти
ім. – імені
ІМ РДГУ – Інститут мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету
інстр. – інструменти
канд. пед. наук – кандидат педагогічних наук
КДІК – Київський державний інститут культури
КЗ – Комунальний заклад
кл. викл. – клас викладача
кл. доц. – клас доцента
кл. проф. – клас професора
км. – кілометри
к. мист. – кандидат мистецтвознавства
конк. – конкурс
ЛДМА – Львівська державна музична академія ім. М.Лисенка
ЛНМ А – Львівська національна музична академія ім. М.Лисенка

м. – місто
МБК – міський будинок культури
МВС – Міністерство внутрішніх справ
міжнар. – міжнародний
МОІНУ – Міністерство освіти і науки України
муз. – музичний
нар. арт. України – народний артист України
наук. кер. – науковий керівник
НУВГП – Національний університет водного господарства та природокористування
обр. – обробка
окр – освітньо-кваліфікаційний рівень
ПДМ – палац дітей та молоді
ПК – палац культури
п/к – під керівництвом
поч. – початок
проф. – професор
ПТХ – професійно-технічне училище
р-н – район
р. – рік
рр. – роки
РБК – районний будинок культури
РДГУ – Рівненський державний гуманітарний університет
РДІК – Рівненський державний інститут культури
РДПІ – Рівненський державний педагогічний інститут
РМ ПДМ – Рівненський міський палац дітей та молоді
РМУ – Рівненське музичне училище
с. – село
сmt – селище міського типу
ст. викладач – старший викладач
СШ – середня школа
ф-но – фортепіано
ШЕВ – школа естетичного виховання

1. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ: Наукова думка, 1967. – 240 с.
2. Дверій Р. Нове про концертну сопілку // Музика. – 1976. – № 4.
3. Дзвінка Р. Методика навчання гри на сопілці: Навч. посіб. для студ. пед. ін-ту і вчителів музики почат. кл. з грифом МОіНУ. – Бердянськ : Берд. держ. пед. ін-т, 1997. – 60 с.
4. Дзвінка Р. Методика організації і керівництва шкільним ансамблем сопілкарів: Метод. рек. для студ. педвузу. – Бердянськ : Берд. держ. пед. ін-т, 1997. – 30 с.
5. Дзвінка Р. Основи техніки сучасного сопілкаря: щоденні студії. – Рівне, 2017. – 88 с.
6. Дзвінка Р. Творче використання сопілки в навчально-виховному процесі вузу та загальноосвітньої школи // Шляхи поліпшення підготовки вчителів початкових класів до роботи в національній школі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – Дрогобич : Дрогоб. держ. пед. ін-т., 1992. – С. 192-194.
7. Дзвінка Р. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства / Р. Дзвінка // Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України ; Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki ; Ін-т мистецтв Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Рівне : Волин. береги, 2018. – Вип. 4. – С. 204–210.
8. Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся / ред.-упоряд. В. П. Ковальчук. – Рівне : Перспектива, 2003. – Вип. 4. – 255 с.
9. Кафедрі музичного фольклору – 30 років. Нарис з історії (1979-2009 роки) / упор. Р. І. Дзвінка. – Рівне, 2009. – Вид. 2-ге, розшир. та доп. – 148 с.
10. Колесса Ф. Музичний фольклор з Полісся у записах / Ф. Колесса, К. Мошинський ; упоряд., вступ, стаття, примітки, переклад із польськ. С. Й. Грици. – К., 1995. – 432 с.
11. Кондрашевський А. Душа співає голосом сопілки : акт. посіб. З виготовлення сопілок новітньої конструкції / А. Кондрашевський. – К. : Муз. Україна, 2006. – 48 с.
12. Корчинська-Яскевич Б. Витоки і становлення професійної сопілкової культури в просторі українського інструменталізму : автореферат дисертації на здобуття наук. ст. канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 “музичне мистецтво” [Електронний ресурс] /

Божена Корчинська-Яскевич. Режим доступу :http://conservatory.lviv.ua/wpcontent/uploads/2015/12/aref_korchynska.pdf.

13. Корчинський М. / 11 методичних етюдів для сопілки / М. Корчинський. – Львів : Сполом, 2008. – 79 с.

14. Корчинський М. Академічне сопілкарство – предмет мистецтва і науки / М. Корчинський // Виконавське музикознавство : методологія, теорія майстерності, інтерпретаційні аспекти, Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського, вип. 91, 2010. – С. 218-228.

15. Корчинський М. Спроба історичного вивчення сопілки // Музикознавчі студії. – Вінниця, 2006. – Вип. 11. – С. 7-15.

16. Корчинський М., Корчинська В. Методизована програма "Сопілка" [у 2 т.]. – Львівський зональний метод. кабінет учбових закладів мистецтва та к-ри, 1989. – 105 с.

17. Кучінко М. Нариси стародавньої і середньовічної історії Волині (від палеоліту до сер. XIV ст.) : Навч. посібник. Луцьк: Надсир'я, 1994. 208 с.

18. Лысенко-Днестровский М. О технике изготовления сопилки / М. В. Лысенко-Днестровский // Советская этнография. – М., 1981. – № 3.

19. Лысенко-Днестровский М. Старинные народные музыкальные инструменты // Советская этнография. Москва: Наука, 1981. Вып. 3. С. 124–129.

20. Лысенко-Днестровский М., Назина И., Шевчук С. Народные музыкальные инструменты // Общественный семейный быт и духовная культура населения Полесья. Минск: Наука и техника, 1987. С. 350–360.

21. Мазур Я. Буквар сопілкаря. – Київ : Муз. Україна, 1990. – 77 с. : ноти.

22. Мазур Я. Заочна школа музики : вчіться грати на сопілці // Нове життя. – 1976. – 17 квітня. – С. 4

23. Мазур Я. Музикантам буде платити Бог у небі : Розмова журналіста Б.Залізняка і Я.Мазура // Слово Просвіти. – 1999. – 10 жовтня. – С. 6

24. Мазур Я. Вправи та етюди для хроматичної сопілки / Я.Мазур. – К. : Муз. Україна, 1979. – 42 с.

25. Максимів С. Академічна сопілка та її виконавські аплікатури / С. Максимів // Мистецтвозн. студії НАНУ, Інст-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського : Театр, музика, кіно, ч.1. (29) – К., 2010. – С. 63-70.

26. Мацієвський І. Музичні інструменти гуцулів. Київ, 2012. 464 с.

27. Музика для сопілки [упор.Дверій Р.Є.]. – Київ : Музична Україна, 1980. – Вип.1. – 46 с.

28. Музика для сопілки [упор.Дверій Р.Є.]. – Київ : Музична Україна, 1985. – Вип.2. – 30 с.

29. Музика для сопілки [упор.Дверій Р.Є.]. – Київ : Музична Україна, 1989. – Вип.3. – Ансамблі. – 63 с.

30. Назина И. Белорусские народные музыкальные инструменты: Самозвучащие, ударные, духовые. Минск: Наука и техника, 1979. – 144 с.

31. Народна музика північної Рокитнівщини : за матеріалами експедиції 2001 року / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Споллом, 2002. – 108 с.

32. Народна музика Рівненського Полісся у записах Віктора Ковальчука / за заг. ред. Ю. П. Рибак. – Рівне : видавець Дятлик М. С., 2018. – 316 с. : іл., нот., CD.

33. Нехай повниться музики оркестр... // Дубенський коледж культури і мистецтв РДГУ. Нарис з історії (1960-2010) / автор-упорядник О.І.Кривенчук. – Дубно : ПП Цифровий світ, 2010. – 91 с.

34. Охріменко Г. Населення Волині в праісторичні часи : розвиток матеріальної та духовної культури. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2004. 252 с.

35. Саксофоністи Рівненщини. Енциклопедичний довідник / [автори-упорядники Р. І. Дзвінка, Т. Р. Дзвінка]. – Рівне : Овід, 2014. – 164 с. : іл.

36. Скляр І. / Подарунок сопілкарям : [практичний посібник] / І. Скляр. – К. : Мистецтво, 1968. – 56 с.

37. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник / Б. Столярчук. – Рівне : видавець Зень О. , 2011. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – 386 с.

38. Столярчук Б. Рівненському музичному училищу РДГУ – 60 років (мистецький літопис).– Рівне: видавець Олег Зень, 2016. – 848 с.

39. 40 років факультету музичного мистецтва РДГУ. Енциклопедичний довідник [Редактор-упорядник С.С. Димченко]. – Рівне: Овід, 2011. – 352 с.: іл.

40. Тимофіїв М. Гуцульські музичні інструменти з обертоновим інтонуванням : тилинка, трембіта, дрімба // Філоненко Л., Німилевич О. Фольклористична діяльність Михайла Тимофіїва. Вид. друге, випр. і доп. – Івано-Франківськ : "Місто НВ", 2012. – С. 44-47.

41. Федоров І. Навчальна програма для сопілки і споріднених інструментів/ І. А. Федоров [приватний архів]. – 1990. – 34 с.

42. Філоненко Л. Фольклористична діяльність Михайла Тимофіїва / Л. Філоненко, О. Німилович. – Івано-Франківськ : “Місто НВ”, 2012. – 196 с.

43. Хай вам добре буде : біобібліогр. нарис до 90-річчя від дня народження музиканта і фольклориста П.Н.Степанюка / Дубровицька центральна районна бібліотека – Дубровиця. – 2017. – 8 с.

44. Хай М. Традиційний музичний інструментарій та інструментальна музика Полісся // Зелений шум Полісся: Традиційна культура поліського краю. CD. Київ: Арт Екзистенція, УЕЛФ. Арт Велес, 2002. – 27 с.

45. Хай М. Українська інструментальна музика усної традиції. Київ-Дрогобич: Коло, 2011. 467 с.

46. Хай М. Музично-інструментальна культура українців / М.Хай. – Київ-Дрогобич : Коло, 2007. – 543 с.

47. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків, 2002. – 229 с.

48. Яремко Б. Етноінструментознавство : Навч. посібник / Ред. Н. Супрун. – Рівне: РДГУ, 2003. – 188 с.

49. Яремко Б. Сопілкова музика гуцулів: монографія. – Львів : Сполом, 2014. – 184 с.

50. Яремко Б. Уторопські сопілкові імпровізації / Б. Яремко. – Рівне : Ліста, 1997. – 103 с.

51. Яремко Б. Бойківська сопілкова музика : Навч. посіб. – Львів: Сполом, 1998. – 128 с.

52. Яремко Б. Роль виконавства у формуванні музичної традиції (на матеріалі української сопілкової музики Прикарпаття) // Автореферат дис. ... канд мистецтвознавства. – Київ : КДК ім. П.І. Чайковського, 1995. – 24 с. – На правах рукопису.

53. Яремко Б. Сопілкарська традиція бойків // Бойківщина: Наук. Збірник. – Дрогобич, 2002. – Т. 1. – С. 227-234.

54. Ярмола В. Ергологія сопілкових інструментів західноукраїнського Полісся // Етномузика / Упор. Ю. Рибак. – Львів, 2018. Число 14. – С. 104–131.

55. Ярмола В. Інструментальна музика Полісся і Волині у фольклористичному доробку Олекси Ошуркевича // Етномузика. Ч. 10, 2014. – С. 108-116.

56. Яськів Б. Наукові розвідки музичних інструментів у фондах Рівненського обласного краєзнавчого музею : матеріали наукової конференції “Наша спадщина: де минуле зустрічається з майбутнім” / Б. Яськів // Наукові записки Рівненського обласного краєз-

навчого музею : зб. наук. праць. – Рівне : видавець Дятлик М., 2018. – Вип. XVI. – С. 211–213.

57. Hildemarie Peter. Die Blockflöte und ihre Spielweise in Vergangenheit und Gegenwart. – Berlin; Lichtenfelde, 1953.

58. Horning N. Die Blockflöte – der Stimme auf der Spur / Horning N. – Fono Forum, Heft. – 10 / 2006. – S.44-47.

ДЖЕРЕЛА

59. Артюхова О. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня „магістр” / [наук. кер. – В. Ярмола]. – Рівне, 2013 – 111 с.

60. Архів Дубенського коледжу культури і мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

61. Архів Етнокультурного центру “Веснянка” Рівненського Палацу дітей та молоді.

62. Архів лабораторії музичної етнографії кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

63. Архів Рівненського державного гуманітарного університету.

64. Архів Рівненського музичного училища Рівненського державного гуманітарного університету.

65. Інтерв'ю Дзвінки Р. з поліськими дудкарями, їх родисями та односельцями, митцями, музикантами, керівниками творчих колективів.

Інтернет-ресурси

66. Нагорнюк О. Виготовлення дудки-викрутки [Електронний ресурс] / О. Нагорнюк. Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=01_fB6Xn_hg.

67. Тимофіїв М. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Тимофіїв Михайло Миколайович](https://uk.wikipedia.org/wiki/Тимофіїв_Михайло_Миколайович).

ІСТОРІЯ СОПІЛКАРСТВА РІВНЕНЩИНИ в датах (1908-2018)

19.10.1908: Народився Федір Григорович **Денищич** (дудка-викрутка), с. Переброди Дубровицького р-ну Рівненської обл. Старійшина сопілкарства Рівненщини // Збирач – Алла Загайкевич: 23.08.87 – 18 творів.

19.08.1909: Народився Матвій Степанович **Павлушенко**, с. Біловіж Рокитнівського р-ну Рівненської обл. Старійшина сопілкарства Рівненщини // Світлина у книзі "Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся". Випуск IV. – Рівне : "Перспектива", 2003.

8.08.1936: Народився Георгій Якович **Шнайдер**, с. Дермань Перша Здолбунівського р-ну Рівненської обл. – композитор, керівник ансамблів сопілкарів та оркестру народних інструментів.

Початок 1960-х: Г.Шнайдер практикує виготовлення сопілкових інструментів (шестиотворні, семиотворні) та самостійно оволодіває грою на власноруч виготовлених сопілках.

1966: Уперше на Рівненщині створено ансамбль сопілкарів у с. Здовбиця Здолбунівського р-ну та оркестр народних інструментів. Засновник та керівник – **Г.Шнайдер**.

1968: Г.Шнайдер – єдиний на Рівненщині концертуючий сопілкар-самородок став лауреатом Республіканського конкурсу сопілкарів (Київ).

1969: У Рівненському МБК розпочинає працювати на посаді концертмейстера ансамблю танцю "Полісянка" Анатолій **Кондрашевський**.

1970: Всесоюзною фірмою грамзапису "Мелодія" за результатами конкурсу українських трієстих музик, що проходив 1968 р. у Києві, випущено платівку "Українська трієста музика". Записано 5 творів ("Поліська полька", "Шалантух", "Страшок", "Полька-сабасовка", "Полька в чеберку" у виконанні **Г.Шнайдера** (грав із скрипалем-самородком із Квасилова Миколою **Ситником**).

1973: А.Кондрашевський стає учасником (згодом солістом) ансамблю народної музики "Наспів" п/к Бориса **Забуги**. Розпочав грати на сопілці, швидко оволодів грою і далі зайнявся виготовленням інструментів власної конструкції. У складі ансамблю народної музики "Наспів" як соліст-виконавець на сопілках бере участь у конкурсі ансамблів народної музики (Київ, 1977), представляв Україну в Таджикистані (Душанбе, 1977), з концертними турами побував у Болгарії (1975, поч. 1980-х), Німеччині (1977), Угорщині (1979), Югославії (1981).

1973: Розпочато навчання гри на сопілці в Дубровицькій ДМШ. Викладач – Віктор **Воробей**.

Середина 1970-х: Музичний інструмент сопілка увійшов до складу оркестру народних інструментів РДІК п/к Петра **Свердлика**.

25.12.1975: Викладач РДІК **Б.Яремко** бере участь у відкритому засіданні кафедри народних інструментів Львівської консерваторії. Обговорювалося питання щодо відкриття класу сопілки в музичному виші та перспектив сопілкового виконавства.

1977: Б.Яремко – лауреат I-го Всесоюзного фестивалю художньої творчості (сопілка, золота медаль, Рівне).

1978: Б.Яремко в якості соліста-сопілкаря бере участь у міжнародних фестивалях і наукових симпозиумах у Санкт-Петербурзі. Ця науково-творча діяльність тривала впродовж 1978-1990 рр. та 2001, 2002 рр.

1978: Початок навчання гри на сопілці в Дубенському училищі культури. Випускник Дубенської ДМШ **І.Федоров** (клас баяна, викладач **А.М.Федорова**) поступив у Дубенське культурно-освітнє училище по класу баяна. Викладач училища **О.І.Кривенчук** запропонував І.Федорову грати в оркестрі народних інструментів на сопілці, а з 3-го курсу він навчався гри на двох інструментах – баян і сопілка. 1981 р. вперше в училищі державний іспит зі спеціальності було здано на двох інструментах: баян (кл. викл. **А.М.Наумюка**) та сопілка (кл. викл. **О.І.Кривенчука**).

1978: Фольклористична експедиція у с. Кураш Дубровицького р-ну. Інформант – **Степанюк** Петро Наумович 1927 р.н. Записано 1 твір та інформацію про технологію виготовлення дудки-викрутки. Збирач – Михайло **Лисенко-Дністровський**.

1979: У РДІК на кафедрі народних інструментів відкрито спеціальний клас сопілки. Перший викладач – **Б.І.Яремко**, студент першого набору – Юрій **Фокшей**.

1980: **Б.Яремко** розпочинає працювати на кафедрі музичного фольклору.

1980: Степан **Ярмола** організовує і стає керівником ансамблю народної музики “Полісяни” при Костопільському РБК.

4.05.1981: Сольний концерт студента 2 курсу Юрія **Фокшея** (сопілка, фрілка), кл. викладача **Б.І.Яремка** (Дубно).

1981: Дубенське культурно-освітнє училище. Перший випускник класу сопілки **І.Федоров**.

1982: Студент РДІК **Ю.Фокшей** – лауреат (фрілка) II премії Республіканського конкурсу гри на народних інструментах (Одеса).

19.05.1982: У РДІК відбувся концерт сопілкової музики за участю Юрія **Фокшея** (фрілка, сопілка) та Ігора **Федорова** (сопілка пріма і альт, най).

1982: Рівненське музичне училище: Ярослав **Зуляк** заснував гурток народної музики (з 1990 – ансамбль народної музики “Древляни”). Студенти вивчають сопілку як додатковий музичний інструмент.

1982: **А.Кондрашевський** переїздить до Києва де продовжує активну творчу діяльність. Гастролював у країнах СНД, Балтії, Болгарії, Румунії, Югославії, Німеччині, Франції, Нідерландах, Бельгії, Угорщині.

7-11.12.1982: Студент РДІК **І.Федоров** здобуває I місце в Республіканському конкурсі-огляді творчих робіт студентів вищих і середніх навчальних закладів мистецтва і культури (Ужгород).

1983: Участь **Б.Яремка** та **І.Федорова** в концерті камерної музики на VIII з’їзді композиторів України (Київ).

1984: Виступ квінтету сопілкарів РДІК п/к Богдана **Яремка** у Львівській ДМШ № 2.

26.04.1985: Сольний концерт студента 4 курсу РДІК **І.Федорова** (клас ст. викладача **Б.Яремка**).

21.03.1986: Концерт сопілкової музики. Учасники концерту: студенти заочної форми навчання **В.Мартинюк**, **М.Дмитрів** (клас ст. викладача **Б.Яремка**), учні Львівської музичної школи № 4 (стаття в газеті "Червоний прапор", 8.04.1986 р.). Запис солістів і ансамбля сопілкарів на обласному радіо.

Березень 1987: Студент 3 курсу Мирослав **Бабчук** (клас ст. викладача **Б.Яремка**) здобуває звання переможця Республіканського огляду науково-творчих робіт студентів вищих і середніх спеціальних закладів мистецтва і культури (Рівне).

20.05.1987: Концерт сопілкової музики письмової та усної традиції (клас ст. викладача **Б.Яремка**). Виконавці – Володимир **Мартинюк** (сопілка), Михайло **Дмитрів** (сопілка пріма, сопілка альт), Мирослав **Бабчук** (керамічна зозуля, денцівка, фоярка, ребро, окарина), ансамбль сопілкарів (Рівне, відгук в газеті "Культура і життя" – 16.08.1987).

23.08.1987: Фольклористична експедиція у с. Будимля Дубровицького р-ну. Інформант – **Денищич** Федір Григорович 1908 р.н. (дудка-викрутка). Записано 18 творів. Збирач – Алла **Загайкевич**.

24.08.1987: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформант – **Петровець** Іван Михайлович 1937 р.н. (дудка-колянка). Записано 9+1 творів. Збирач – Алла **Загайкевич**.

24.08.1987: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформант – **Чмуневич** Федір Філімонович 1913 р.н. (дудка-колянка). Записано 8 творів. Збирач – Ірина **Клименко**.

1988: У РДІК проведено творчий звіт студента 4 курсу кафедри народних інструментів Мирослава **Бабчука** (клас викл. **Б.Яремка**).

1988: Ігор **Федоров** – лауреат III ступеня, Микола **Миронюк** – учасник Республіканського конкурсу музикантів-виконавців на народних інструментах (Івано-Франківськ).

1988: Розпочато навчання гри на сопілці при Етнокультурному центрі "Веснянка" РМ ПДМ. Перший викладач – Богдан **Яремко**.

1990: У Рівненському музичному училищі з ініціативи **Ярослава Зуляка** відкрито відділ народної музики. Під керівництвом

митця почав діяти ансамбль народної музики "Древляни", в якому сопілки відігравали важливу роль. Водночас відкрито клас сопілки, який очолив **І.Федоров**, студент першого набору – Олег **Довгаль**.

24.03.1991: Фольклористична експедиція у с. Неньковичі Зарічненського р-ну. Інформант – **П.О.Мінько** 1929 р.н. (дудка-колянка). Записано 4 твори + 2 анс. Збирач – Ірина **Клименко**.

25.05.1991: Фольклористична експедиція у с. Неньковичі Зарічненського р-ну. Інформант – **П.О.Мінько** 1929 р.н. (дудка-колянка). Записано 1 твір + інформація. Збирач – Ірина **Клименко**.

1991: Розпочато навчання гри на сопілці в Рівненській ДМШ № 1 ім. **М.Лисенка**. Викладач – Михайло **Дітчук** (1991-1993), перший учень – Олексій **Кожушко**.

1991: Відкрито клас сопілки в Оженинській ДМШ Острозького р-ну. Перший викладач – Ігор **Федоров** (за сумісництвом упродовж 3-х років), перший учень – Тарас **Безюльов**.

28.03.1992: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформант – **Петровець** Іван Михайлович 1937 р.н. (дудка-колянка). Записано 2+-1 твори. Збирач – Ірина **Клименко**.

29-30.03.1992: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформант – **Хомич** Герасим Карпович 1944 р.н. (дудка-викрутка). Записано 7 творів. Збирач – Ірина **Клименко**.

10.04.1992: Рівненський інститут підвищення кваліфікації вчителів: Концерт сопілкової музики студентів класу ст. викладача **Б.Яремка**.

27.05.1992: У РДІК відбувся концерт сопілкової музики студентів класу доцента **Б.Яремка**.

28.05.1992: Концерт сопілкової музики студентів класу доцента **Б.Яремка** (Рівне, зала органної і камерної музики).

10.06.1992: У Рівненському музичному училищі відбувся концерт сопілкової музики студентів класу доцента **Б.Яремка**.

14.08.1992: Фольклористична експедиція у с. Неньковичі Зарічненського р-ну. Інформант – **Мінько** Петро Олександрович 1929 р.н. (дудка-колянка). Записано 4 твори + 1 анс. Збирач – Ірина **Клименко**.

18.08.1992: Фольклористична експедиція у с. Великий Чермель Дубровицького р-ну. Інформант – **Костокевич** Микита Євсеєвич 1920 р.н. (дудка). Записано 5 творів. Збирач – Ірина **Клименко**.

23.05.1993: Студенти класу доцента **Б.Яремка** здобули звання лауреатів Віталій **Демчук** (I місце), Юрій **Гриньов** (III місце) Українського огляду-конкурсу фольклорної творчості студентів навчальних закладів мистецтва і культури (Рівне).

1993: Відкрито клас сопілки у Рівненській ДМШ № 2. Перший викладач – Михайло **Дітчук**, перший учень – Олексій **Кожушко** – 3 клас (1991-1993 навчався у Рівненській ДМШ № 1 ім. М.Лисенка).

5.04.1994: Фольклористична експедиція у с. Глинне Рокитнівського р-ну. Інформант – **Рогульчик** Петро Парфенович 1936 р.н. Записано 2 твори. Збирач – Ірина **Клименко**.

Квітень 1994: Студент 4 курсу Юрій **Гриньов** (клас доцента **Б.Яремка**) учасник (почесна грамота та іменний годинник) Другого міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах "Кубок Севера" (Череповець, Вологодська обл., Росія).

1994: Розпочато навчання гри на сопілці в Оржівській ДМШ (філія у с. В. Олексин). Викладач – Ігор **Рагімов**, перша учениця – Марина **Бачук**.

1995: **Б.Яремко** захистив дисертацію "Роль виконавства у формуванні музичної традиції (на матеріалі української сопілкової музики Прикарпаття)" на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства (науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор **І.В.Мацієвський**).

4.11.1995: Фольклористична експедиція у с. Кухітська Воля Зарічненського р-ну. Інформант – **Щербач** Василь Федорович 1932 р.н. Записано 7 творів. Збирачі – Віктор **Ковальчук**, Богдан **Яремко**.

11.12.1995: Фольклористична експедиція у с. Вичівка Зарічненського р-ну. Інформант – **Крупко** Петро Степанович 1929 р.н. Записано 4 твори та етнографічну інформацію. Збирач – Алла **Місюра**.

1996: **Місюра** Алла. Сопілка Полісся (с. Вичівка Зарічненського р-ну Рівненської обл.) : Курсова робота / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 1996. – 4 с.

1997: **А.Кондрашевський** нагороджений почесним званням заслужений артист України.

1997: Професор кафедри музичного фольклору **Б.Яремко** розпочинає викладання етнодухових інструментів: сопілка, денцівка, пищавка, окарина, фоярка, студент першого набору – Василь **Квич**.

1997: Опубліковано навчальний посібник **Б.Яремка** “Уторопські сопілкові імпровізації”. – Рівне: Ліста, 1997. – 104 с.

1997: Розпочато навчання гри на сопілці в Острозькій ДМШ. Викладач – Валерій **Скрипка**.

24.07.1998: Фольклористична експедиція у с. Купель Рокитнівського р-ну. Інформант – **Налапко** Степан Тимофійович 1930 р.н. (дудка-викрутка). Записано 3 твори. Збирач – Віктор **Ковальчук**.

26.07.1998: Фольклористична експедиція у с. Блажове Рокитнівського р-ну. Інформант – **Місюкевич** Семен Іванович 1929 р.н. Записано 5 творів + інформація. Збирач – Віктор **Ковальчук**.

16.08.1998: Фольклористична експедиція у с. Дроздинь Рокитнівського р-ну. Інформант – **Крупич** Сидір Миронович 1920 р.н. (дудка-викрутка). Записано 5 творів. Збирач – Віктор **Ковальчук**.

17.10.1998: Фольклористична експедиція у с. Великі Телковичі Володимирецького р-ну. Інформант – **Ковальчук** Микола Лазаревич 1916 р.н. (дудка-викрутка). Записано 14 творів + інформація. Збирач – Віктор **Ковальчук**.

1998: Опубліковано навчальний посібник **Б.Яремка** “Бойківська сопілкова музика”. – Львів: Сполом, 1998. – 128 с.

1998: На кафедрі музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ створено ансамбль традиційної народної музики “Хутірські музики”. Засновники колективу доцент, кандидат мистецтвознавства **М.Й.Хай** та професор, кандидат мистецтвознавства **Б.І.Яремко**. Із 2000 року ансамблем керує професор кафедри **Б.Й.Столярчук**.

1999: Відкрито клас сопілки в Шубківській ДМШ. Перший викладач – Оксана **Лисогор**.

Кінець 1990-х: У Рівненському музичному училищі **І.Федоров** створює студентський ансамбль сопілкарів.

2000: **Б.Яремко** у якості соліста-сопілкаря бере участь у міжнародному науковому симпозіумі, що проходив в Братиславі, Долньому Кубіні, Габовці, Зуберці (Словаччина).

2000: **О.Трофимчук** почав викладати клас сопілки на кафе-

дрі народних інструментів, **Р.Дзвінка** – на кафедрі музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ викладає навчальну дисципліну “Народний музичний інструмент сопілка”.

2000: Василь **Квич** – лауреат (ІІІ премія) Міжнародного фестивалю традиційної народної музики “Покуть-2000” (Харків).

2001: Відкрито клас сопілки в Оржівській ДМШ. Перший викладач – Сергій **Круглей**, перша учениця – Ірина **Павлюк**.

2001: Під керівництвом професора **Б.Яремка** при кафедрі музичного фольклору науково-творчі студії проходили студенти Інституту музикології Варшавського університету.

2001: **Б.Яремко** у якості соліста-сопілкаря брав участь у міжнародному науковому симпозиумі у Варшаві (Польща).

16-20.08.2001: Відбулася комплексна фольклористична експедиція у північні села Рокитнівського р-ну: Березове, Блажове, Вежиця, Глинне, Грабунь, Дроздинь, Старе Село. Викладачі та студенти кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ (координатор проекту – викладач **Ю.П.Рибак**) спільно з львівськими етномузикологами Ліною **Добрянською** і Ларисою **Лукашенко** впродовж п’яти днів у семи селах опитали 54 виконавці, зафіксували 601 народний музичний твір та зробили більше 50 фотознімків. Були записані поліські дудкарі: с. Дроздинь – **Крупич** Сидір Миронович 1920 р.н., **Яскевич** Леонід Логвинович 1932 р.н.; с. Старе Село – **Петровець** Іван Павлович 1940 р.н., **Ковалець** Микола Павлович 1945 р.н., **Пишняк** Іван Гнатович 1953 р.н.; с. Вежиця – **Чмуневич** Потап Матвійович 1932 р.н.

20.08.2001: Фольклористична експедиція у с. Вежиця Рокитнівського р-ну. Інформант – **Чмуневич** Потап Матвійович 1932 р.н. (металева дудка). Записано 22, 1 (спів) творів. Збирач – Юрій **Рибак**.

2001: **Б.Яремко** випустив компакт-диск і аудіокасету “Грає сопілка Богдан Яремко”.

2001: Олексій **Кожушко** – лауреат (І премія), Тарас **Горін** – учасник Міжнародного фестивалю музичного мистецтва “Кримська весна-2001” (Ялта).

2001: Василь **Квич** – дипломант, Тарас **Горін** – учасник І-го Регіонального конкурсу молодих виконавців народної музики “З народного джерела” (Рівне).

2001: Проведено творчий вечір Василя **Квича** (клас професо-

ра **Б.Яремка**), під час якого здійснено студійний запис та згодом видано компакт-диск.

2002: Видано збірник "Народна музика північної Рокитнівщини" (за матеріалами експедиції 2001 року) / Упор. **Ю.П.Рибак, Л.Д.Гапон**. – Львів : Сполом, 2002.

2002: Видано збірник "Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся". Випуск II. – Рівне : "Перспектива", 2002.

2002: Сопілкар-мультиінструменталіст **М.Бабчук** отримав почесне звання заслужений артист України.

2002: Василь **Квич** – дипломант Міжнародного конкурсу виконавців на народних музичних інструментах ім. Гната **Хоткевича** (Харків).

2002: Тарас **Горін** – дипломант II-го Регіонального конкурсу молодих виконавців народної музики "З народного джерела" (Рівне) та обласного мистецького молодіжного фестивалю "Нові імена" (Рівне).

2002: Відбувся сольний концерт студента 2 курсу Олексія **Кожушка** (кл. ст. викладача **О.І.Трофимчука**).

2003: Видано збірник "Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся". Випуск IV. – Рівне : "Перспектива", 2003. // Опубліковано 16 творів та 4 світлини народних музикантів-дудкарів.

2003: Тарас **Горін** – лауреат I ступеня III-го Регіонального конкурсу молодих виконавців народної музики "З народного джерела" (Рівне).

2004: **Р.Дзвінка** викладає на кафедрі музичного фольклору ІМ РДГУ навчальну дисципліну "Основний інструмент сопілка", згодом – "Додатковий інструмент", що передбачають вивчення етнодухових інструментів: сопілка, денцівка, дводенцівка, тилинка, окарина, металева дудка.

2004: **Горін** Тарас. Традиційне сопілкове виконавство по течії річок Стрий та Опір (Стрийський р-н Львівської обл.) : Курсова робота / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2004. – 24 с.

2004: Олексій **Кожушко** – лауреат (II премія), Євген **Капітула** (III премія) Міжнародного конкурсу виконавців на народних музичних інструментах ім. Гната **Хоткевича** (Харків).

2004: Проведено концерт класу сопілки ст. викладача **О.Трофимчука**. Учасники концерту студенти-сопілкарі **О.Кожушко, Т.Безюльов, І.Гайовий** та **О.Трофимчук** – ансамбль сопілкарів.

2004: Видано компакт-диск "Грає Олексій **Кожушко**". Студія звукозапису "Камертон" Інституту мистецтв РДГУ, звукорежисер Андрій **Вавринчук**.

2005: Опубліковано "Поліську польку" (для квартету сопілкарів) в обр. **Б.Яремка** // Богдан **Столярчук**. Читання партитур: Навчальний посібник. – Рівне, 2005. – С. 39-43.

10.04.2005: Фольклористична експедиція у с. Старе Село Рокитнівського р-ну. Інформант – **Шльомич** Микола Леонтіївич 1927 р.н. Записано 10+-1 творів. Збирач – Марія **Колеганова**.

6-9.04.2005: Андрій **Медвецький** – володар Гран-прі V-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики "З народного джерела" (Рівне).

9.06.2005: Відбувся творчий звіт студента 5 курсу Тарас **Горіна** (кл. доцента **Р.І.Дзвінки**). Видано компакт-диск "Грає Тарас Горін". Студія звукозапису "Камертон" Інституту мистецтв РДГУ, звукорежисер Андрій **Вавринчук**.

2005: **Горін** Тарас. Творчий портрет народного сопілкаря Миколи **Реведжука** (с. Космач Косівського р-ну Ів.-Франківської обл.) : Дипломний реферат / Керівник **В.С.Ярмола**. – Рівне, 2005. – 25 с.

2005: **Колеганова** Марія. Творчий портрет народного професійного дударя **Шльомича М.Л.** (с. Старе Село Рокитнівського р-ну Рівненської обл.) : Дипломний реферат / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2005. – 18 с.

2006: **А.Кондрашевський** видає посібник з виготовлення сопілок новітніх конструкції "Душа співає голосом сопілки".

29.03-1.04.2006: Олександр **Рибалко** – лауреат I ступеня, ансамбль сопілкарів "Дударики" (Кривий Ріг) – лауреат I ступеня VI-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики "З народного джерела" (Рівне).

2006: Ірина **Павлюк** (Козачук) – лауреат II ступеня П'ятого мистецького молодіжного фестивалю-конкурсу "Нові імена" (Рівне).

12.07.2006: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформант – **Петровець** Іван Михайлович 1937 р.н. (дудка-колянка). Записано 2+-1 твори. Збирач – Ірина **Клименко**.

28-30.03.2007: Тарас **Ольховий** (сопілкар із Луцька) – володар Гран-прі VII Всеукраїнського фестивалю.-конкурсу молодих виконав-

ців української народної музики "З народного джерела" (Рівне).

2007: Оксана **Веноградова** – дипломант Шостого мистецького молодіжного фестивалю-конкурсу "Нові імена" (Рівне).

30.08.2007: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформанти – **Петровець** Іван Михайлович 1937 р.н. та **Хомич** Герасим Карпович 1944 р.н. Записано народномузичні твори та інформації про технологію виготовлення дудки-викрутки. Збирач – Олексій **Нагорнюк**.

2007: Розпочато навчання гри на сопілці в Степанській ДМШ Сарненського р-ну. Викладач – Анатолій **Боровик**, перша учениця – Віта **Кошляк**.

30.04.2008: Фольклористична експедиція у с. Лугове Дубровицького р-ну. Інформант – **Ляхович** Адам Григорович 1934 р.н. Записано 6 творів (3 – дудка-викрутка, 3 – металева дудка). Збирач – Олексій **Нагорнюк**.

14-16.05.2008: Мар`яна **Презлята** (Томашівська) – дипломант Міжнародного конкурсу молодих виконавців „Шоу – „Західний регіон“ (Рівне).

22.06.2008: Фольклористична експедиція у с. Старе Село Рокитнівського р-ну. Інформант – **Пишняк** Іван Гнатович 1946 р.н. (дудка-викрутка). Записано 15 творів. Збирачі – Роман **Дзвінка**, Олександр **Рибалко**.

2008: Фольклористична експедиція у с. Глинне Рокитнівського р-ну. Інформант – **Рогульчик** Петро Парфенович 1936 р.н. Записано 4 твори. Збирач – Максим **Бережнюк**.

2009: Оксана **Веноградова** – лауреат (I місце) Обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне).

2009: **Гайовий** Ігор. Творчий портрет гуцульського сопілкаря-аматора Богдана **Костюка** : Бакалаврська робота / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2009. – 14 с.

2009: **Медвецький** Андрій. Творчий портрет **Гички** Василя Михайловича (с. Довге Іршавського р-ну Закарпатської обл.) : Бакалаврська робота / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2009. – 15 с.

2010: Відкриття класу сопілки в Дубенській ДМШ. Перший викладач – Олексій **Кожушко**.

2010: **Рибалко** Олександр. Життєпис Космацького сопілкаря

Петра **Реведжука** (Швидика) : Бакалаврська робота / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2010. – 46 с.

2010: **Медвецький** Андрій. Порівняльний аналіз сопілкових зразків Карпатської пісні "Верховино, світку ти наш" : Бакалаврська робота / Керівник **Н.О.Супрун-Яремко**. – Рівне, 2010. – 21 с.

2010: Ольга **Мілоста** – лауреат (I місце) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк) та I премія II-го Міжнародного конкурсу-фестивалю мистецтв "Арт преміум" (Київ).

2010: Віталій **Дуляницький** – лауреат (III місце) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк).

2010: Олександр **Рибалко** – лауреат (I місце) обласного конкурсу "Народні музики Поділля" (Немирів, Вінницька обл.), лауреат (III місце) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці "Волинська гуковиця" (Луцьк) та Міжнародного фестивалю традиційної народної музики "Покуть-2010" (Харків).

2010: **Ровенко** Іван. Творчий портрет весільного сопілкаря Миколи **Варцаб'юка** (Прокоповича) : Бакалаврська робота / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2010. – 20 с.

2010: Мар'яна **Презлята** (Томашівська) – лауреат (I місце), Ірина **Павлюк** (Козачук) (II місце), ансамбль сопілкарів РМУ п/к Ігора **Федорова** – лауреат (I місце) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк).

16-19.12.2010: Віта **Кошляк** – дипломант I-го Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики "Бурштинові нотки" (Рівне).

2011: Видано енциклопедичний довідник "Митці Рівненщини". 2-ге видання. – Рівне : видавець **О.Зень**, 2011. // Опубліковано статті про понад 10 митців, що зробили внесок у розвиток Рівненського сопілкарства.

2011: **А.Кондрашевському** присвоєно почесне звання "Народний артист України".

2011: **Рибалко** Олександр. Сопілкова культура космацько-шепітської традиції : Дипломна робота / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2011. – 82 с.

2011: **Ровенко** Іван. Трембіта – давній традиційний музичний інструмент гуцулів Шепітської традиції : Дипломний реферат / Керівник **Б.І.Яремко**. – Рівне, 2011. – 23 с.

2011: Ірина **Павлюк** (Козачук) – лауреат Другого всеукраїнського конкурсу “Волинська гуковиця” (Луцьк), лауреат I ступеня XVI-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах “Провесинь” (Кіровоград).

2011: Поліна **Рискова** – лауреат (I місце) Оксана **Веноградова** (II місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне).

2011: Марина **Волочнюк**, Ольга **Мілоста** – лауреати (II місце), Віталій **Дуляницький** (III місце) та дует у складі Марини **Волочнюк** та Ольги **Мілости** (I місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне).

2011: Ольга **Мілоста** – лауреат (II місце), Віталій **Дуляницький** (III місце) Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах “Мереживо” (Рівне).

15-18.12.2011: Мар’яна **Презлята** (Томашівська) та Ірина **Павлюк** (Козачук) (у складі дуету) – лауреати II ступеня Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики “Бурштинові нотки” (Рівне).

2011: Олександра **Артюхова** – лауреат III премії X Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики “З народного джерела” (Рівне).

2011: Катерина **Альонова** – лауреат (II місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне), дипломант Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики “Бурштинові нотки” (Рівне).

2012: Олександра **Артюхова** – лауреат II премії IV-го Регіонального конкурсу виконавців народної музики “Передзвін” (Рівне), II ступеня III-го Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних, струнних, духових та ударних інструментах ім. **А.Онуфрієнка** (Дрогобич), переможець Рівненського обласного відбіркового конкурсу XIII Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики “Червона рута-2013” у жанрі українського автентичного фольклору (Рівне).

24.11.2012: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформант – **Хомич** Герасим Карпович, 1944 р.н. (дудка-викрутка). Записано 10 творів. Збирач – Олександра **Артюхова**.

2012: **Артюхова** Олександра. Сопілкова традиція Рівненського Полісся (за матеріалами сіл Рокитнівського та Володимирецького районів) : Бакалаврська робота / Керівник **В.С.Ярмола**. – Рівне, 2012. – 23 с.

2012: Ольга **Мілоста** – лауреат II премії I-го Міжнародного конкурсу інструменталістів ім. **Є.Станковича** (Київ).

13-16.12.2012: III Всеукраїнський дитячо-юнацький конкурс української музики "Бурштинові нотки" (Рівне).

2013: Артюхова Олександра. Сопілкова традиція Рівненсько-Волинського Полісся : Магістерська робота / Керівник **В.С.Ярмола**. – Рівне, 2013. – 111 с.

2013: Клим Віра. Сопілкова традиційна музика с. Житнівка (Камінь-Каширського району Волинської області) : Дипломний реферат / Керівник **Ю.П.Рибак**. – Рівне, 2013. – 24 с.

12-15.12.2013: IV Всеукраїнський дитячо-юнацький конкурс української музики "Бурштинові нотки" (Рівне).

2013: Ірина **Павлюк** (Козачук) – лауреат (I місце) Відкритого конкурсу Дніпропетровської консерваторії ім. **М.Глінки** III-IV курсів музичних училищ України (Дніпропетровськ).

2013: Аліна **Петрина** – лауреат (II місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне), лауреат (III місце) Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Мереживо" пам'яті заслуженого діяча мистецтв України Олександра **Степанова** (Рівне).

2013: Катерина **Альонова** – лауреат (II місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне), III місце Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк), I місце Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Мереживо" (Рівне), I місце IV-го Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики "Бурштинові нотки" (Рівне).

2013: Ансамбль сопілкарів "**Дударик**" Рівненської ДМШ № 2 п/к Марини **Кузьмічової** – лауреат I місце Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк), Всеукраїнського фестивалю-конкурсу "Мереживо" (Рівне), дипломант IV-го Всеукраїнського дитячо-юнацького конкурсу української музики "Бурштинові нотки" (Рівне).

2014: Розпочато навчання гри на сопілці в Дубенській ДМШ (філія у с. Березьке). Викладач – Богдан **Дацюк**, перша учениця – Юлія **Басюк**.

2014: Поліна **Рискова** – лауреат (I місце) Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інстру-

ментах "Мереживо" пам'яті заслуженого діяча мистецтв України Олександра **Степанова** (Рівне).

19.03.2015: Василь **Холеван** – лауреат VI-го Регіонального конкурсу молодих виконавців української народної музики "ПередЗВІН" (Рівне).

2015: Оксана **Веноградова** та Поліна **Рискова** (у складі дуету) лауреати (II місце) Четвертого всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк).

2015: Катерина **Альонова** та ансамбль сопілкарів "**Дударик**" Рівненської ДМШ № 2 п/к Марини **Кузьмічової** – лауреати (II місце) Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк).

2015: Андрій **Костецький** – лауреат (I місце) Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Мереживо" (Рівне), Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк).

2015: Поліна **Рискова** – лауреат (III місце) Всеукраїнського музичного конкурсу-фестивалю "Арт-Домінанта" (Харків).

2015: **Лук'янчук** В'ячеслав. Весільні музики с. Пониковиця Бродівського р-ну Львівської обл. : Бакалаврська робота / Керівник **Р.В.Нярба**. – Рівне, 2015. – 30 с.

2016: У м.Рівне відкрита Приватна музична школа Марини **Кузьмічової**. Перший викладач гри на сопілці та наї – Марина **Кузьмічова**.

2016: **Р.В.Левкович** почав викладати клас сопілки в Дубенському коледжі культури і мистецтв РДГУ.

18.06.2016: Фольклористична експедиція у с. Сварицевичі Дубровицького р-ну. Інформанти – два місцеві чоловіки віком 25-30 років. Відеозапис виготовлення дудки –"корнету" з кори "крухи" (крушини). Збирач – Олексій **Нагорнюк**.

2016: Катерина **Альонова** – лауреат I ступеня Всеукраїнського музичного конкурсу-фестивалю "Арт-Домінанта" (Харків) та Всеукраїнського конкурсу класичної музики "Обрії класики" (Київ).

2016: Андрій **Костецький** – лауреат (I місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне) та лауреат II ступеня Всеукраїнського музичного конкурсу-фестивалю "Арт-Домінанта" (Харків).

2016: Ансамбль сопілкарів **"Дударик"** Рівненської ДМШ № 2 п/к Марини **Кузьмічової** лауреат I ступеня обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне), Всеукраїнського конкурсу "Обрії класики" (Київ) та Всеукраїнського музичного конкурсу-фестивалю "Арт-Домінанта" (Харків).

19.08.2016: Фольклористична експедиція у с. Вежиця Рокитнівського р-ну. Інформант – **Чмуневич** Олександр Павлович 1935 р.н. Записано 5 творів. Збирач – Олексій **Нагорнюк**.

2017: Василина **Богуславська** – лауреат (III місце) П'ятого Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілці та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк, 2017).

2017: Опубліковано навчальний посібник **Р.Дзвінки** "Основи техніки сучасного сопілкаря : щоденні студії". – Рівне, 2017. – 88 с.

2017: Аліна **Петрина** – лауреат (I місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне) та Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах "Мереживо" пам'яті заслуженого діяча мистецтв України Олександра **Степанова** (Рівне), лауреат (III місце) П'ятого Всеукраїнського конкурсу виконавців на сопілках та цимбалах "Волинська гуковиця" (Луцьк).

2017: Оріана **Хижа** – лауреат (I місце), Микола **Шевелюк** (III місце) обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне).

6.10.2017: Фольклористична експедиція у с. Мульчиці Володимирецького р-ну. Інформант – **Калінка** Олександр Якимович, 1943 р.н. (дудка-викрутка). Записано 16 творів та інформацію про технологію виготовлення інструменту. Збирачі – Ярина **Товкайло**, Олексій **Нагорнюк**.

7-8.10.2017: Фольклористична експедиція у с. Переброди Дубровицького р-ну. Інформант – **Хомич** Герасим Карпович 1944 р.н. (дудка-викрутка). Записано 30 творів та інформацію про виготовлення інструменту. Збирачі – Ярина **Товкайло**, Олексій **Нагорнюк**.

3-4.05.2018: Андрій **Турчин** – дипломант, Іван **Курилюк** – учасник XII Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців української народної музики "З народного джерела" (Рівне).

2018: Видано книгу "Народна музика Рівненського Полісся" у записах Віктора **Ковальчука**, 2018. // Опубліковано 10 творів та 6 світлин народних музикантів-дударів.

2018: Захар **Филипчук** – лауреат I ступеня III Всеукраїнського конкурсу юних музикантів “Франкове підгір’я” (Дрогобич) та Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах “Веселкове розмаїття” (Київ).

25.11.2018: Андрій **Турчин** – лауреат I місце (інструментальний жанр. Народні інструменти) Всеукраїнського творчого фестивалю-конкурсу молодих виконавців вокальної, інструментальної і хореографічної майстерності та художнього слова “Шукаємо та ростимо таланти України” (Житомир).

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

До іменного покажчика, окрім сопілкарів Рівненської обл., увійшли імена керівників мистецьких колективів, викладачів музичних закладів різного рівня, відомих музикантів та диригентів України і зарубіжжя, із якими співпрацювали сопілкарі Рівненщини, кращих учнів педагогів-сопілкарів, що навчалися чи навчаються в закладах початкової музичної освіти, відомих діячів української культури та історії, чиїми іменами названі навчальні заклади й установи культури України та мистецькі конкурси.

Абулевич Володимир Станіславович – 16, 17, 20
 Адамчук Вікторія – 28
 Андрухов Анатолій Петрович – 43, 44, 54, 71
 Артюхова Олександра Володимирівна – 20, 87, 109, 110

Бабак Роман Іванович – 23
 Бабич Марія Михайлівна – 9, 22
 Бабчук Мирослав Михайлович – 16, 22, 87, 100, 105
 Баковський Богдан Антонович – 51
 Баковський Орест Богданович – 71
 Балан Світлана Олександрівна – 21, 64
 Баланович Петро Юхимович – 22
 Баран Тарас Михайлович – 43
 Басюк Юлія Олександрівна – 31, 110
 Безюльов Микола Миколайович – 23
 Безюльов Тарас Миколайович – 23, 101, 105
 Бережнюк Максим Павлович – 23, 24, 75, 107
 Бережнюк Сергій Олександрович – 67
 Білозір Людмила Олександрівна – 56
 Бобків Олексій Пилипович – 35
 Бобровников Євген Михайлович – 9
 Бовтанюк Павло Олександрович – 55
 Богуславська Василина Андріївна – 16, 24, 74, 75, 112
 Боженко Володимир Якович – 69
 Бойко Володимир Вікторович – 53
 Бойко Ілля Вікторович – 53
 Бойко Петро Адольфович – 22
 Бондар Петро Юхимович – 21, 65
 Бордюк Ольга Василівна – 31
 Борецький Василь Михайлович – 74

Боровик Анатолій Євгенович – 17, 25, 66, 81, 107
 Брончук Юлія Василівна – 52
 Буко Валентин Анатолійович – 65
 Бур'як Марія Іванівна – 57
 Бурик Іван Васильович – 51, 65, 78

Вавринчук Андрій Васильович – 29, 106
 Вакуліч Дмитро Геннадійович – 67
 Валігура Леонід Степанович – 54
 Варцаб'юк Микола Прокопович – 65, 108
 Васечко Тетяна Володимирівна – 85
 Васильчук Валерій Васильович – 20, 30
 Ваховська Людмила Володимирівна – 53
 Веноградова (Гелешко) Оксана Василівна – 17, 25, 48, 71, 75, 107, 109, 111
 Венгерєць Олексій – 67
 Веремчук Яків Михайлович – 43
 Видиш Марія Іванівна – 22
 Волос Богдан Васильович – 67
 Волочнок Марина Вікторівна – 26, 57, 85, 109
 Воляннюк (Клим) Віра Іванівна – 26, 47, 87, 110
 Воробей Віктор Павлович – 17, 27, 98
 Воробей Михайло Миколайович – 49
 Воробей Юрій Вікторович – 17, 27
 Воробкевич Сидір Іванович – 51, 65, 66, 70, 78
 Вояджіс Артур Костянтинович – 29
 Вус Ярослав Миколайович – 33

Гавриленко Володимир Миколайович – 53
 Гаврильчак Марія Іванівна – 70
 Гаврилук Тетяна Кіндратівна – 7
 Гайдайчук Василь Данилович – 30

Гайовий Ігор Федорович – 28, 73, 87, 105, 107

Гамар Василя Михайловича – 28

Гапон Людмила Дмитрівна – 105

Гичка Василь Михайлович – 56, 107

Гітлін Роман Афанасійович – 76, 86

Гладков Михайло Дмитрович – 55

Глінка Михайло Іванович – 44, 110

Годзик Олег Петрович – 52

Головін Микола Васильович – 27

Горін Тарас Іванович – 28, 29, 34, 87, 104, 105, 106

Горностай Василь Прокопович – 53, 77

Грекович Василь Африкович – 73, 85

Гриб Богдан Романович – 37

Гриненко Наталія Василівна – 68

Гриньов Юрій Анатолійович – 29, 87, 102

Гулько Сергій Георгійович – 39

Гусак Раїса Дмитрівна – 24

Гуцал Віктор Олесянович – 9

Данилюк Володимир Михайлович – 17, 30

Дацюк Богдан Юрійович – 17, 30, 110

Дацюк Юрій Остапович – 31

Дверій Роман Євстахович – 9

Дем'янчук Олександр Никанорович – 72

Демінчук Дмитро Флорович – 9, 83

Демчишак Олег Михайлович – 67

Демчук Валентина Василівна – 31

Демчук Віталій Ростиславович – 31, 34, 42, 87, 102

Денишиць Іван Гаврилович – 12, 32

Денишич Федір Григорович – 12, 32, 97, 100

Джус Ярослав Анатолійович – 24

Дзвінка Роман Іванович – 6, 9, 16, 29, 30, 33, 51, 52, 78,, 81, 104, 105, 106, 107, 112

Дзисюк Василь Юхимович – 53

Дідинчук Ігор Мирославович – 76

Дітчук Марія Адамівна – 71

Дітчук Михайло Гнатович – 7, 16, 17, 23, 31, 34, 39, 42, 101, 102

Дмитрів Михайло – 100

Дмитрук Юлія – 51

Добрянська Ліна Олександрівна – 11, 104

Довбенко Григорій Якович – 77

Довгаль Олег Олексійович – 35, 75, 101

Домантович Федір Дем'янович – 12, 36

Дубакова Яна Михайлівна – 66

Дубовий Олег Володимирович – 31

Дужик Віталій Вадимович – 76

Дуляницький Віталій Васильович – 36, 73, 108, 109

Дуляницький Ярослав Миколайович – 73

Євсович Іван Петрович – 32

Жевченко Леонід Вікторович – 72

Жирський Роман Константинович – 28

Жук Віктор Сидорович – 20

Жуковський Логвин Артемович – 60

Забута Борис Ілліч – 7, 45, 63, 88, 98

Загадовський Ігор Костянтинович – 20, 30

Загайкевич Алла Леонідівна – 10, 97, 100

Запорожець Надія Володимирівна – 65

Зелінська Оксана Петрівна – 50

Зень Олег Михайлович – 108

Зуляк Василь Олександрович – 30

Зуляк Ярослав Васильович – 16, 36, 37, 43, 48, 54, 99, 100

Йосак Володимир Олексійович – 25, 30, 43, 74

Йосак Сергій Володимирович – 26

Івашук Валерій Миколайович – 52

Ілларія (Прищепя) Катерина Ігорівна – 24

Каганов Михайло Іванович – 83

Казаків Георгій Миколайович – 37

Казмірук (Альонова) Катерина

Сергіївна – 37, 51, 109, 110, 111

Калінка Олександр Якимович – 12, 38, 112

Калінка Яким Зіновійович – 38

Кальмук Богдан Іванович – 74

Калюх Олександр Всеволодович – 25, 38

Камінська Вікторія – 67 Капітула Євген

Іванович – 16, 34, 39, 75, 105

Карпенко Сусанна – 24

Карпель Микола Степанович – 17, 18, 26, 39, 86

- Кашуба Мирон Мирославович – 65
 Квич Василь Дмитрович – 40, 41, 87, 103, 104, 105
 Кисіль Василь Михайлович – 29
 Кімстач Костянтин Юрійович – 26
 Кімстач Юрій Костянтинович –
 Кітова Світлана Андріївна – 10
 Кічановська Людмила Василівна – 20
 Клименко Ірина Віталіївна – 9, 10, 100, 101, 102, 106
 Ковалець Микола Павлович – 12, 41, 104
 Ковалишин Юрій Дмитрович – 22
 Ковальчук Віктор Павлович – 9, 11, 12, 25, 92, 102, 103, 112
 Ковальчук Ганна Василівна – 42
 Ковальчук Микола Лазарович – 12, 41, 103
 Ковальчук Павло Вікторович – 42, 75
 Ковальчук Сергій Васильович – 52
 Ковтонюк Христина Вікторівна – 67
 Кожушко Олексій Петрович – 17, 34, 42, 43, 73, 75, 101, 102, 104, 105, 106, 107
 Козачок Володимир Север'янович – 72
 Козачук (Павлюк) Ірина Русланівна – 16, 17, 43, 46, 48, 71, 75, 104, 106, 108, 109, 110
 Колесник Вікторія Валеріївна – 78
 Колесса Філарет Михайлович – 9, 33, 34, 69
 Комар Віталій Юрійович – 40, 73, 85
 Кондратюк Олександр Ігорович – 76
 Кондрашевський Анатолій Миколайович – 9, 13, 14, 15, 44, 97, 98, 99, 102, 106, 108
 Конончук Любов Геннадіївна – 28
 Корсюк Іван Федорович – 87
 Корчинська Божена Мирославівна – 9, 43, 44, 57, 58
 Корчинський Мирослав Титович – 9, 35, 39, 50, 51, 70
 Корчинський Юрій Титович – 52
 Косєва Альбіна Леонідівна – 27
 Косенко Віктор Степанович – 47
 Костецький Андрій Віталійович – 44, 46, 51, 111
 Костомаров Микола Іванович – 86
 Костюк Богдан Дмитрович – 28, 107
 Костюкевич Микита Євсєєвич – 12, 46, 102
 Котлар Людвик Михайлович – 48
 Кошак Віра Марківна – 42
 Кравчук Надія Іванівна – 40, 85
 Кравчук Петро Петрович – 72
 Кравченко (Бабиц) Ірина Богданівна – 26
 Кривенчук Олег Іванович – 16, 26, 27, 31, 46, 50, 52, 53, 74, 75, 77, 98
 Кривчук Ростислав Вікторович – 38
 Кринович Василь Іванович – 47
 Кринович Павло Васильович – 47
 Круглей Сергій Іванович – 16, 48, 104
 Круль Петро Франкович – 9
 Крулич Сидір Миронович – 11, 12, 48, 103, 104
 Крупко Лазар Іванович – 49, 88
 Крупко Петро Степанович – 12, 49, 102
 Крупко Степан Лазарович – 49, 88
 Кручок Пилип Лук'янович – 68
 Кубович Микола Олександрович – 17, 49, 50
 Кубович Руслан Миколайович – 50, 75
 Кузьмич Федір Гнатович – 80, 88, 89
 Кузьмічова (Бачук) Марина Анатоліївна – 17, 37, 46, 50, 51, 64, 70, 75, 102, 110, 111, 112
 Кулакевич Іван – 13
 Кулакевич Микита Наумович – 60
 Кулакевич Никифор Іванович – 13
 Кулакевич Панас Іванович – 13
 Курилюк Іван Іванович – 34, 51, 66, 112
 Кухарчук Філарет Парфенович – 20
 кучерешко святослав Іванович – 7
 Кучерук Володимир Феофілович – 77
 Кшановський Ігор Іванович – 48
Лазоразник Василь Федорович – 29
 Левкович Наталія Олегівна – 74
 Левкович Роман Васильович – 7, 16, 27, 51, 74, 111
 Лембрик Леонід Павлович – 57
 Леонтович Микола Дмитрович – 65
 Леськів Ярослав Дмитрович – 67
 Леся Українка – 76, 77, 81
 Лисенко Микола Віталійович – 9, 10, 16, 34, 35, 37, 39, 43, 44, 50, 51, 57, 63, 69, 70, 74, 86, 98, 101, 102,
 Лисенко-Дністровський Михайло Васильович – 9, 10, 15, 69, 98

Лисогор Оксана Василівна – 17, 52, 78, 103

Листопад Володимир Іванович – 87

Личенко Олександр Валентинович – 57

Лістратов Володимир Михайлович – 27

Літінський Василь Михайлович – 52

Логвин Галина Іванівна – 34

Логвін В'ячеслава Олександрівна – 9, 11, 87

Ломагіна Ольга Юрійівна – 53

Лопуга Василь Семенович – 89

Лук'ячук Ярослав Петрович – 34, 47, 52, 111

Лукашенко Лариса Валентинівна – 11, 104

Лукашик Роман Васильович – 17, 53

Луцак Дмитро Юрійович – 70

Ляхович Адам Григорович – 53, 54, 107

Магденко Іван Леонтійович – 64

Мазур Ярослав Андрійович – 9

Малиш Танасій Олексійович – 71

Мартинюк Андрій Олександрович – 54, 55

Мартинюк Володимир Анатолійович – 54, 100

Марцинковський Святослав Леонтійович – 30, 31, 51

Марчук Еліна – 44

Масло Пилип Опанасович – 12, 55

Матвіїв Олександр Анатолійович – 67

Мацієвський Ігор Володимирович – 9, 86, 102

Медвецький Андрій Йосипович – 56, 87, 106, 107, 108

Миронюк Микола Васильович – 56, 100

Мисюкевич Кирило Григорович – 13, 89

Михасик Андрій Сергійович – 82

Мікац Олександр Андрійович – 20

Мілоста Ольга Ігорівна – 16, 26, 57, 75, 85, 108, 109, 110

Мінько Петро Олександрович – 12, 58, 101

Місокевич Семен Іванович – 12, 58, 59, 103

Місюра Алла Павлівна – 102

Міщенко Іван Іванович – 67

Мозоль Наталія Мусіївна – 7

Мороз Леонід Миколайович – 31

Мостовий Сергій Віталійович – 44, 65

Моторко Василь Адамович – 89

Музичук Тимофій – 76

Нагорнюк Олексій Анатолійович – 10, 107, 111, 112

Налапко Степан Тимофійович – 12, 59, 103

Наулюк Адам Миколайович – 76, 98

Нероденко Володимир Менович – 48

Нижанківський Остап Йосипович – 28

Никитюк Іван Леонтійович – 65

Носов Володимир Миколайович – 86

Нярба Роман Васильович – 53, 111

Огієвич Василь Олексійович – 12, 59

Олексів Ярослав Володимирович – 44

Ольховий Павло Сергійович – 76

Ольховий Тарас Сергійович – 76, 106

Онищук Дмитро – 53

Онуфрієнко Анатолій Васильович – 21, 109

Осипенко Петро Васильович – 40

Остапова Ольга Миколаївна – 70

Осташевський Петро Теодорович – 84

Острий Сергій Ігорович – 67

Охримчук Сергій – 24

П'єтух Олександр Петрович – 31

Павлушенко Матвій Степанович – 12, 13, 60, 89, 97

Павлюк Василь Михайлович – 10, 85

Павлюк Леонід Іванович – 30

Палаженко Олег Петрович – 85

Паленко Макс – 58

Паняк Ігор Миколайович – 48

Пастух Анатолій Борисович – 51

Пелещин Іван Ярославович – 28

Перепелиця Віра Павлівна – 33

Петрина Аліна Валентинівна – 61, 75, 85, 110, 112

Петрованчук Василь Палійович – 15, 29, 76

Петровець Іван Кузьмич – 89

Петровець Іван Михайлович – 12, 61, 78, 100, 101, 106, 107

Петровець Іван Павлович – 11, 12, 62, 104

Пишняк Іван Гнатович – 11, 12, 62, 104, 107

- Піддубний Юрій Миколайович – 40
 Пінчук Юрій Анатолійович – 35
 Подолян Ілля Юрійович – 22
 Полупан Михайло Іванович – 55
 Польовий Юрій Степанович – 35
 Прилипко Андрій Олександрович – 22
 Прищепя Богдан Миколайович – 53, 63
 П'ятничко Стефан Васильович – 39
- Рагімов Ігор В'ячеславович** – 16, 51, 63, 102
 Реведжук Микола Петрович – 29, 106
 Реведжук Петро Васильович – 64, 108
 Рибак Юрій Петрович – 9, 10, 11, 27, 81, 85, 104, 105, 110
 Рибалко Олександр Віталійович – 64, 87, 106, 107, 108
 Рижа Тамара Ростиславівна – 81
 Ровенко Іван Олексійович – 51, 65, 78, 87, 108
 Рогашко Сергій Вікторович – 30, 31
 Рогульчик Петро Парфенович – 12, 66, 102, 107
 Родіон Олександр Валентинович – 76
 Родіон Сергій Валентинович – 76
 Романюк Клавдія Іванівна – 63
 Романюк Мирослава Володимирівна – 67
 Ромась Федір Антонович – 40, 73, 85
 Русанов Олександр Миколайович – 33
- Савочка Павло Володимирович** – 25, 66
 Сазонік Лідія Оверківна – 10
 Сай Марія Михайлівна – 52
 Салковський Федір Тодотович – 60
 Самусенко Євген Федорович – 33, 40
 Свердлик Петро Степанович – 15, 58, 98
 Сельський Іван Миколайович – 34
 Серватович (Колеганова) Марія Василівна – 67, 74, 87, 106
 Сергеев Любомир Олександрович – 67
 Сидорчук Віталій Анатолійович – 20, 30
 Сидорчук Іван Андрійович – 26
 Синяков Ярослав – 28
 Ситник Микола Миколайович – 14, 84, 97
 Сінельников Іван Григорович – 24
 Стовський Леонід Петрович – 21, 81
 Скляр Іван Михайлович – 9
 Скрипка Валерій Васильович – 17, 67, 103
 Скрипка Олег Юрійович – 24
- крипник Юрій Костянтинович – 53
 Слівінська Марта Володимирівна – 67
 Смаглюк Василь Іванович – 68
 Смірнов Юрій Іванович – 63
 Смоляк Віталій Павлович – 7, 17, 68
 Смотрицький Максим Герасимович, Мелетій – 86
 Соловей Ганна Василівна – 20
 Сорока Василь Іванович – 28
 Сорочинський Ілля Миколайович – 28, 76
 Станкович Євген Федорович – 26, 57, 110
 Стафійчук Наталія Василівна – 85
 Степанов Олександр Федорович – 48, 61, 65, 85, 110, 111, 112
 Степанович Михайло Олександрович – 28
 Степанюк Петро Наумович – 10, 68, 69, 98
 Столярчук Богдан Йосипович – 7, 21, 29, 41, 51, 56, 65, 71, 103, 106
 Стопчатий Володимир Пилипович – 21, 65
 Стравінський Ігор Федорович – 16
 Страшевський Сергій Петрович – 20, 30
 Супрун-Яремко Надія Онисимівна – 56, 108
 Сухомлин Михайло Іванович – 27
- Табачук Юрій Федорович** – 69
 Танасюк Діана Олександрівна – 22
 Таргонський Петро Семенович – 13, 60
 Татарин Ірина Іванівна – 85
 Терлецький Валентин – 67
 Теслюк Ігор Іванович – 67, 74
 Тимків (Рискова) Поліна Олександрівна – 17, 25, 42, 51, 70, 75, 109, 110, 111
 Тимофіїв Михайло Миколайович – 9
 Тихоліз Віталій Володимирович – 21
 Ткач Степан Степанович – 7, 17, 25, 43, 44, 53, 65, 70, 82
 Товкайло Ярина Миколаївна – 10, 112
 Токарець Анна – 71
 Толканьов Володимир Васильович – 83
 Томашівська (Презлята) Мар'яна Мирославівна – 16, 71, 75, 107, 108, 109
 Трофимчук Олег Ігорович – 16, 23, 26, 28, 30, 43, 72, 103, 105
 Труш Леонід Леонідович – 17, 26, 36, 57, 73

Туровський Сергій Миколайович – 24, 73
Турчин Андрій Андрійович – 52, 73, 74,
112, 113
Турчинський Борис Романович – 33
Тьохта Юрій Русланович – 55

Федоров Анатолій Михайлович – 29,
74, 98
Федоров Анатолій Ігорович – 67
Федоров Ігор Анатолійович – 7, 16, 17,
23, 24, 25, 37, 39, 42, 44, 47, 50, 51, 54,
57, 61, 70, 71, 74, 75, 87, 98, 99, 100, 101
103, 108
Федун Микола Михайлович – 63
Фельдман Лев Борисович – 51, 76
Фершал Віктор Миколайович – 34
Филипчук Захар Мирославович – 51, 75,
113
Фльоель Янетта – 50
Фокшей Юрій Євгенійович – 15, 76, 87,
99
Франко Іван Якович – 35

Хаврук Ярослав Ярославович,
архієпископ Онуфрій – 47, 76
Хай Михайло Йосипович – 9, 41, 103
Халамейда Максим Валерійович – 55
Хижа Оріана Олександрівна – 52, 77,
112
Хлебникова Людмила Олександрівна –
33
Холеван Василь Володимирович – 34,
66, 78, 111
Холеван Володимир Іванович – 78
Хомич Герасим Карпович – 12, 78,
101, 107, 109, 112
Хомич Герасим Костянтинович – 89
Хоткевич Гнат Мартинович – 35, 39,
40, 43, 50, 105
Храбан Марія Павлівна – 63
Христюк Арсен Арсенович – 85

Целюх Віталій Володимирович – 74
Цимбалюк Віктор Миколайович – 21

Чернов Ігор Борисович – 26
Черняхівський Іван Данилович – 26
Чмуневич Катерина Данилівна – 80
Чмуневич Олександр Павлович – 12,
79, 89, 112

Чмуневич Потап Матвійович – 11, 12,
80, 104
Чмуневич Федір Філімонович – 12, 80,
100
Чуйко Андрій Мирославович – 85

Шаманський Костянтин Васильович
– 78
Шахно (Кошляк) Віта Петрівна – 25,
81, 107, 108
Швецов Микола Іванович – 27
Шевелюк Микола Вікторович – 71, 81,
112
Шевченко Світлана Євгенівна – 63
Шевченко Тарас Григорович – 31, 45,
47, 48, 71, 72, 86
Шевчук Іван Захарович – 40, 93
Шевчук Степан Іванович – 9, 10
Шеліган Петро Антонович – 40, 73, 85
Шинкар Владислав – 51
Шкльода Валентин Михайлович – 17,
82
Шкльода Ганна Іванівна – 20
Шльомич Микола Леонтійович – 12,
67, 82, 106
Шнайдер Віктор Георгійович – 7
Шнайдер Георгій Якович – 13, 14, 17,
83, 97,
Шоренков Максим Олександрович – 24
Шоцький Олександр Олександрович
– 67
Шьоберг Фред – 58

Щербань Микола Михайлович – 70
Щербач Василь Федорович – 12, 84,
102

Юзвин Василь Євгенович – 84
Юрків Віталій Йосипович – 17, 26, 57,
61, 85

Яковлюк Микола Петрович – 55, 66
Ярема Віктор Володимирович – 66
Ярема Микола Володимирович – 66
Яремко Богдан Іванович – 9, 11, 15,
21, 22, 27, 28, 29, 31, 40, 42, 55, 56,
57, 64, 65, 67, 71, 75, 76, 85, 86, 87,
98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105,
106, 107, 108

Додатки

Ярмак Олександр Валентинович – 24
Ярмола Вікторія Степанівна – 9, 10,
21, 29, 71, 106, 109, 110
Ярмола Степан Іванович – 17, 87, 99
Ярмолюк Назар Олександрович – 55

Ярмошко Наталія Федорівна – 7
Яскевич Леонід Логвинович – 11, 12,
88, 104
Яців Юрій Петрович – 51
Яців Юрій Зеновійович – 87

ЗМІСТ

Від автора	5
Історія та сьогодення сопілкарства Рівненщини.....	9
Творчі біографії сопілкарів та педагогів.....	20
ДОДАТКИ	90
Список абрєвіатур і скорочень.....	90
Література	92
Джерела	96
Історія сопілкарства Рівненщини в датах	97
Іменний покажчик.....	114

Навчальне видання

Роман Іванович Дзвінка

СОПІЛКАРСТВО РІВНЕНЩИНИ

Енциклопедичний довідник

Комп'ютерний набір – Романа Дзвінки
Комп'ютерна верстка – Сергія Бабака
Мовна редакція – Наталії Гавриш

Підписано до друку 18,11,2019
Гарнітура Таґома/ Формат 60х84 1/16
Папір офсетний. Ум. друк.арк. 7,2
Наклад 300 примірників

Віддруковано ТзОВ – фірма "Овід"
Свідоцтво РВ №18 від 24.03.2003 р.
33024, м. Рівне, вул. Соборна, 420
Тел. (03622) 5-31-95

Ансамбль сопілкарів с. Здовбиця Золбунівського р-ну, 1966 р.
Фото Г. Шнайдера.

ДЛЯ ЗАМІТОК